

HOLM



Holm Bank AS
Aastaruanne

2020

SISUKORD

SISUKORD	2
ÜLDINE INFORMATSIOON.....	3
LÜHENDID JA SELGITUSED	4
TEGEVUSARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED	18
KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNETE LISAD	22
Lisa 1_Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine.....	40
Lisa 2_Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	44
Lisa 3_Riskijuhtimine.....	46
Lisa 4_Investeeringud tütarettevõtetesse.....	67
Lisa 5_Muudatused arvestuspõhimõtetes ja esitusviisis	69
Lisa 6_Neto intressitulud	71
Lisa 7_Neto teenustasud	72
Lisa 8 Tegevuskulud	73
Lisa 9_Tulumaks.....	74
Lisa 10_Nõuded keskpangale ja krediitiasutustele.....	74
Lisa 11_Laenud ja ettemaksed klientidele.....	75
Lisa 12_Muud varad	79
Lisa 13_Kinnisvarainvesteeringud.....	79
Lisa 14_Materiaalne põhivara	80
Lisa 15_Vara kasutusõigused ja rendikohustised	81
Lisa 16_Immateriaalne põhivara	82
Lisa 17_Klientidelt saadud laenud ja hoiused.....	83
Lisa 18_Muud kohustised	84
Lisa 19_Omakapital	85
Lisa 20_Tingimuslikud varad ja kohustised.....	85
Lisa 21_Tehingud ja saldod seotud osapooltega	86
Lisa 22_Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	87
Lisa 23_Aruandekuupäeva järgsed sündmused	91
Kasumi jaotamise ettepanek.....	92
Juhatuse liikmete allkirjad	93
Sõltumatu audiitori aruanne.....	94

ÜLDINE INFORMATSIOON

Ärinimi:	Holm Bank AS
Endised ärinimed:	AS Koduliising (26.04.2017 - 08.04.2019) Koduliising Holding AS (13.07.2016 - 26.04.2017)
Registrikood:	14080830
Tegevusala:	Muu krediidi andmine, va pandimajad
Esimene sissekanne:	13.07.2016
Holm Bank AS juriidiline aadress:	Läänemaa, Haapsalu, Posti tn 30, 90504
OÜ Koduliising juriidiline aadress: (grupi emaettevõtte)	Läänemaa, Haapsalu, Posti tn 30, 90504
Holm Bank Latvia SIA (Holm Bank AS tütarettevõtte)	Pils iela 16, Alūksne, LV-4301, Läti Vabariik
Telefon:	+372 675 5055
E-post:	info@holmbank.ee
Grupi koduleht:	www.holmbank.ee
Aruandeperiood:	01.01.-31.12.2020
Juhatuse liikmed:	Rauno Klettenberg Roul Tutt Kristi Luite
Nõukogu liikmed:	Arne Veske Pärt Kivaste Ruslan Mahhov Reimo Hammerberg Kelly Veske
Omanik ja lõplik kasusaaja (100%):	Arne Veske
Aruandlusvaluuta:	EUR
Esitatud ühikud:	tuhandetes
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS

LÜHENDID JA SELGITUSED

Käesolevas aruandes on kasutusel järgmised lühendid:

GAAP	Üldtunnustatud arvestuspõhimõtted
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
YOY	Eelmise aastaga võrreldes
APR	Aastane krediidikulukuse määr
EIR	Efektiivne intressimäär
OCI	Muu koondkasum
CGU	Raha teeniv üksus
FVOCI	Õiglasest väärtusest muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatav
FVPL	Õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande kajastatav
SPPI	Ainult põhiosa- ja intressimaksed
DVA	Deebetväärtuse korrigeerimine
CVA	Kreediteväärtuse korrigeerimine
FVA	Õiglase väärtuse korrigeerimine
ECL	Eeldatav krediidikahju
12mECL	12 kuu eeldatav krediidikahju
LTECL	Eluea jooksul eeldatav krediidikahju
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Krediidiriski suurenemise tõttu väärtust kaotanud ostetud või tekkinud finantsvarad
GLP	Laenuportfelli brutoväärtus
NLP	Laenuportfelli puhasväärtus
NPL	Viivislaenud (mittetöötavad)
ROUA	Kasutusõigustega varad (kapitalirent)



TEGEVUSARUANNE

Holm Bank AS (edaspidi: Pank) on Eestis tegutsev erakapitalil põhinev äriühing. Pank teostab ärieesmäärke kahe juriidilise isiku kaudu - Holm Bank AS ja Holm Bank Latvia SIA. Koos moodustavad need äriühingud konsolideerimis-grupi (edaspidi: Grupp).

2020. aastal sai Grupp täiendust nii juhtkonna kui ka spetsialistide näol, mis tugevdas kogu tegevusstruktuuri ja toetas Grupi üldist arengut. Augustis leidsid aset muudatused juhatuses, kui Arne Veske asendati Holm Bank AS juhatuses uue Grupi finantsjuhi Kristi Luitega. Nõukogust lahkus eelmine nõukogu esimees Kaido Veske ning uueks esimeheks sai Arne Veske. Oktoobris lahkus ettevõttest endine tütarettevõtte juht Baiba Tētiņa ning uueks Holm Bank Latvia SIA juhatuse liikmeks nimetati Arne Veske.

Aruandeperioodil muutsime oma Läti tütarettevõtte SIA "Best Lizings" ärinime, millest oktoobris sai Holm Bank Latvia SIA.

Novembris tähistasime oma äritegevuse ja põhibrändi „Liisi“ 25. aastapäeva. See oli oluline verstapost nii meie töötajatele kui ka klientidele.



2020. aasta oli riigi ja kogu maailma jaoks erakordne aasta. Ülemaailmne tervishoiukriis jättis kogu ökosüsteemile tugeva jälje ning on mõjutanud meie kõigi elusid. Kogu aasta jooksul tuli kohaneda muutuvate tingimustega, mis on teinud kliendid ettevaatlikumaks ning põhjustanud konservatiivsemaid hoiakuid. Esimese laine pandeemiajärgsel ajal toetas digitaliseerimine ja e-kaubanduse kasv erasektori müüki, aidates kaupmeestel muuta müügiprotsessi klientidele mugavamaks ning tingides paljude ettevõtete ärimudeli muutuse. Sellest hoolimata kannatasid mitmed tööstusharud majanduslanguse all ja ei ole sellest siiani taastunud.

Vaatamata koroonapandeemiale ja jätkuvale ebakindlusele võib 2020. aastat pidada Grupi jaoks rahuldavaks. Laiendasime oma tegevust Läti turul ja alustasime krediitdivõimaluste pakkumisega Rootsis. Meie kliendibaas on pidevalt kasvanud, samuti on märkimisväärselt suurenenud meie varad. Peame oluliseks, et oleme suutnud sedavõrd ebastabiilses ja ettearvamatus keskkonnas säilitada oma koduturu klientide suhtes paindlikkuse.

Krediitdikvaliteedi halvenemine on muutunud kõige kriitilisemaks teguriks, mõjutades nii olemasolevat portfelli kui ka uusmüüki. Jälgime krediidiportfelli muutusi tihedama sagedusega kui varem ning oleme kohandanud laenukriteeriume vastavalt vajadusele.

Sel ajal, kui võimalused koduturul olid piiratud, astus Grupp strateegilisi samme ja alustas piiriülest tegevust Rootsis. Uute toodete turule toomine on aidanud kasvatada meie kliendibaasi. Põhifookusesse on siiski jäänud krediittoodete pakkumine eraisikute segmendile.

Majanduspiirangute tõttu on meie ärialaenude liini kasv olnud tagasihoidlik. See on olnud teadlik lähenemine laenuportfelli kvaliteedi säilitamise nimel. Oleme jätkuvalt keskendunud peamiselt väiksemate ja jätkusuutlike ettevõtete rahastamisele tööstusharudes, mida pandeemia on vähem mõjutanud. Aasta lõpuks kasvas äriklientide laenu- ja liisinguportfell üle viie miljoni euro, millest suurim sektor oli hulgi- ja jaekaubandus.

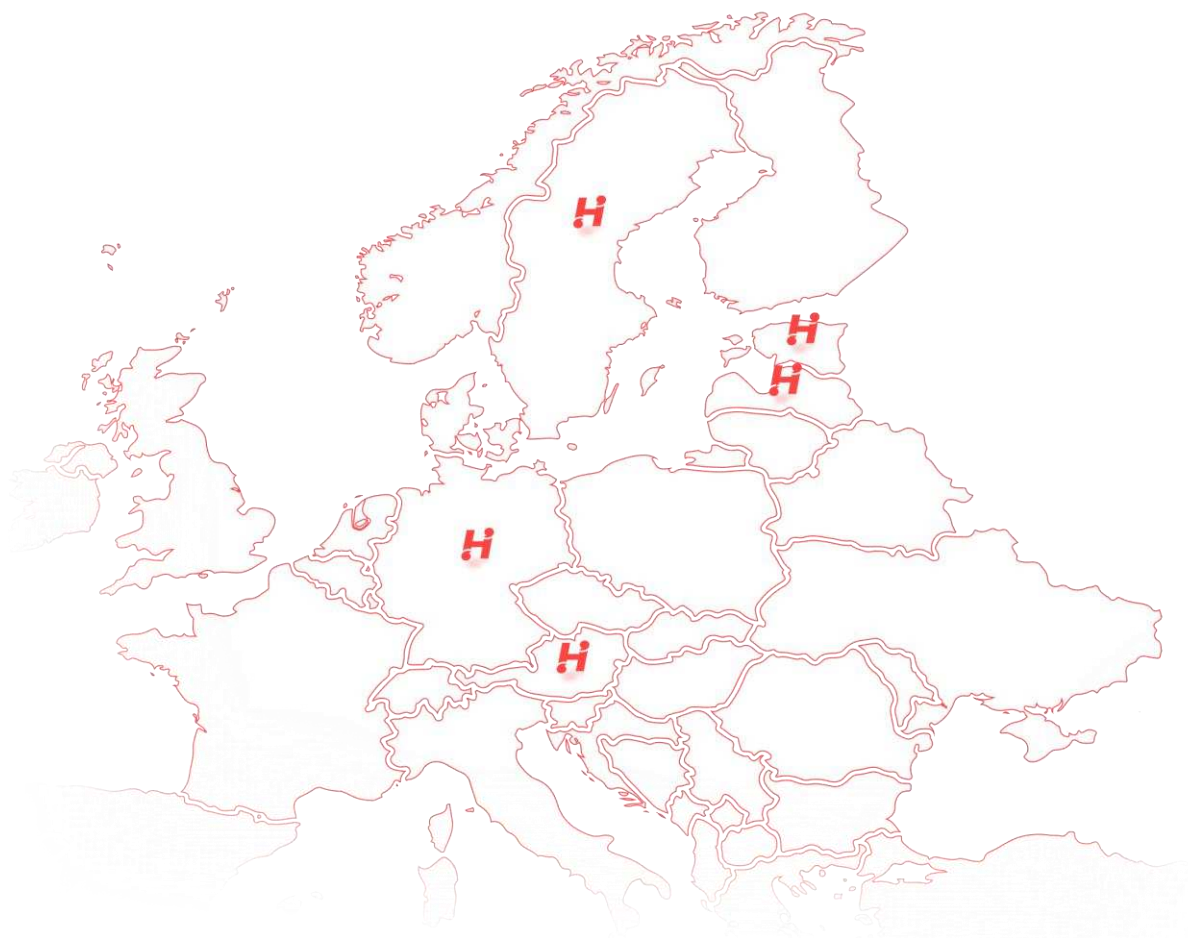
Meie eesmärk on olla usaldusväärne partner väikeettevõtetele, kellel on sageli investeerimisvajadused keskkonnas, kus ei ole piisavalt rahavoogu, et teha ühekordseid suuremaid

investeeringuid. Lisaks aitame ettevõtetel rahastada ja katta oma käibekapitali vajadusi.

Grupi põhitooted on laen ja hoiused ning me ei paku arveldusteenuseid. Samuti ei tegele me sularahaga. Meie pakutavad teenused on kättesaadavad veebikeskkonnas. Grupp kontrollib klientide tausta vastavalt "tunne oma klienti" põhimõtetele ja rahapesuvastastele reeglitele. Mõistame selgelt nende tähtsust ning oleme selles osas väga põhimõttekindlad.

Oleme tugevdanud oma riskijuhtimist, säilitades samal ajal senise riskiprofiili. Suurem osa müügikasvust on tingitud erafinantseerimisest ja järelmaksutoodetest, kus meie klientide riskikäitumine on ajalooliselt olnud läbipaistvam.

Mahtude kiire kasv on eeldanud krediidiriski oskuslikku juhtimist ning selles on Grupp olnud edukas.



STRATEEGIA

Panga ajalugu ulatub tagasi 1995. aastasse, mil selle eelkäija alustas tegevust armsas Eesti sadamalinnas Haapsalus kaubamärgi "Liisi" all. Õigusjärglasena jätkab Holm Bank AS tegevust selle nime all järelmaksu ja väikelaenu valdkonnas, kuid väljastab ka Liisi krediitkaarte.

Teine kaubamärk "Holm" kuulub Pangale alates 2019. aastast, et pakkuda tarbimislaene, virtuaalkaarte ja äritooteid, nagu liising, arvelduskrediit ning kinnisvara tagatisega laenud.



"Holm" viitab rootsi keeles väikesele saarele. Kuna nimi on inspireeritud Lääne-Eesti väikesaartest, mida rannarahvas nimetab *holmideks*, on kaubamärgil olemas otsene seos Panga kodulinnaga. Ka Grupi omanik Arne Veske on tuntud oma merenduslaste huvid ja tegevuste poolest.

Grupi põhitegevuseks on tarbijate ja ettevõtete finantseerimine läbi erinevate finantsteenuste ja krediitoodete (tarbijakrediit, äri-laenu, liising, krediitkaart) jae- ja e-kaubanduses, kasutades kaubamärke "Holm" ja "Liisi". Grupp pakub ka tähtjalisi hoiuseid. Grupp väljastab krediiti Eesti, Läti ja Rootsi turul ning kaasab deposiite Eesti, Saksamaa ja Austria turgudel.

2019. aastal kiitis Euroopa Pangandusjärelevalve heaks Pangale krediitdinasutuse tegevusloa väljastamise. Alates 8. aprillist 2019. aastast on panga juriidiline nimi Holm Bank AS.

Enamusaktsionärina on ettevõtte kontrollitav tütar-ettevõtja Holm Bank Latvia SIA (edaspidi: Tütar-ettevõtja) tegevuse üle. 2019. aasta septembri lõpus omandas Holm Bank AS 51,07% osaluse Läti tütar-ettevõttes. Aruande koostamise hetkeks on Pangast saanud tütar-ettevõtte ainuaktsionär.

Aasta jooksul on toimunud üsna palju muutusi nii majanduses kui pangandussektoris. 2020. aastal

hakkasid äri- ja finantstugevus muutuvate majandustingimuste tõttu halvenema. Regulaatiivsest vaatenurgast tegutseb kogu tööstus väga muutuv keskkonnas. Siiski on finantssektori tugevus jäänud üldiselt stabiilseks, olenemata kõikumistest majandustingimustest.

Holmi kontserni turge on kirjeldatud eespool, jätkuvalt analüüsitakse ka uutele turgudele sisenemist. Eelmisel aastal saime piiriüleste teenuste litsentsi Rootsi turul, kus hakkasime 2020. aasta augustist eraisikutele pakkuma virtuaalse krediitkaardi toodet.

Toetume endiselt orgaanilisele kasvule ja pakume oma klientidele tooteid, mis võimaldavad neil maksimaalselt täita oma strateegilisi eesmärke. See tagab eeldused meie kliendibaasi kasvuks ka tulevikus.

Eraisikute puhul paneme suurt rõhku olemasoleva kliendibaasi säilitamisele, kliendirahulolu suurendamisele ning uute klientide leidmisele. Selleks pakume lisaks järelmaksutoodetele ka laenukoode ja hoiuseid.

Oleme keskendunud laenuportfelli kuuluvatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antavate laenude mahu suurendamisele, kuid mõnes tööstusharus, mis kannatas rohkem, võtsime pigem konservatiivse hoiaku. Keskendume endiselt klientidele, kellel on selge arusaam ja ambitsioonid, kuidas oma äri kasvatada.

Kuna keskmised laenusummad on suhteliselt väikesed, on oluline omada põhjalikku arusaamist nende ettevõtete äritegevusest. Sellele peab järgnema kvaliteetne järelevalve.

Kõiki Grupi tugifunktsioone hallatakse tsentraalselt. Läti tütar-ettevõtte finants- ja riskijuhtimist koordineeritakse Holm Banki tasandil. Õigusabi koosneb nii ettevõttesisestest kui ka allhanke korras tellitud kohalikest teenustest. Seeläbi ühtlustatakse riskijuhtimise põhimõtted ning KYC ja AML menetlused. Need peavad vastama konsolideerimisgrupi standarditele.

VISIOON

Olla personaalsete ja paindlike digitaalsete finantslahenduste pakkuja Euroopas.

MISSION

Aitame eraisikutel ja ettevõtetel luua väärtust meie poolt pakutavate finantsvahendite kaudu.



TOOTED

-  Järelmaksutooted
-  Järelmaksukaardid
-  Väikelaenud
-  Ärilaenud
-  Liising
-  Digitaalne krediitkaart äpis
-  Tähtajalised hoiused



TÖÖKESKKOND

2020. aasta oli keeruline väliskeskkonna muutuste tõttu, mil Covid-19 tõi kaasa mitmeid piiranguid. Grupp reageeris kiiresti nii sisemiselt kui ka väliselt. Märtsis 2020 liikus töörühm kaugtöö režiimile. Selline muutus leidis sujuvalt aset nii tehniliselt kui ka operatiivselt. Kuigi kolmanda kvartali lõpuks hakkas majandus elavnema ja piirangute lõdvendamine tõi tööjõuturule mõningast leevendust, seisime neljandas kvartalis taas silmitsi uute piirangutega Harju- ja Ida-Virumaal.

Olukord ei muutunud aasta lõpuks oluliselt reaalmajanduses ega tööturul. Siiski peame analüüsima sügisel alanud Covid-19 viiruse uue laine võimalikke tagajärgi. Töökohtade kadumise ja ettevõtete investeerimisotsuste edasilükkamise tõttu esimesel poolaastal ei olnud olukorra halvenemine neljandas kvartalis kohe märgatav. Kuid iga-aastases võrdluses on pilt selgem ja pandeemiakriisi jätkumine on muutnud inimeste teadlikkust ning nad teevad otsuseid konservatiivsemalt.

Täna on oluline nii eraisikute kui ettevõtete puhul omada likviidsuspuhvrit. Kriisivastaste meetmete lõdvendamine aasta teises pooles võimaldas ettevõtetel jätkata äritegevust ja säilitada töökohti, kuid samal ajal tekitas Covid-19 pandeemia uus laine vajaduse üha agressiivsema kulude kontrolli järele. Positiivse märgina võime juhtida tähelepanu sellele, et 2020. aasta esimesel poolaastal oli majanduslangus oodatust väiksem. Selle põhjuseks olid toetusmeetmed ja ka suurem nõudlus eksporditurgudel.

Pöörasime suuremat tähelepanu Eesti, Rootsi ja Läti laenuportfellide muutumisele. Oleme veelgi

parandanud laenuportfelli kvaliteedi jälgimist ja hinnanud ümber ka kasvupotentsiaali.

Säilitasime paindliku lähenemise laenuotlustele ja -haldusele. Otsime lahendusi klientidele, kes vajavad laenuitingimuste restruktureerimist, ning oleme vajadusel pakkunud lahendusi viisil, mis tagab krediitoodete jätkusuutliku teenindamise.

Grupi tegevuskeskkond jäi aasta jooksul nõrgaks. Statistikaameti andmetel vähenes Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) -1,2% ja eratarbimine -0,7%. Kuigi vähem kui oodatud, ei olnud see siiski äri toetav. Eesti tarbijahinnaindeksi langus -0,4% ei aidanud kaasa ettevõtete püsijäämisele ja kasvule. Konkurents läks veelgi tihedamaks võrreldes eelmiste aastatega. Ahelreaktsioonina kahjustas see majanduskeskkonda ning avaldas negatiivset mõju ka kontserni uusmüügile – eriti äri-laenu valdkonnas ja krediitkvaliteedis tervikuna.

Maailmamajandus hakkas aasta teises pooles väljuma sügavusest, kuhu see oli langenud teise kvartali piirangute ajal. Kuid kuna COVID-19 pandeemia levib jätkuvalt, aeglustasid paljud riigid taasavamist ja enamus riike on vastuvõtlikemate elanike kaitsmiseks taaskehtestanud osalisi liikumispiiranguid.

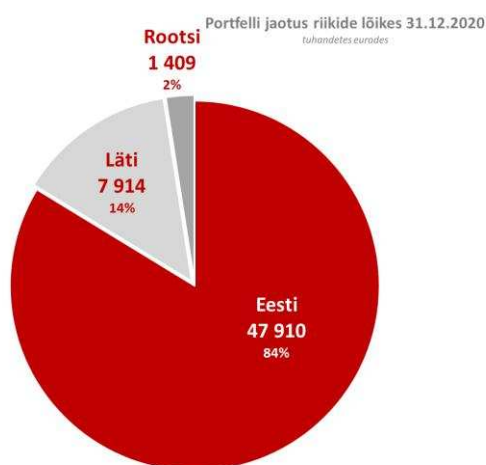
Kuigi hiljutised vaktsiini heakskiidud on tekitanud pandeemia lõppemise suhtes positiivseid ootusi, tekitavad uued lained ja viiruste mutatsioonid endiselt muret. Seega, kuigi teise poolaasta alguses oli märgata mõningast stabiliseerumist, selgus peagi, et ootused olukorra taastumisele olid enneaegsed. Ebakindlus tuleviku suhtes on endiselt suur ja me peame ettevaatavalt arvestama väiksemate kasvunäitajatega.

FINANTSTULEMUSED

Käesolev aruandeperiood oli Holm Bank AS-i jaoks pangana ja krediidiastutusena esimene täisaasta.

Grupi 2020. aasta majandustulemusi iseloomustab jätkuv ja tugev kasv. Suurima hüppe tegi tütarettevõtte, kes vaatamata ootuspärasele -412 tuhande euro suurusele finantskahjumile kasvatas oma netolaenuportfelli 250,3% ehk 2 259 tuhandelt eurolt 7 914 tuhande euroni.

Grupi netolaenuportfell kasvas samal ajal 28,4% 44 575 tuhandelt eurolt 57 233 tuhande euroni. Tütarettevõtte mõjutas Grupi portfelli kasvu 44,7%.



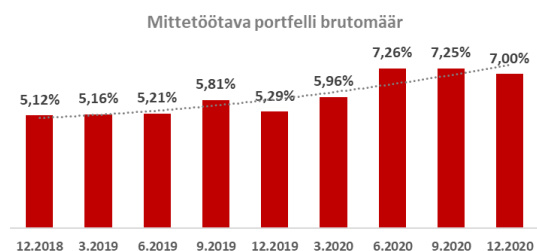
2020. aasta lõpuks jõudis töötavate laenude portfelli 74 152 lepinguni ning mittetöötavate laenude portfelli 4 584 lepinguni. Bilansivälised lepingud on käesolevast arvestusest välja jäetud.

Portfellis olevate aktiivsete lepingute arv kasvas 63 221 lepingult 78 736 lepingule (24,5%). Kogu kliendibaas (sh mitteaktiivsed kliendid) ületas 640 tuhande lepingu piiri (31.12.2019: ligi 590 tuhat lepingut).

Võttes arvesse pandeemia arenguid püsis finantseerimisportfelli kvaliteet 2020. aastal ootuspärasel tasemel ning viivislaenu osakaal kogu brutoportfelli jäi aasta lõpuks 7,0% tasemele.

Eraisikute krediitoodete osas oli viivislaenu osakaal kõige madalam krediitkaardi toodetel, so 4,4%. Väikelaenu puhul oli viivislaenu osakaal 9,5%, järelmaksuportfellis 7,3%, liisinguportfellis 6,3% ja ärialaenudel 5,5%. Tuginedes Grupi varasemale praktikale nõuete laekumise

tõenäosuse languse osas, on süsteemselt juurutatud automaatsed mahakandmised üle 365 päeva võlas olevate nõuete puhul. Automaatsed mahakandmised ning portfelli müük Lätis on aidanud viivislaenu osakaalu kontrolli all hoida ning stabiliseerida. Allpool on esitatud mittetöötavate laenu suhe brutoportfelli kvartalite kaupa viimase kahe aasta jooksul:

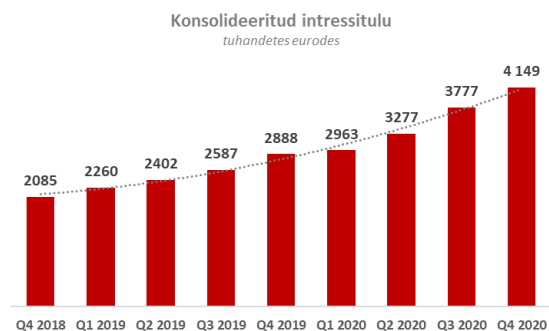


Oleme rahul hoiuse- ja laenuportfelli kiire kasvu ning mahuga. Grupi konsolideeritud koguvaram kasvasid 38,5% 56 095 tuhandelt eurolt 77 705 tuhande euroni.

Ainuaktsionäri omakapitali suhe Grupi koguvaramadesse on endiselt oluline, moodustades Grupi konsolideeritud koguvaramadest 23,7%. Kogu omakapitali suhe Grupi koguvaramadesse on veelgi suurem, moodustades 25,1% Grupi konsolideeritud koguvaramadest.

Grupi kapitalisatsioonimäär on endiselt väga tugev (kogu omakapital/netolaenuportfell) – 2020. aasta lõpu seisuga oli see 34,0% (31.12.2019: 41,3%).

Grupp jätkas esimesel täisaastal stabiilselt tulude ja konsolideeritud intressitulude kasvatamist. Grupi intressitulude kogumaht oli 14 166 tuhat eurot (2019: 10 137 tuhat eurot, kasv 39,7%).



Juhtkond pöörab erilist tähelepanu kulude ja tulude omavahelisele suhtele (tegevuskulud/

tegevustulud). Aasta lõpuks oli see näitaja rahuldaval tasemel, so 70,1% (2019: 74,3%).

2020. aasta koondkasum oli 1 065 tuhat eurot. EBITDA (kasum enne makse, kulumit ja intressikulusid) kasvas 3 646 tuhandelt eurolt 4 988 tuhande euroni ehk 36,8%. Emaettevõtte omakapitali tootlus (emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum/emaettevõtte omanikele kuuluv keskmine omakapital) ulatus kuni 7,1%-ni (2019: 1,4%).

Varem moodustasid suurema osa laenuportfelli meie kaks põhitoodet, milleks olid järelmaksud ja krediitkaardid. Viimase aasta jooksul on väikelaenude osakaal oluliselt suurenenud, muutudes meie klientide eelistatuimaks krediittooteks.

Väikelaenuportfell on teinud märkimisväärse hüppe ja moodustas 33% kogu netoportfelli summas 18 912 tuhat eurot, millele järgnesid krediitkaarditooted 31% ja 17 731 tuhat eurot ning järelmaks 27% ja 15 505 tuhat eurot. Lisaks Läti

portfelli kasvule kasvatasime portfelli ka Rootsis, avades seal virtuaalkrediidi toote. Rootsi netoportfell ulatus aasta lõpuks 1 409 tuhande euroni.

2020. aasta lõpuks ei vastanud ärialaenude portfelli meie ootustele. Jätkus koostöö Nord Varaliising OÜ-ga, et pakkuda ettevõtetele väikeliisinguid, kuid liisingu portfelli tulemus jäi siiski tagasihoidlikuks (2 515 tuhat eurot, 4% kogu netolaenuportfelli).

Kuigi tööme turule mitmeid uusi ärialaenu tooteid, ulatus ka ärialaenude portfelli aasta lõpuks vaid 2 570 tuhande euroni (eh 5% kogu portfelli mahust), mis oli oodatust palju madalam.

Tähtajalise hoiuse portfelli oli aasta lõpuks 55 804 tuhat eurot (31.12.2019: 35 404 tuhat eurot). Hoiuste ja laenude suhe (netolaenuportfell /hoiuseportfell) jäi vastuvõetavale tasemele, so 102,6% (31.12.2019: 125,9%).

Grupi likviidsustase on üsna konservatiivne, aasta lõpuks oli COREP aruande kohane suhtarv LCR tasemel 258,9% (31.12.2019: 154,3%).

Portfelli kõverad

tuhandetes eurodes



JUHTORGANID

Juhtimiskord on kooskõlas konsolideerimisgrupi individuaalse riskiprofiiliga ning Grupi ärimudeliga, regulatiivsete nõuete vastavuse tagamiseks võetakse arvesse vastavat ametipositsiooni, mille kohta hindamine toimub. Grupp tagab, et kõik juhatuse liikmed ning võtmeisikud sobivad igal ajahetkel individuaalselt oma ametipositsioonidele. Lisaks hinnatakse kollektiivselt juhatuse ja nõukogu sobivust, et tagada vastavus nende üksuste rollile ja kohustustele konsolideerimisgrupis.

Grupi juhtorganid on nõukogu ja juhatus.

Nõukogu koosneb viiest liikmest, kes vastutavad Grupi strateegiliste otsuste ja juhatuse tegevuse järelevalve eest. Nõukogu liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse aktsionäride üldkoosolek.

Juhatus koosneb kolmest liikmest, kes vastutavad kontserni igapäevase juhtimise eest. Juhatuse

liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse nõukogu. Juhatuse liikmete määramisel veendub nõukogu, et moodustatud juhatus oleks oma teadmiste, oskuste, kogemuste ja hariduse poolest piisavalt mitmekesine ja suudaks kõiki Grupi tegevusvaldkondi efektiivselt juhtida.

Kõikide juhtorgani liikmete määramisel võetakse aluseks krediitdiasutuste seaduses juhtorganite liikmetele esitatud nõuded. Selle kohaselt peavad ametisse nimetatud isikul olema krediitdiasutuse juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane maine. Grupil on juhtorgani liikmete sobivuse hindamiseks vastu võetud sisepoliitika: sobivust hinnatakse enne juhtorgani liikmeks määramist ja igal aastal regulaarselt hiljemalt järgmise aasta 31. detsembril.

Kontserni ainuomanik on OÜ Koduliising, mille omanik on 100 % Arne Veske, kes on ühtlasi Gruppi kuuluvate ettevõtete tegelik kontrolliv osapool.

GRUPI ARENG

Grupi struktuuri kujundab ja kinnitab Grupi juhatus vastavalt nõukogu antud juhiste ja arvestades Grupi tulevase arengukavasid.

Alates tütarettevõtte omandamisest koordineerib Grupp oma igapäevast tegevust konsolideerimise põhimõtte alusel, mis hõlmab ühiste ja

kooskõlastatud eesmärkide kehtestamist ning ühiste põhiväärtuste rakendamist.

Grupi struktuur seisuga 31.12.2020 on esitatud järgmisel lehel:

**Organisatsiooni
struktuur seisuga
31.12.2020**

KOMITEED

Grupp on moodustanud järgmised komiteed:

Auditikomitee koosneb kolmest nõukogu liikmest ning annab nõu raamatupidamise, auditi, sisekontrolli ja siseauditi küsimustes.

Krediidikomitee, pädev organ, mis teeb krediidi väljastamisega seotud otsuseid.

IT Nõukogu, so arenduskomitee, mis hindab kontserni arenguvajadusi IT valdkonnas ja koordineerib IT-arenduse prioriteete.

Proportsionaalsuse põhimõttele tuginedes ei ole Grupis loodud riskikomiteed, töötasukomiteed ega nominatsioonikomiteed. Eespool nimetatud komiteede ülesandeid täidab Grupi nõukogu.

SISEKONTROLLISÜSTEEM

Selleks et Grupi tegevus oleks efektiivne, finantsaruandlus usaldusväärne, tegevus kehtivate seaduste ja muude õigusaktidega vastavuses, sise-eeskirjad juhtorganite poolt heaks kiidetud ja otsused tehtud usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni põhjal, on Grupp kehtestanud sisekontrollisüsteemi, mis hõlmab kõiki tegevus- ja juhtimistasandeid.

Sisekontrollisüsteem põhineb kolmel tasandil:

1. Esimese tasandi sisekontroll toimub igas esimese kaitseliini üksuses. See liin võtab riske ja vastutab nende ärilise juhtimise eest otse ja järjepidevalt. Selleks peavad äriühingitel olema asjakohased protsessid ja kontrollid, mille sisu on tagada riskide tuvastamine, analüüsimine, mõõtmine, jälgimine, juhtimine, aruandlus ja säilitamine kogu institutsiooni riskiisu piires ning et kogu äritegevus vastaks väliste ja sisemiste regulatiivsetele nõuetele.

2. Teine tasand koosneb riskijuhtimise funktsioonist, mis toimib autonoomse ja sõltumatu kontrolliüksusena. Riskijuhtimise funktsioon hõlbustab usaldusväärse riskijuhtimise raamistiku rakendamist kogu Grupis ning vastutab riskide edasise tuvastamise, jälgimise, analüüsimise, mõõtmise, juhtimise ja aruandluse eest ning kujundab tervikliku ülevaate kõigist riskidest individuaalse ning konsolideeritud korraldusel.

Riskijuhtimise funktsioon seab kahtluse alla ja aitab äriüksustel rakendada riskijuhtimise meetmeid, et tagada esimeses kaitseliinis kehtestatud protsessi ja kontrolli nõuetekohane kavandamine ja tõhusus.

Vastavuskontrolli funktsioon jälgib vastavust õiguslikele ja regulatiivsetele nõuetele ning sise-eeskirjadele, annab juhtorganile ja asjaomastele töötajatele nõu nõuete täitmise kohta ning kehtestab põhimõtted ja protsessid nõuete täitmisega seotud riskide juhtimiseks ja nõuete täitmise tagamiseks. Mõlemad funktsioonid võivad vajaduse korral sekkuda, et tagada sisekontrolli- ja riskijuhtimissüsteemide toimimist esimeses kaitseliinis.

3. Kolmas tasand koosneb siseauditi funktsioonist. Siseaudit viib läbi riskipõhiseid ja üldauditeid ning kontrollib ja hindab sisemiste juhtimiskordade, -protsesside ja -mehhanismide korrektset rakendamist, et teha kindlaks, kas need on usaldusväärsed ja tõhusad, rakendatud ja järjepidevalt kohaldatavad. Siseauditi funktsioon vastutab kahe eelneva kaitseliini sõltumatu auditeerimise eest. Siseauditi funktsioon täidab oma ülesandeid teistest kaitseliinidest sõltumatult.

2019.aastal täitis siseauditi funktsiooni KPMG Baltics, kuid 2020.aasta jooksul asendati väline teenuseosutaja ettevõttesise audiitori Anna-Mari Oomeriga, kes liitus grupiga 2020. suvel.

TASUSTAMISPOLIITIKA

Grupp on välja töötanud ühtse tasustamispoliitika, mille on heaks kiitnud nõukogu. Selle eesmärkide järgimist kontrollib siseaudiitor.

Tasu koosneb kahest komponendist: põhipalk – töötaja ja Grupi vahel kokku lepitud ja töölepingus fikseeritud tasu; tulemustasu (preemia) – täiendav tasu, mille maksmise kohta teeb otsuse Grupp.

Preemiat makstakse töötajatele kalendriaasta lõpus Grupi eesmärkide saavutamise

panustamise eest. Põhipalk ja tulemustasu on mõistlikus tasakaalus. Tulemustasu suuruse kinnitab nõukogu. Kontsernil ei ole töötajaid, kelle aastatasu on suurem kui üks miljon eurot.

Töötajaid motiveerivad rahaliste stiimulite kõrval ka mitterahalised hüved, nt paindlik töögraafik, kaugtöö võimalus, erinevad ühistegevused ja sporditoetused. Töötajatega on sõlmitud töölepingud ja juhtorganite liikmetega teenistuslepingud.

KONSOLIDEERITUD FINANTSSUHTARVUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Neto intressitulud	13 220	8 835
Neto teenustasukulud	-1 554	-1 044
Muud tegevustulud	561	404
Neto tegevustulud	12 227	8 195
Kulud	-8 577	-6 091
Aruandeperioodi kasum enne krediidikahjusid	3 650	2 104
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus	-2 366	-2 199
Tulumaksukulu	-219	-122
Aruandeperioodi kasum/kahjum	1 065	-216
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi kasumist/kahjumist</i>	1 269	255
Keskmine varad	66 900	44 441
Keskmine emaettevõtte omaniku osa omakapitalist	17 810	17 757
Netolaenuportfell aruandeperioodi lõpus	57 233	44 575
Koguvarad aruandeperioodi lõpus	77 705	56 095
Hoiuste kogumaht aruandeperioodi lõpus	55 805	35 404
 EBITDA, tuhandetes eurodes	 4 988	 3 646
ROA %	1,9%	0,6%
ROE %	7,1%	1,4%
AU %	22,0%	23,7%
CFROI %	20,5%	11,8%
CIR %	70,1%	74,3%
NIM %	27,1%	21,7%
SPREAD %	25,0%	19,6%
Laenude ja varade suhe %	73,7%	79,5%
Laenude ja hoiuste suhe %	102,6%	125,9%
Kapitalisatsioonimäär %	34,0%	41,3%
Mittetöötavate laenude brutomäär %	7,0%	5,3%
 LCR %*	 258,9%	 154,3%
NSFR %*	157,3%	147,0%
Finantsvõimenduse määr %*	19,5%	27,1%

Selgitused:

*Kapitali adekvaatsuse tasemed (LCR, NSFR, Finantsvõimenduse määr) arvutatakse COREP aruande kohaselt perioodi lõpu seisuga konsolideerimata tasemel.

EBITDA (kasum/kahjum enne makse, kulumit ja intressikulu)

Varade tootlus (ROA) = puhaskasum (emaettevõtte omaniku osa) / keskmised varad * 100

Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omaniku osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omaniku osa) * 100

Varade kasutamine (AU) = kogutulu / keskmised varad * 100

CFROI = ärikasum / keskmine omakapital (emaettevõtte omaniku osa) * 100

Kulude ja tulude suhe (CIR) = tegevuskulud kokku / puhas tegevustulu * 100

Neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / keskmised intressi teenivad varad * 100

Hinnavahe (SPREAD) = intressi teenivate varade tootlus - intressi kandvate kohustiste maksumus

Laenude ja varade suhe = netolaenuportfell / koguvarad * 100

Laenude ja hoiuste suhe = netolaenuportfell / hoiused * 100

Kapitalisatsioonimäär = kogu omakapital / netolaenuportfell * 100

Mittetöötavate laenude brutomäär = mittetöötavate laenude brutoportfell / kogu brutoportfell * 100

KAPITALIBAAS

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Aksiakapital	50	50
Ülekurs	14 471	14 471
Muud reservid	5	5
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	4 259	3 513
Aruandeperioodi aktsepteeritav kasum/kahjum	1 163	746
Investeeringud tütarettevõttesse	-2 898	-2 898
Immateriaalne põhivara	-2 300	-856
Kohaldatav viivisnõuete ebapiisava likviidsuskatte summa	-2	0
Esimese taseme põhiomavahendid kokku	14 747	15 030
Esimese taseme täiendavad omavahendid	0	0
Esimese taseme omavahendid kokku	14 747	15 030
Teise taseme omavahendid kokku	0	0
Netoomavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	14 747	15 030
Kapitalinõuded		
Krediitiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil*	1 754	1 181
Piirkondlikud valitsused või kohalikud omavalitsused standardmeetodil	8	10
Äriühingud standardmeetodil	7 428	0
Jaenõuded standardmeetodil	37 895	33 433
Makseviivituses nõuded standardmeetodil	5 432	3 089
Muud varad standardmeetodil	4 505	2 865
Krediidirisk ja vastaspoole krediidirisk kokku	57 022	40 576
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	1 624	0
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Aksiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	15 133	11 963
Kokku riskiga kaalutud varad	73 778	52 539
Kapitali adekvaatsus (%)	20,0%	28,6%
Esimese taseme omavahendite suhtarv (%)	20,0%	28,6%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%)	20,0%	28,6%

*Standardmeetod – vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruses (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta, (III osa 2. jaotise 29. peatükk) kehtestatud definitsioonile.

GRUPI POOLT LOODUD MAJANDUSLIK VÄÄRTUS

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Tasutud ettevõtte tulumaks	184	147
Eestis	177	139
Lätis	7	8
Tasutud palgamaksud	1 709	786
Eestis	1 504	754
Lätis	205	32
Tasutud käibemaks	179	74
Eestis	145	56
Lätis	34	18
Tasutud maksud kokku	2 073	1 008
Tasutud palgad	2 334	1 538
Eestis	1 911	1 439
Lätis	423	99
Loodud töökohad	35	25
Eestis	16	22
Lätis	19	3
Tasutud tarnijatele	9 187	4 782
Eestis	5 328	4 234
Lätis	3 859	548
Tehtud investeeringud	1 000	658
Eestis	985	648
Lätis	15	10
Tasutud dividendid	345	300

VASTUTUSTUNDLIK LAENAMINE

Vastutustundliku laenamise põhimõtted Grupis tuginevad heale pangandustavale ning kõrgetele eetilistele standarditele ja vastutustundliku laenamise põhimõtetele. Grupi tegevus ei tohiks mingil viisil kahjustada üldtunnustatud eetika-, keskkonna- ja õiguspõhimõtteid ning Grupp ei tohi teha tehinguid vastaspooltega, kelle moraalsed tõekspidamised on küsitavad.

Kliendisuhe põhineb vastastikusel usaldusel. Peame täielikult uskuma kliendi aususesse, võimalustesse ning finantsvõimekusse täita oma kohustusi nii eraisiku kui ka äriklientide puhul. Me ei krediteeri kliente, kui on tõenäoline, et nad ei suuda oma kohustusi täita. Krediidi andmise kord on kooskõlas vastutustundliku laenamise põhimõtetega ja selle on heaks kiitnud juhatus.

KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2020	2019*
Intressitulud sisemise intressimäära meetodil		14 166	10 137
Intressikulud sisemise intressimäära meetodil		-947	-1 302
Neto intressitulud	6	13 220	8 835
Teenustasutulud		6	0
Teenustasukulud		-1 560	-1 044
Neto teenustasukulud	7	-1 554	-1 044
Muud tegevustulud		561	404
Neto tegevustulud		12 227	8 195
Personalikulud	8	-4 112	-2 722
Administratiiv- ja halduskulud	8	-4 020	-2 985
Muud tegevuskulud	8	-61	-144
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8,13-16	-383	-240
Finantsinstrumentide krediitkahjumite katteks moodustatud allahindlus	8,11	-2 366	-2 199
Tegevuskulud kokku		-10 943	-8 289
Kasum/kahjum enne tulumaksu		1 284	-94
Tulumaks	9	-219	-122
Aruandeperioodi kasum/kahjum		1 065	-216
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi kasumist/kahjumist</i>		<i>1 269</i>	<i>255</i>
<i>Mittekontrolliva osaluse osa aruandeperioodi kasumist/kahjumist</i>		<i>-204</i>	<i>-471</i>
Muu koondkasum/-kahjum		0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum kokku		1 065	-216
<i>Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi koondkasumist/kahjumist</i>		<i>1 269</i>	<i>255</i>
<i>Mittekontrolliva osaluse osa aruandeperioodi koondkasumist/kahjumist</i>		<i>-204</i>	<i>-471</i>

* Korrigeeritud – vt täpsemalt lisast 5.

Lisad lehekülgedel 22-92 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Varad			
Raha ja nõuded keskpangale	10	3 048	1 499
Nõuded krediitiasutustele	10	10 103	6 299
Nõuded klientidele	12	244	2
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	57 233	44 575
Muud varad	12	1 886	900
Kinnisvarainvesteeringud	13	1 008	1 053
Materiaalsed põhivarad	14	682	674
Kasutusõigusega seotud varad	15	1 200	237
Immateriaalsed põhivarad	16	2 300	857
Varad kokku		77 705	56 095
Kohustised			
Klientide hoiused	17	55 804	35 404
Laenukohustised	17	50	300
Kasutusõigusega seotud kohustised	15	1 225	255
Muud kohustised	18	1 147	1 722
Kohustised kokku		58 226	37 681
Omakapital			
Aksiakapital	19	50	50
Ülekurss	19	14 471	14 471
Kohustuslik reservkapital	19	5	5
Jaotamata kasum	19	3 919	2 649
Emaettevõtte omaniku osa omakapitalist		18 444	17 175
Mittekontrolliva osaluse osa omakapitalist		1 035	1 238
Omakapital kokku		19 479	18 413
Kohustised ja omakapital kokku		77 705	56 095

Lisad lehekülgedel 22-92 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Note	2020	2019*
Tasutud intressid		-1 050	-996
Kasutusõigustest tulenenud intressimaksed	15	-3	-3
Laekunud intressid		14 054	11 522
Tasutud teenustasud		-170	-171
Laekunud teenustasud		53	7
Väljastatud laenud		-57 023	-49 684
Laenude põhiosa tagasimaksed		45 275	41 804
Seotud osapooltele väljastatud laenud		-3	0
Limiidikontodega seotud muutused		-1 673	-5 074
Laekunud hoiused		35 078	38 667
Hoiuste põhiosa tagasimaksed		-14 924	-3 504
Keskpanga kohustusliku reservi ja intressinõude muutus		-1 550	-1 500
Saadud laenud		0	3 750
Saadud laenude põhiosa tagasimaksed		0	-18 117
Seotud osapooltelt saadud laenud		0	700
Seotud osapooltelt saadud laenude põhiosa tagasimaksed	21	-250	-400
Tasutud ettemaksed		-213	-252
Laekunud ettemaksed		241	133
Tasutud tarnijatele		-9 187	-4 782
Laekunud müügi- ja muud nõuded		405	83
Laekunud bilansivälised nõuded	11	447	335
Tasutud palgad		-2 334	-1 538
Tasutud maksud, va ettevõtte tulumaks		-1 709	-786
Tasutud ettevõtte tulumaks		-184	-147
Kokku rahavood äritegevusest		5 528	10 047
Tasutud põhivarade soetamisel		-1 000	-658
Netorahavood tütarettevõtete soetamisel		0	-2 750
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-1 000	-3 407
Kasutusõigustest tulenevate kohustiste põhiosa tagasimaksed	15	-130	-97
Tasutud dividendid	19	-345	-300
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-725	-397
Rahavood kokku		3 803	6 243
Raha ja rahalähendid perioodi alguses		6 299	55
Raha ja selle lähendite muutus		3 803	6 243
Valuutakursi muutuse mõju raha saldole		1	0
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	10	10 103	6 299
Raha ja rahalähendid:		31.12.2020	31.12.2019
Sularaha		0	0
Piiranguteta arvelduskontod	10	10 103	6 299

* Korrigeeritud – vt täpsemalt lisast 5.

Lisad lehekülgedel 22-92 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aksia- kapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2019		50	14 471	5	3 813	18 339	0	18 339
Aruandeperioodi kasum/kahjum		0	0	0	255	255	-471	-216
Muud koondkasum/-kahjum		0	0	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum		0	0	0	255	255	-471	-216
Tütarettevõtte omandamine	4	0	0	0	-1 119	-1 119	1 710	591
Dividendide väljakuulutamise	19	0	0	0	-300	-300	0	-300
Saldo seisuga 31.12.2019		50	14 471	5	2 649	17 175	1 238	18 413
Saldo seisuga 01.01.2020		50	14 471	5	2 649	17 175	1 238	18 413
Aruandeperioodi kasum/kahjum		0	0	0	1 269	1 269	-204	1 065
Muud koondkasum/-kahjum		0	0	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum		0	0	0	1 269	1 269	-204	1 065
Saldo seisuga 31.12.2020		50	14 471	5	3 919	18 444	1 035	19 479

Lisad lehekülgedel 22-92 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.





KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNETE LISAD

ÜLDINFORMATSIOON ETTEVÖTTE KOHTA

Holm Bank AS pakub koos oma tütarettevõttega pangandusteenuseid era- ja äriklientidele. Grupi peamiseks tegevusalaks on väikelaenude väljastamine tarbimislaenude, järelmaksude, krediitkaartide, liisingu ja ärialaenude näol. Grupp pakub krediiti Eesti, Läti ja Rootsi turgudel, kuid kaasab hoiuseid Eesti, Saksamaa ja Austria turgudelt.

Alates 2019. aasta septembri lõpust on Grupp 51,07% Läti äriühingu SIA "Best Lizings" aktsiate omanik. Äriühendus toimus ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahelise tehingu tulemusena. 5. oktoobril 2020 muutis tütarettevõtte oma nime Holm Bank Latvia SIA-ks.

2021. aasta veebruari lõpuks on Grupp omandanud mittekontrolliva osaniku osaluse ning on nüüd Läti tütarettevõtte ainuaktsionär.

Alates 2020. aasta augustist pakutakse piiriülese teenusena Rootsi turul uut innovatiivset virtuaalkaardi teenust.

Pank on suletud omanike ringiga krediitdiasutus. Holm Bank AS-i ainuaktsionär on OÜ Koduliising, mille tegelik kasusaaja on Arne Veske. Panga registreeritud aadress on Posti tn 30, Haapsalu linn, Eesti.

2. aprillil 2019 väljastas Euroopa Keskpank Holm Bank AS-le krediitdiasutuse tegevusloa (Finantsinspeksiooni juhatuse 06.03.2017 otsus nr 4.1-1 / 14).

31. detsembril 2020 seisuga lõppenud aruandeperioodi konsolideeritud finantsaruanded on heaks kiidetud Panga juhatuse 13. aprilli 2021. aasta otsusega. Grupi aktsionäril on mõjuvatel põhjustel õigus koostatud aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED

Lisaks Holm Bank AS-ile sisaldavad 2020. aasta aruandes esitatud konsolideeritud finantstulemused ka Holm Bank Latvia SIA (endine SIA "Best Lizings") finantstulemusi, milles Holm Bank AS-il oli aruandeperioodil 51,07% osalus.

2020. aasta konsolideeritud finantsaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS), mille on välja andnud Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB).

Käesoleva aruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist ning tegevuse jätkuvuse põhimõttest (vt ka lisa 23) ning finantsaruanded on esitatud eurodes ümardades väärtused lähima tuhande euron, kui ei ole märgitud teisiti.

Konsolideeritud aastaaruande koostamisel kooskõlas IFRS-iga peab juhatuse teatavates valdkondades kasutama olulisi raamatupidamishinnanguid (vt lisa 2).

Grupp esitab oma finantsseisundi aruande likviidsuse järjekorras, mis põhineb Grupi kavatsusel ja võimel arveldada finantsaruandes kajastuvaid varasid või kohustisi.

Analüüs arvelduste jaotumise kohta 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva (lühiajaline) ja hiljem kui

12 kuud pärast aruandekuupäeva (pikaajaline) on esitatud lisas 3.19.

Grupi esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eesti keeles. Vastuolu korral inglise keelega on ülimuslik eestikeelne versioon.

KONSOLIDEERIMISE ALUSED

Konsolideeritud finantsaruanded hõlmavad Panga ja selle tütarettevõtte 31. detsembri 2020. aasta seisuga lõppenud perioodi koondatud finantsaruandeid.

Tütarettevõtte on üksus, mille üle Pangal on kontroll. Pank kontrollib investeerimisobjekti, kui ta on avatud majanduslikule kasule või tal on selleks õigus seoses tema seotusega investeerimisobjektis ning ta võib mõjutada majandusliku kasu tekkimist oma valitseva võimu kaudu investeerimisobjekti üle.

Pank hindab uuesti, kas ta kontrollib investeerimisobjekti või mitte, kui faktid ja asjaolud näitavad, et üks või mitu kontrollilementi on muutunud.

Aasta jooksul omandatud või võõrandatud tütarettevõtte varad, kohustised, tulud ja kulud

kajastatakse konsolideeritud finantsaruannetes alates kuupäevast, mil Pank omandas kontrolli kuni kuupäevani, mil Pank kaotab tütarettevõtte üle kontrolli.

Kontsernisisesed nõuded ja kohustised, tehingud ning Grupi (majandus)üksuste vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse Grupi emaettevõtte aktsionäridele ja mittekontrollivatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemuseks on mittekontrollivate osaluste negatiivne saldo.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotamist, kajastatakse omakapitalitehinguna.

TÜTARETTEVÕTJA

Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtte finantsaruandeid selliselt, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleksid Grupi arvestuspõhimõtetega kooskõlas. Tütarettevõtte majandusaasta ühtib emaettevõtte majandusaastaga. Tütarettevõtet konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle Grupile.

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Korrigeeritud ostumeetodi kohaselt kajastab omandaja omandatud ettevõtte varasid ja kohustisi raamatupidamislikus väärtuses.

Omandatud ettevõtte varasid ja kohustisi ei hinnata ümber nende õiglasesse väärtusesse ega kajastata uusi varasid või kohustisi äriühenduse kuupäeva seisuga, nagu tehakse tavalise ostumeetodi kasutamisel. Korrigeerimisi tehakse ainult arvestuspõhimõtete ühtlustamiseks.

Firmaväärtust sellise äriühenduse kajastamisest ei teki. Omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara raamatupidamisväärtuse vahe kajastatakse omakapitalis. Mittekontrolliva osalusena kajastatakse sellele kuuluv proportsionaalne osa omandatava üksuse varade ja kohustiste raamatupidamislikust väärtusest.

Kõik äriühenduse kulud kajastatakse kohe koondkasumiaruandes. Võrdlusandmeid ei korrigeerita nii, nagu oleks äriühendus toimunud varaseima esitatud võrdlusperioodi alguses. Selle asemel kajastatakse äriühendust edasiulatuvalt alates toimumise kuupäevast.

Mittekontrolliva osaluse osa kasumist või kahjumist esitatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes emaettevõtte omanikule kuuluvast osast eraldi. Samuti kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa tütarettevõtte tulemusest ja omakapitalist konsolideeritud finantsseisundi aruandes eraldi emaettevõtte omanikule kuuluvast omakapitalist.

KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNETE LISADES
RIMATA FINANTSARUANDED

Emaettevõtte finantsaruanded lisas 22 koostatakse samade arvestuspõhimõtete alusel, mida on kasutatud konsolideeritud finantsaruannete koostamisel, välja arvatud tütarettevõttesse tehtud investeering, mida

AVALIKUSTATAVAD EMAETTEVÕTTE KONSOLIDEE-

kajastatakse konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses ja mida kontrollitakse väärtuse languse suhtes, kui selliseid indikatsioone peaks esinema.

INTRESSITULU JA -KULUDE KAJASTAMINE

IFRS 9 kohaselt rakendab Grupp intressitulu arvutamisel finantsvarade (v.a varad, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, ning finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud) bilansilisele koguväärtusele sisemist intressimäära. Finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud ning mis kuuluvad seega kolmandasse krediidiriski rühma (nn viivislaenud), arvestab Grupp intressitulu, rakendades sisemist intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale.

Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et tema väärtus pole enam krediidiriski tõttu langenud, hakkab ka Grupp intressitulu jälle tavapärasel viisil arvestama. Finantsvarade puhul, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud, arvestab Grupp intressitulu, rakendades

finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiriskiga korrigeeritud sisemist intressimäära.

Krediidiriskiga korrigeeritud sisemine intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel täpselt krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse. Seega arvestatakse erinevates etappides võetavate potentsiaalselt erinevate intressimäärade ja toote elutsükli muid omadusi.

Rahavoogude hindamisel lähtutakse eeldusest, et klient tasub makseid vastavalt kokkulepitud tingimustele.

TEENUSTASUDE KAJASTAMINE

Grupp kajastab teenustasutulude koosseisus 2% lepingu lõpetamise tasu, mida nõutakse klientidelt lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral. Tulu kajastatakse summas, mis peegeldab tasu, mida Grupp võib eeldada teenuse osutamise eest.

Kui Grupp osutab oma klientidele teenust, esitatakse tasu arve eest, mis makstakse üldjuhul kohe pärast teenuse osutamist. Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutuluga, kajastatakse teenustasude mahaarvamisenä.

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et majandusüksus kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamisel müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade ja teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas 5-astmeline mudel:

1. Kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
2. Teostamiskohustuse tuvastamine lepingus
3. Tehinguhinna kindlaks määramine
4. Tehinguhinna jaotamine lepingus sätestatud teostamiskohustustele
5. Tulu kajastamine vastava teostamiskohustuse täitmisel.

Laenulepingu tingimustega pannakse paika mõlema osapoole õigused ja kohustused laenusuhtes ning mõlemad osapooled peavad need kinnitama (ka müügiärgsete teenuste puhul, mida kontsern oma klientidele pakub).

Grupp ei ole tuvastanud kliendilepingutest tulenevaid tingimusi ega kohustusi, millele IFRS 15 rakenduks.

VÄLISVALUUTATEHINGUD, VARAD JA KOHUSTISED

Grupi arvestus- ja esitusvaluuta on euro. Iga kontserni kuuluva äriüksuse puhul määratleb Grupp arvestusvaluuta ja iga äriüksuse finantsaruannetes sisalduvaid kirjeid esitatakse selle arvestusvaluuta alusel. Grupp kasutab otsest konsolideerimismeetodit.

Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtivate Euroopa Keskpanga vahetuskursside alusel.

Välisvaluutas toimunud tehingud hinnatakse ümber tehingu päeval kehtivate Euroopa Keskpanga vahetuskursside alusel. Ümberhindamisel kursivahedest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi finantstulude ja -kuludena. Mittemonetaarsed kirjed, mida mõõdetakse välisvaluutas soetusmaksumuses, arvestatakse ümber vahetuskursside alusel kajastamise kuupäeva seisuga.

ÕIGLASE VÄÄRTUSE MÕÕTMINE

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara ja arveldada kohustisi teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgudel põhineb finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglane väärtus nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on liigitatud vastavalt alltoodud väärtuste hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- **Tase 1** — noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele;
- **Tase 2** — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- **Tase 3** — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 3.20.

RAHA JA RAHALÄHENDID

Raha ja rahalähenditena kajastatakse finantsseisundi aruandes ning rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ning keskpangas ja teistes pankades hoitavaid hoiuseid, mille lunastamise tähtaeg ei ületa 3 kuud ning mida saab kohe ja piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutusest tulenev risk on madal.

Grupp kajastab nii konsolideeritud kui konsolideerimata rahavoogude aruannetes äritegevuse rahavoogude kirjeldamisel otsest meetodit varasema kaudse meetodi asemel. Arvestuspõhimõtete muudatus aitab paremini jälgida Grupi äritegevust ja sellega seotud rahavoogusid, vt lisa 5.

FINANTSINSTRUMENTIDE ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Esmane arvele võtmine

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Grupist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel nende pangaarvetele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab Grupp raha laekumisel kontserni pangaarvetele.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisas 3.20, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglases väärtuses (v.a õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulutused.

Grupp kajastab oma finantsvarasid vastavalt vara soetamisega seotud lepingu tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ja rahavoogudele (sõltuvalt sellest, kas varaga seotud rahavood puudutavad ainult põhiosa ning intressi makseid), kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses,
- õiglases väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI) või
- õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVPL).

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantstagatislepingud) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglases väärtuses kajastatavaks.

Käesolevas aruandes ei ole kajastatud kauplemis- ja tuletisinstrumente.

FINANTSVARAD – LIIGITAMINE JA EDASINE KAJASTAMINE

Võlainstrumentid

Võlainstrument on instrument, mis on finantskohustis instrumendi väljastaja seisukohast. Võlainstrumentide liigitamine ja hilisem mõõtmine sõltub:

- Grupi ärimudelist finantsvara juhtimisel ja
- finantsvarast tulenevatest lepingulistest rahavoogudest.

Ärimudel peegeldab seda, kuidas Grupp haldab finantsvarasid rahavoogude tekitamise seisukohast – kas eesmärk on koguda üksnes lepingulisi rahavooge või koguda rahavooge nii lepingulistest maksetest kui ka vara müügist. Kui kumbki ärimudel ei ole asjakohane (näiteks kui finantsvarasid hoitakse kauplemise eesmärgil), liigitatakse finantsvarad muu ärimudeli alla ning kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Varade haldamise ärimudeli kindlaksmääramisel võtab kontsern arvesse seda, mis eesmärgil antud varade rahavooge on varem kogutud, kuidas hinnatakse varade tulemuslikkust ja antakse sellest aru juhtkonna võtmeisikutele, kuidas hinnatakse ning juhitakse riske ning kuidas toimub kontserni juhtkonna tasustamine.

Tagatiseta tarbimislaenude puhul on Grupi ärimudeliks koguda lepingulisi rahavooge. Sellele vaatamata on Grupp pärast krediidiriski olulise suurenemise tuvastamist astunud samme ja müünud võlainstrumente Lätis.

Vara rahavood: Kui ärimudeliks on varade hoidmine, et koguda neilt lepingulisi rahavooge, või nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müümine, siis hindab kontsern, kas finantsinstrumendi lepingulised rahavood koosnevad ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksetest. Hinnangu andmiseks analüüsib kontsern, kas lepingulised rahavood on kooskõlas tavalise laenulepinguga

(st intress sisaldab vaid tasu raha ajaväärtuse, krediidiriski ning muude tavapärase laenuandmisega seotud riskide eest ning kasumimarginaali, mis on kooskõlas tavalise laenulepinguga).

Kui lepingutingimustest tulenevalt on finantsvara avatud täiendavatele riskidele või volatiilsusele, mis ei sisaldu tavalises laenulepingus, siis neid varasid liigitatakse ja mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Võttes aluseks nimetatud tunnused, liigitab kontsern võlainstrumentid järgmisse kolme kategooriasse:

- Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ja mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses.
- Finantsvarasid, mida hoitakse nii lepinguliste rahavoogude kogumiseks kui ka müügiks ning mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi.
- Varasid, mis ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi mõõtmise tingimustele, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Aruandeperioodil mõõtis kontsern kõiki võlainstrumente korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustiste liigitamises ja mõõtmises muutusi ei toimunud.

Omakapitaliinstrumentid

Omakapitaliinstrument on instrument, mis instrumendi väljastaja seisukohast vastab omakapitaliinstrumenti mõistele: instrument ei

sisalda lepingulist kohustust teha makseid ning tõendab osalust väljastaja netovaras ehk varades pärast kõikide kohustiste mahaarvamist.

Laenutingimuste muutmine

Kliendi soovil võib Grupp lepingutingimused uuesti läbi rääkida. Grupp jälgib regulaarselt finantsvarade krediidikahju allahindluse piisavust seoses eluea jooksul oodatava krediidikahjuga ning võtab antud asjaolusid arvesse ka lepingutingimuste muutmisel, klassifitseerides vajadusel laenu makseraskustes olevaks. Täpsemalt on sellise klassifikatsiooni aluseid kirjeldatud edaspidi lõigus Makseviivituse definitsioon.

Üldjuhul ei ole muudetud lepingutingimused esialgsest lepingust oluliselt erinevad ning seetõttu tingimuste läbivaatamise ja muutmise tõttu lepingu kajastamist ei lõpetata.

Grupp arvutab ümber finantsvara bruto raamatupidamisliku väärtuse, lähtudes algse sisemise intressimääraga diskonteeritud korrigeeritud rahavoogudest, ning kajastab muudatusest tingitud kasumi või kahjumi koondkasumiaruandes. Sõltuvalt muudetud lepingu tingimustest kaalub Grupp ka potentsiaalset negatiivset mõju krediidiriskile.

Grupp lõpetab finantsvara kajastamise olukorras, kui laenu muudetud tingimused on muutunud sellisel määral, et sellest saab sisuliselt uus laen.

Erinevust kahe laenu versiooni vahel kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruandes.

Uus laen liigitatakse krediidikvaliteedi poolest esimesse faasi, välja arvatud juhul, kui uut laenu käsitatakse POCI-i laenuna.

Hinnates muu hulgas seda, kas laenu kajastamine lõpetada või mitte, võtab Grupp arvesse järgmisi tegureid:

- Laenu valuuta muutus
- Lepingu tähtaja muutus
- Lepingu intressimäär muutus
- Lepingust tulenevate rahavoogude muutus
- Lepingutingimuste sidumine kliendi omakapitaliga
- Lepingu osapoole muutus
- Kui muudatus on selline, et instrument ei vasta enam SPPI kriteeriumile.

Kui muudatuse tulemuseks ei ole varasemast oluliselt erinevad rahavood, ei too muudatus kaasa kajastamise lõpetamist. Rahavoogude erinevuse, mida on diskonteeritud esialgse sisemise intressimääraga, kajastab Grupp kasumiaruandes, va ulatuses mille osas on krediidikahjumid juba eelnevalt kajastatud.

Finantskohustiste puhul peab Grupp muudatust kvalitatiivselt oluliseks, kui selle tulemuseks on uue ja algse finantskohustise nüüdisväärtuste vaheline erinevus rohkem kui 10%. Finantsvarade puhul põhineb see hinnang kvalitatiivsetel teguritel.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kantakse finantsseisundi aruandest välja, kui lepingutingimuste muudatus toob kaasa olulise muutuse lepingulistes rahavoogudes, nii nagu kirjeldatud eeltoodu lõigus. Finantsvarad kantakse kas osaliselt või täielikult finantsseisundi aruandest maha ka juhul, kui Grupp on võtnud kasutusele kõik abinõud laenu sissenõudmiseks ning jõudnud järeldusele, et nõude laekumise ootus ei ole põhjendatud. Tuginedes Grupi varasemale praktikale nõuete laekumise

tõenäosuse languse osas, on süsteemselt juurutatud automaatsed mahakandmised üle 365 päeva võlas olevatele nõuetele. Mahakandmisega sissenõudmine ei piirdu ja seda jätkatakse ka bilansiväliselt.

Kui bilansist väljakantav summa on suurem kui seni kajastatud krediidikahju, kajastatakse kõigepealt krediidikahjud kuni nõude brutoväärtuseni ja seejärel kantakse nõue finantsseisundi aruandest välja. Kõik edasised

bilansivälise nõuete laekumised krediteeritakse muu tegevustuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses. Pärast esialgset mõõtmist hinnatakse emiteeritud võlg ja muud laenatud vahendid korrigeeritud soetusmaksumuses. Amortiseeritud maksumuse arvutamisel võetakse arvesse mistahes allahindlust või preemiat emissioonis ning kulusid, mis on sisemise intressimäära lahutamatu osa.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse, kui kohustis on täidetud, tühistatud või aegunud. Kui

olemasolev finantskohustis asendatakse teise sama laenuandja kohustisega oluliselt erinevatel tingimustel või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist vahetust või muutmist kui algse kohustise kajastamise lõpetamist ja uue kohustise kajastamist.

Algse finantskohustise bilansilise väärtuse ja makstud tasu vahe kajastatakse kasumis või kahjumis.

FINANTSVARADE VÄÄRTUSE LANGUS

Grupi laenude allahindluste mudel põhineb oodatava krediidikahju kontseptsioonil, mis tähendab, et kahjujuhtum ei pruugi toimuda enne krediidikahju kajastamist. Seetõttu kannavad Grupi kõik finantsvarad üldjuhul krediidikahjusid.

Allahindluse suuruse määramisel tuginetakse vara eluea jooksul tekkida võivatele krediidikahjudele (eluea jooksul eeldatav krediidikahju ehk LTECL), välja arvatud juhul, kui pärast esmast kajastamist pole krediidirisk oluliselt suurenenud, mille puhul võetakse allahindluse suuruse määramisel aluseks lähema 12 kuu jooksul eeldatav krediidikahju (12mECL). Krediidikahjud kajastatakse tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuses. Hindamine põhineb mõistlikul ja toetataval teabel, st teabel, mis on aruandekuupäeval mõistlikult kättesaadav ilma põhjendamatute kulude või pingutusteta.

Kui finantsinstrumentidega seotud krediidirisk, mille puhul on kajastatud eluea jooksul eeldatav

krediidikahju, paraneb selliselt, et sellised tingimused ei ole enam täidetud, liigub nõue tagasi klassi, mille puhul krediidikahjusid mõõdetakse lähema 12 kuu jooksul eeldatavate krediidikahjudega. Eeldatava krediidikahjumi hindamisel võetakse arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat;
- raha ajaväärtust;
- ilma liigse kulu või pingutuseta kättesaadavat põhjendatud ja tõendatavat informatsiooni.

Meetodid, mida Grupp kasutab eeldatavate krediidikahjumite mõõtmiseks, võivad erineda sõltuvalt finantsinstrumendi liigist ja teadaolevast informatsioonist.

Krediidikahjud (ja nende tühistamised), mille ulatuses tuleb moodustatud allahindlust aruandekuupäeva seisuga korrigeerida, kajastatakse koondkasumis või -kahjumis.

Rahavoo puudujääk

Rahavoo puudujääk on erinevus rahavoogudes, mida Grupil on lepingu järgi õigus saada või rahavoogudes, mille laekumist Grupp eeldab.

Rahavoo puudujääke tuvastatakse järgmiselt:

- 12 kuu eeldatavate krediidikahjumite puhul tuleneb rahavoo puudujääk võimalikest makseviivitustest järgmise 12 kuu jooksul (või

lühema aja jooksul, kui eeldatav lepinguperiood on alla 12 kuu);

- lepinguperioodi eeldatavate krediidikahjumite puhul tuleneb rahavoo puudujääk võimalikest makseviivitustest finantsinstrumendi lepinguperioodi jooksul.

Võlgade sissenõudmise kulud

Võla sissenõudmine põhjustab Grupi jaoks kulusid, mis võivad hõlmata järgmist:

- Sissenõudmisega seotud tööjõu-, side-, posti-, õigus- ja kohtukulud. Üldjuhul kajastatakse neid

tegevuskulude koosseisus, kui need vastavad IFRSi nõuetele selliste kulude kohta.

- Võlainstrumentide lepinguliste tingimustega määratud tagatise omandamis- ja müümiskulud, mida võetakse arvesse tagatud finantsvara eeldatava rahavoogude puudujäägi hinnangus. Krediidikahjusid võib mõõta individuaalselt või kollektiivselt. Individuaalselt suure riskiga lepingute puhul mõõdetakse krediidikahjusid individuaalselt, kui Grupi on mõistlik ja asjakohane teave, mis on kättesaadav ilma põhjendamatute kulude või pingutusteta selle mõõtmiseks.

Vastasel juhul kasutatakse kollektiivset hindamist. Selleks rühmitatakse finantsinstrumentid jagatud krediidiriski alusel instrumentide liikide ja krediidireitingute alusel gruppidesse. Liigitamine ühiste tunnuste alusel on toimunud järgmiste finantsinstrumentide puhul:

- järelmaksud;
- väikelaenud;
- liisingud
- krediitkaardid;
- ärilaenud.

Vajadusel võib finantsinstrumente allahindluste moodustamiseks ka üksikasjalikumalt liigitada.

Grupp kajastab eeldatava krediidikahju ulatuses allahindluse kõikide laenude ja muude võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande (käesolevas peatükis: finantsinstrumentid).

Allahindluse suuruse määramisel tuginetakse vara eluea jooksul tekkida võivatele krediidikahjudele (eluea jooksul eeldatav krediidikahju ehk LTECL), välja arvatud juhul, kui pärast esmast kajastamist pole krediidirisk oluliselt suurenenud, mille puhul võetakse allahindluse suuruse määramisel aluseks lähema 12 kuu jooksul eeldatav krediidikahju (12mECL). Põhimõtteid, mida kontsern krediidiriski suurenemise hindamisel rakendab, on tutvustatud täpsemalt lisades 3.4-3.14.

12 kuu eeldatav krediidikahju kajastab seda osa finantsinstrumentide eluea jooksul eeldatavast krediidikahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest.

Nii eluea kui ka 12 kuu jooksul eeldatav krediidikahju leitakse kollektiivselt.

Grupp on kehtestanud põhimõtted, mille alusel hinnatakse iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsinstrumentide krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud või mitte, võttes arvesse makseviivituse tõenäosuse muutumist finantsinstrumentide järelejäänud kehtivusaja jooksul.

Eespool kirjeldatud protsessi põhjal rühmitab Grupp oma laenud:

1. faas – laenude esmasel arvele võtmisel kajastab Grupp allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 2. faasist ümber liigitatud.

Eeldatavaid 12-kuulisi krediidikahjusid rakendatakse prognoositud EAD baasil ja korrutatakse eeldatava LGD-ga ning diskonteeritakse seejärel sisemise intressimääraga.

2. faas – laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab Grupp allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 3. faasist ümber liigitatud

3. etapp – laenud, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud. Grupp kajastab allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Meetod on sarnane 2. faasi varade meetodile, mille makseviivituse tõenäosus on 100%. Nende klientide sisemine krediidireiting on must.

Grupil ei olnud seisuga 31.12.2020 ega 31.12.2019 krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarasid.

Finantsvarade, mille puhul ei ole kontsernil mõistlikku ootust, et nende maksumus saaks kas täielikult või osaliselt kaetud, vähendatakse vastavalt bilansilist väärtust. Seda loetakse finantsvara kajastamise (osaliseks) lõpetamiseks.

Kahjumid finantsvara väärtuse langusest ja väärtuse languse tühistamised kajastatakse vara bilansilise väärtuse korrigeerimisena.

Krediidiriski hindamisel kasutab Grupp järgmiseid põhiparameetreid: makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD).

Makseviivituse definitsioon

Grupi hinnangul on finantsinstrument makseviivituses, kui laenuvõtja lepingujärgsete maksete tasumisest on möödas rohkem kui 90 päeva ning võlg ületab absoluutset ja suhtelist olulisuse piirmäära (eraklientide puhul on suhteline piir 1% ja absoluutne 100 eurot ning äriklientide puhul vastavalt 1% ning 500 eurot) või kui subjektiivsel hinnangul on leping loetud makseviivituses olevaks. Grupp on viinud IFRS 9 langenuid väärtusega varade määratluse kooskõlla Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) viivisnõuetele kohaldatavate suunistega.

Osana kvalitatiivsest hinnangust kliendi krediidiivõimelisuse osas annab Grupp ka subjektiivseid hinnanguid, mis võivad viidata makseviivitusele. Selliste kaalutluste tulemusena selgub, kas lepingut tuleks käsitleda makseviivituses olevana ja seega 3.faaasi lepinguna või mitte.

Sündmused, mis võivad viidata suuremale makseviivituse riskile:

- leping on laenuvõtja rahaliste raskuste tõttu liigitatud makseraskustes olevaks;
- laenuvõtja üldine reiting viitab tõenäolisele makseviivitusele;
- laenuvõtja erakorralise finantseerimise soov;
- laenuvõtja, kellel on olnud tähtjaks tasumata kohustusi avalik-õiguslike võlausaldajate ees;
- tagatise aluseks oleva väärtuse oluline vähenemine, kui tagatise realiseerimine peaks katma olulise osa laenuvõlast;

Makseviivituses olev riskipositsioon (EAD)

Makseviivituses olev riskipositsioon (ing k. *exposure at default*, EAD) kujutab endast väärtuse languse arvutamisel finantsinstrumentide bilansilist brutosummat, mis võtab arvesse nii kliendi võimet suurendada oma riskipositsiooni, lähenedes samal ajal makseviivitusele, kui ka võimalikke ennetähtaegseid tagasimakseid. Tegemist on hinnangulise riskipositsiooni väljundiga tulevase makseviivituse seisuga, mille leidmisel on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muudatusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui muid makseid), eeldatavaid väljamakseid siduvate laenuandmise kohustiste pealt ning tähtja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.

- laenuvõtja käibe oluline vähenemine või oluliste klientide kaotus;
- lepingu eritingimuste rikkumine;
- võlgnik (või võlgniku kontserni kuuluv juriidiline isik), kes esitab pankrotiavalduse;
- võlgniku suhtes teadaolev informatsioon (kuulujutud) finantsraskuste kohta.

Grupi loeb finantsinstrumenti paranenuks ja liigitab selle 3. faasist 2.-e, kui ükski makseviivituse kriteerium ei ole olnud täidetud viimase 12 järjestikuse kuu jooksul.

Otsus, kas liigitada vara 2. või 1. faasi pärast paranemist, sõltub ajakohasest krediidi tasemest paranemise ajal ning sellest, kas see näitab krediidiriski märkimisväärset suurenemist võrreldes esmase kajastamisega.

Grupi krediidiriski osakond kasutab oma sisemisi reitingumudeleid, mille kohaselt hinnatakse kliente reitingutasemete järgi valgest mustani. Mudelid sisaldavad nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset teavet ning kasutavad lisaks laenuvõtjale omasele teabele täiendavat välist informatsiooni, mis võiks mõjutada laenuvõtja käitumist. Makseviivituse tõenäosust kohandatakse seejärel IFRS 9 krediidikahjude arvutuste jaoks, et need sisaldaksid tulevikku suunatud teavet ja IFRS 9 faasilist liigitamist. Seda teostatakse iga majandusstsenaariumi puhul kui see on asjakohane.

EAD arvutamiseks esimese faasi laenu puhul hindab Grupp võimalike makseviivituste asjaolusid 12 kuu jooksul. Kui aga 1. etapi laen, mille puhul eeldatavasti ei täideta oma kohustusi aruandekuupäevast 12 kuu jooksul ning paraneb, kuid seejärel langeb eeldatavasti uuesti makseviivitusse, võetakse arvesse kõiki seotud makseviivituste asjaolusid. Faas 2 ja faas 3 ning POCI finantsvarade puhul arvestatakse makseviivituse riski eluea kriteeriumi järgi.

Grupp määrab EAD-d, modelleerides võimalike summade vahemikku erinevatel ajahetkedel, mis vastab mitmele stsenaariumile. Seejärel määratakse IFRS9 alusel makseviivituse tõenäosused igale Grupi mudeli majandusstsenaariumile.

Makseviivituse kahjumäär (LGD)

Makseviivitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklient ei suuda rohkem kui 90 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita, ning see leitakse riigipõhiste kahjumäärade alusel, mis põhinevad varasemal kahjustatistikal. 2020.aasta lõpu seisuga rakendati Läti tütarettevõttes tänu liiga lühikesele tegevusajaloole grupis Eesti statistikat. Selle leidmise aluseks on vahe lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude (sh tagatise realiseerimisest või krediitkvaliteeti parandavatest kokkulepetest, mida loetakse laenu lahutamatuks osaks ning mis ei kuulu seega eraldi kajastamisele) vahel. Tavaliselt näidatakse seda protsendina makseviivituses olevast riskipositsioonist.

IFRS 9 kohaselt on LGD määrad leitud iga faasi jaoks eraldi. LGD määrade sisendid on hinnangulised ja võimaluse korral kalibreeritud testimiste alusel. Neid korratakse vajaduse korral iga majandusstsenaariumi puhul.

Makseviivituse tõenäosus (PD)

Makseviivituse määratlus vastab kontsernisiseses riskijuhtimises kasutatavale määratlusele. See on hinnang maksejõuetuse tõenäosuse kohta antud ajahorisondil. Makseviivitus võib esineda teatud ajavahemikul juhul, kui laenu ei ole eelnevalt

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediitkahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile (märkus 3.10–3.11):

- Töötuse määr
- Tööjõu tootlikkus ja tööjõu ühikukulu
- Keskmise brutopalgas kasv

Vaatlusperiood

Üldjuhul võetakse ajalooliste andmete analüüsimisel vaatlusaluseks perioodiks vähemalt 12 kuu pikkune ajavahemik.

Krediidiriski hindamine põhineb standardsel LGD hindamisraamistikul, mille tulemuseks on teatav LGD määr.

Nende määrade puhul võetakse arvesse eeldatavat EAD-d võrreldes summaga, mis eeldatavasti tagasi laekub või mis saadakse tagatise realiseerimisel.

Grupp segmenteerib oma era- ja äri-laenu tooted väiksematesse homogeensetesse portfellidesse, lähtudes tulevaste rahavoogude hindamisel nende olulistest põhiomadustest. Kohaldatavad andmed põhinevad ajalooliselt kogutud krediitkahjudel ja hõlmavad laiemat tunnuste kogumit (nt tooteliik, tagatise liik jne) ning laenuvõtja omadusi.

Edasi leitakse iga finantsinstrumentide grupi jaoks IFRS 9-kohased LGD määrad, milleks kasutatakse täiendavaid ajakohaseid andmeid ja tuleviku majandusstsenaariume. Tulevikku suunatud teabe hindamisel põhineb ootus mitmel stsenaariumil. Peamised sisendid hõlmavad näiteks muutusi tagatisväärtustes, sealhulgas hüpoteeklaenude kinnisvarahindades, toormehindades, maksestaatuses või muudes tegurites, mis võivad põhjustada Grupile kahjumit.

bilansiväliseks kantud ning see on endiselt portfellis. Makseviivituse tõenäosus peegeldab seda, kui tõenäoliselt võib kliendil tekkida hinnangu andmise järgse 12 kuu jooksul pikem kui 90-päevane makseviivitus.

Eeldatava krediitkahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju oleks märkimisväärne.

Sama 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaatavate hinnangute andmisel.

Krediidiriski märkimisväärse suurenemise hindamine

Igal aruandekuupäeval hinnatakse finants-instrumendiga seotud krediidiriski, et teha kindaks, kas see on pärast arvele võtmist oluliselt suurenenud. Krediidiriski suurenemist loetakse oluliseks, kui on täidetud üks järgmistest kriteeriumitest:

- laenulepingujärgsete maksetega on hilinetud üle 30 päeva;
 - kontsernisese krediidireitingute süsteemi järgi on laenusaaaja krediidirisk oluliselt suurenenud;
 - muud Grupi poolt teostatud kvalitatiivsed hinnangud, mis viitavad suurenenud krediidiriskile seoses ebatõenäoliste laekumistega.
- Krediidiriski olulist suurenemist hinnatakse kogumipõhiselt, v.a juhul, kui finantsinstrumentide eeldatavat krediidikahjumit hinnatakse

Sisereitingute süsteem

Krediidiriski olulist suurenemist hinnatakse laenuvõtjale pärast instrumendi arvele võtmist antud krediidireitingu alusel. Kontserni sisereitingute süsteemi kasutatakse täiendava alusena krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemiseks.

Reitingusüsteem võimaldab kajastada ka laenuvõtjate maksekäitumise paranemist. Paranemine saab aga toimuda üksnes samm-sammult (nt must reiting saab muutuda üksnes punaseks).

Kontsernisese sisereitingute süsteemi tasemed on järgmised:

- **Valge** – uue lepinguga klient, kelle kohta varasemaid andmeid ei ole. Siia kvalifitseeruvad lepingud, mille puhul klient on veel suhteliselt tundmatu ning tema maksekäitumise ajalugu ebapiisav, et ajakohasemaid krediidiotsuseid teha.
- **Roheline** – lepingujärgsed maksed on tehtud õigel ajal või kõige rohkem 7päevase hilinemisega.
- **Kollane** – lepingujärgsed maksed on hilinenud 8–30 päeva. Paranemine saab toimuda ainult ühe taseme võrra kogu lepingu perioodi jooksul tingimusel, et kliendi maksekäitumine on viimase 3 kuu jooksul olnud laitmatu, so saab paraneda roheliseks.

:

eraldi. Selleks, et hinnata krediidiriski olulist suurenemist kogumipõhiselt, rühmitatakse finantsinstrumendid sarnaste krediidiriski tunnuste põhjal gruppidesse. Grupeerimisel lähtutakse finantsinstrumendi liigist ja krediidiriski reitingust.

Uue informatsiooni teatavaks saades võidakse finantsinstrumente ümber grupeerida. Eeldust, et finantsinstrumendi krediidirisk on oluliselt suurenenud juhul, kui maksed on hilinenud üle 30 päeva, saab vaidlustada üksnes juhul, kui Grupil on põhjendatud ja tõendatavat informatsiooni, mis näitab, et isegi kui lepingujärgsete maksetega on hilinetud üle 30 päeva, ei tähenda see krediidiriski olulist suurenemist. Näiteks võib see nii olla juhul, kui makse on jäänud tegemata administratiivse eksituse, mitte laenusaaaja rahaliste raskuste tõttu.

- **Punane** – lepingujärgsed maksed on hilinenud 31–90 päeva. Paranemine saab kogu lepinguperioodi jooksul toimuda ainult ühe taseme võrra, tingimusel et kliendi maksekäitumine on viimase 3 kuu jooksul olnud laitmatu, st see ei saa olla parem kui kollane. Siia reitinguklassi liigitatakse viivitatamatult tulevalt majandussektorist kõrgema riskiga lepingud. Aruandeperioodil osutusid kõrgemat riski kandvateks sektoriteks tootlustus, majutus ja turism.
- **Must** – lepingujärgsed maksed on hilinenud üle 90 päeva. Paranemine saab toimuda ainult tingimusel, et kliendi maksekäitumine on viimase 3 kuu jooksul olnud laitmatu ning see võib minna ainult ühe taseme võrra paremaks, so mustast reitingust punaseks. Makseraskuste tõttu restruktureeritud lepingute puhul saab paranemine toimuda ainult juhul, kui maksekäitumine on viimase 12 kuu jooksul olnud laitmatu.

Järgmine tabel annab ülevaate krediidiriski olulise suurenemise hindamisest, kui võtta aluseks võimalike põhine klassifikatsioon, kuid selline määratlus ei ole ammendav ning lõplik klassifikatsioon kujuneb muude eespool kirjeldatud kriteeriumite koosmõjul

Krediiditase	Valge	Roheline	Kollane	Punane	Must
Makseviivituses päevade arv	0 päeva	0-7 päeva	8-30 päeva	31-90 päeva	Üle 90 päeva
Krediidiriski märkimisväärtuse suurenemine	Krediidirisk ei ole märkimisväärselt suurenenud			On suurenenud	Viivituses

Makromajanduslike stsenaariumide väljatöötamine

Grupp koostab ise makromajanduslike stsenaariume, tuginedes vajadusel välistele prognoosidele.

Allikadena võidakse muuhulgas kasutada Eesti Panga ja rahandusministeeriumi prognoose.

Eeldatavate krediidikahjumite mudeli makromajandusnäitajate valikul on lähtutud makromajandusnäitajate ja makseviivituse määra jälgitavate väliste lähendite statistilisest korrelatsioonianalüüsist.

Statistiliseks analüüsiks kasutati makseviivituse määra lähendina Eesti Panga andmeid maksetähtaja ületanud laenude kohta. Statistiliseks analüüsiks kasutati järgmisi makronäitajaid:

- Töötuse määr
- Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu
- Keskmine brutopalgas kasv
- Inflatsioonimäär
- EURIBOR-i määr
- Eluaseme hinnaindeksi kasv

Makromajanduslike stsenaariumite jaoks on valitud ainult sellised muutujad, mille puhul ilmneb vähemalt mõõdukas või kõrgem korrelatsioon. Valitud makromajandusnäitajad on järgmised:

- Töötuse määra puhul saab täheldada tugevat ja statistiliselt olulist korrelatsiooni makseviivituse määra lähendiga. Madalam töötuse määr tähendab, et laenuvõtjad suudavad laene tagasi maksta. Kõrgem töötuse määr vähendab laenuvõtjate laenude tagasimaksmise võimet.
- Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu on makseviivituse määraga tugevas korrelatsioonis. Üldjuhul seostub majanduskasv tööhõive või tootlikkuse kasvuga. Tööjõu tootlikkuse vähenedes võib eeldada, et majanduskasv aeglustub. Sarnaselt töötuse määra ja keskmise brutopalgas kasvu muutusega võib see mõjutada makseviivituse määra.
- Keskmise brutopalgas kasv on tugevas korrelatsioonis makseviivituse määraga. Suurem sissetulek suurendab laenuvõtjate võimet laene tagasi maksta, väiksem sissetulek aga kahandab seda.

TAGATISTE HINDAMINE

Finantsvaradega seotud krediidiriskide maandamiseks kasutab Grupp võimaluse korral tagatise väärtust. Tagatisena kasutatakse näiteks kinnisvara, aga ka muid liisingvarasid. Tagatisvarasid, välja arvatud juhul, kui need üle võetakse, Grupi finantsseisundi aruandes ei kajastata.

Tagatisvaradega seotud eeldatavad rahavood, mida ei pea IFRS-i standardite kohaselt eraldi kajastama ja loetakse võlainstrumendi lepingutingimuste lahutamatuks osaks, osalevad kõnealuse lepingu krediidikahju mõõtmisel. Selle kohaselt mõjutab tagatise õiglane väärtus krediidikahju arvutamist.

Tagatist hinnatakse üldjuhul vähemalt lepingu alguses ning seejärel hinnatakse uuesti iga aruandekuupäeva lähedal. Grupi erinevate krediitikvaliteedi parandamise meetmete mõju üksikasjad on esitatud märkuses 3.14.

Grupp kasutab nii palju kui võimalik aktiivseid turuandmeid tagatiseks hoitavate finantsvarade hindamiseks.

Muid finantsvarasid, millel ei ole kergesti määratavat turuväärtust, hinnatakse mudelite abil.

Mittefinantstagatist, näiteks kinnisvara, hinnatakse kutseliste hindajate esitatud andmete või eluasemehinna indekse alusel.

MAKSERASKUSTES JA RESTRUKTUREERITUD LAENUD

Grupp ei ole ühinenud riikliku makse-moratoriumiga. Mõnikord teeb Grupp laenu esialgsetes tingimustes järeleandmisi või muudatusi, et operatiivselt reageerida laenuvõtja rahalistele raskustele, selle asemel et võtta oma valdusse või muul viisil realiseerida tagatise.

Grupp hindab laenu makseraskustes olevaks, kui esinevad kontsessioonid või muutused laenuvõtja tänases maksekäitumises või eeldatavates tuleviku rahavoogudes, ning kontsern ei oleks krediidiandmisega nõustunud, kui laenuvõtjal oleks selliseid eeldusi enne esialgse otsuse tegemist esinenud. Makseraskused hõlmavad olulisi riskiosakonna poolseid hinnanguid.

Makseraskustes lepingute modifikatsioonid võivad hõlmata makseperioodi pikendamist, intressimäärade alandamist ja uute laenutingimuste sõlmimist.

Grupi poliitika on järjepidavalt jälgida viivituses laene, mis aitab tagada selliste laenude tagasimaksete toimumist.

Kui muudatused on olulised, lõpetatakse senistel tingimustel laenu kajastamine bilansis. Laenu kajastatakse bilansis edaspidi uute tingimuste kohaselt. Samuti hindab kontsern uuesti, kas krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud ja kas varad tuleks liigitada mittetöötavasse portfelli. Kajastamise lõpetamine ja liigitamine kas faasi 2 või 3 on juhtumipõhine. Kui riskihindamise käigus tuvastatakse laenuga seotud krediidikahju, avalikustatakse see ja käsitletakse edaspidi kui langenud väärtusega mittetöötavat laenu kuni selle täieliku laekumiseni või mahakandmiseni.

Kui vara on liigitatud eelnimetatud klassi, jääb ta sinna vähemalt 24-kuuliseks katseajaks. Selleks, et laenu saaks käsitleda paranenuks ja see saaks liikuda faasi 2, peab klient vastama kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- leping toimib kokkulepitud tingimuste kohaselt;
- vähemalt 12 kuu pikkune katseaeg on möödas kuupäevast, mil leping loeti töötavaks;
- vähemalt poole katseaja jooksul on tehtud olulises summas regulaarseid põhiosa ja intressimakseid;
- ükski näitaja ei viita lepingu makseviivitusele.

MATERIAALNE PÕHIVARA JA IMMATERIAALNE VARA

Kinnisvara, seadmed, autod ja immateriaalne vara kajastatakse esialgu soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja ostuga otseselt seotud kuludest.

Seejärel kajastatakse varad soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenev kulu. Lineaarset meetodit rakendatakse eeldusega, et vara lõppväärtus on null.

Materiaalsed põhivarad

Materiaalsed põhivarad on materiaalsed objektid, mille kasulik eluiga on pikem kui üks aasta. Lühema kasuliku elueaga varad kantakse soetamisel kuludesse. Piiramatult kasuliku elueaga

Materiaalse ja immateriaalse vara väärtuse langust kontrollitakse, kui esinevad indikatsioonid väärtuse languse suhtes (ei kehti firmaväärtuse puhul).

Määramata kasuliku elueaga immateriaalset vara ja immateriaalset vara, mis ei ole veel kasutuses, kontrollitakse väärtuse languse suhtes igal aastal, võrreldes nende bilansilist maksumust nende kaetava väärtusega.

varasid (maad, kunstiteoseid, muuseumi-eksponaate ja raamatuid) ei amortiseerita. Varadele määratavad hinnangulised kasulikud eluead on järgmised:

- | | |
|------------------------|------------------|
| • Hooned | 30 aastat |
| • Arvutitarkvara | 10 aastat |
| • Masinad ja seadmed | 5 aastat |
| • IT-seadmed ja mööbel | 5 aastat |
| • Maa ja kunstiteosed | ei amortiseerita |

Immateriaalne põhivara

Immateriaalseid põhivarasid kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui järgmised tingimused on täidetud:

- Grupp omab vara üle kontrolli;
- on tõenäoline, et kontsern saab tulevikus varast majanduslikku kasu;
- vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Immateriaalseid varasid (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul lineaarsel meetodil. Grupp teeb

materiaalsetele ja immateriaalsetele põhivaradele (välja arvatud firmaväärtus) väärtuse languse testi, kui esineb nende võimalikule väärtuse langusele viitavaid asjaolusid. Piiramatul kasutusea immateriaalsetele varadele ja sellistele immateriaalsete varadele, mis pole veel kasutusvalmis, tehakse väärtuse languse test kord aastas. Selleks võrreldakse nende raamatupidamislikku väärtust nende kaetava väärtusega.

Arvutitarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulutusi kajastatakse kuluna perioodil, mil need tekivad. Soetatud arvutitarkvara, mis ei ole sellega seotud riistvara lahutamatu osa, kajastatakse immateriaalse põhivarana. Arendustegevuse kulutusi, mis on otseselt seotud selliste eristatavate tarkvaratoodete projekteerimise ja testimisega, mille üle Grupp omab kontrolli, kajastatakse immateriaalse põhivarana, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- tarkvaratoote kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- Grupp kavatseb tarkvaratoote valmis saada ja seda kasutada;
- Grupil on võimalik tarkvaratoodet kasutada;
- Grupp suudab tõestada, kuidas tarkvaratoode loob tulevikus tõenäolist majanduslikku kasu;

- tarkvaratoote arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;
- tarkvaratoote arendustegevusega seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulutused hõlmavad arendustegevusega otseselt seotud tööjõu- ja muid kulusid. Arenduskulutusi, mis eespool märgitud kriteeriumitele ei vasta, kajastatakse tekkepõhiselt kuluna.

Arenduskulutusi, mida on varasematel perioodidel kuluna kajastatud, ei kajastata hilisematel perioodidel varana. Kapitaliseeritud arvutitarkvara arenduskulutusi amortiseeritakse nende kasuliku eluea (kuni 10 aastat) jooksul lineaarsel meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvara (maa või ehitis või mõlemad), mida hoitakse eelkõige renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kontserni enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteeringuid mõõdetakse esmasel kajastamisel soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja omandamisega otseselt seotud kulutustest. Esmase kajastamise järgselt hinnatakse kinnisvarainvesteeringut soetusmaksumuses, millest on maha arvatud amortisatsioon ja allahindlused, kui neid on.

Kinnisvarainvesteeringuid amortiseeritakse lineaarsel meetodil. Igale kinnisvarainvesteeringule määratakse tema kasulikule elueale vastav amortisatsioonimäär.

Kinnisvarainvesteeringuteks liigitatud hoonete kasulik eluiga on 30 aastat. Maad ei amortiseerita. Kinnisvarainvesteeringu kajastamine lõpetatakse, kui see võõrandatakse või kui see püsivalt kasutusest eemaldatakse ja selle võõrandamisest ei eeldata tulevast majanduslikku kasu.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

RENDIARVESTUS

IFRS 16: Liisingud

IFRS 16-s on sätestatud rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale

lepingupoolele, st kliendile ("rentnikule") ja tarnijale ("rendileandjale").

Grupp rentnikuna

IFRS 16 kohaselt kajastab rentnik kõigi enam kui 12-kuulise rendiperioodiga rendilepingute puhul kasutamise eesmärgi esemeks oleva vara (vara kasutusõiguse) ja rendikohustise, välja arvatud juhul, kui alusvara väärtus on väike. Lisaks kajastab rentnik eraldi rendile võetud varade amortisatsioonikulu ja rendikohustistelt arvestatud intressikulu.

Rendileping kajastatakse vara kasutusõigusena ja rendikohustisena kuupäeval, mil rendileandja annab alusvara üle Grupile kasutamiseks. Kõik rendimaksud jaotatakse rendikohustise vähendamiseks ja finantskuluks. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi vältel nii, et kogu rendiperioodi vältel oleks intressimäär igal osaperioodil kohustuse lõppväärtuse suhtes sama. Vara kasutusõigus amortiseeritakse *Grupp rendileandjana*

Grupp sõlmib äriklientidega rendilepinguid koostöös Nord Varaliisinguga. Grupp pakub Nord Varaliisingu poolt leitud äriklientidele finantseeringut ja soetab rendilepingu alusel renditava vara. Nord Varaliisingule makstakse vara soetamise hetkel vahendustasu.

Kapitalirendilepingutest tekkivaid nõudeid kajastatakse rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, millest on maha arvatud laekunud põhiosamaksud. Finantstulu kajastatakse nii, et rendileandja netoinvesteeringu rentaablus oleks rendiperioodi jooksul pidevalt sama.

Alternatiivse laenuintressi määramine

Rendilepingutega seotud intressimäärade tuvastamine on raskendatud, mistõttu kasutab Grupp rendikohustiste mõõtmiseks alternatiivset laenuintressi määra (IBR). IBR on intressimäär, mis rakendub laenudele, mis võimaldavad Grupil sarnase tähtajaga, sarnaste tagatistega ja sarnases majanduskeskkonnas varasid omandada. Seetõttu kajastab IBR seda, mida

lineaarsel meetodil kas vara kasuliku eluea jooksul või rendiperioodi jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Grupp on otsustanud mitte kajastada vara kasutusõiguseid ja rendikohustisi rendilepingute puhul, mille rendiperiood kestab kuni 12 kuud või mille alusvara väärtus on väike. Selliste rendilepingutega seotud rendimakseid kajastab Grupp rendiperioodi vältel lineaarsel meetodil kuluna.

Grupp on otsustanud mitte kajastada vara kasutusõiguseid ja rendikohustisi lühiajaliste liisingute puhul, mille renditähhtaeg on kuni 12 kuud, ja väheväärtuslike varade liisinguid. Grupp kajastab nende liisingutega seotud liisingumakseid rendiperioodi jooksul lineaarse kuluna.

Vt Lisa 15.

Esmast teenustasu, mis laekub rendilepingu sõlmimisel, võetakse arvesse sisemise intressimäära ja rendileandja netoinvesteeringu arvutamisel. Rendileandja lepinguga seotud otsekulud moodustavad sisemise intressimäära osa ja neid kajastatakse rendiperioodi jooksul renditulu vähendusena.

Rendinõuete jaoks moodustatud allahindlusi kajastatakse finantsseisundi aruande vastaval real negatiivses väärtuses. Rendinõue kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui rendilepingu alusel renditav vara on kliendile kasutamiseks üle antud.

Grupp "peaks maksma", kui määrad ei ole kättesaadavad või kui neid tuleb kohandada, et kajastada kõnesolevaid renditingimusi.

Grupp hindab IBR-i kättesaadavate sisendite (nt turuintressimäärade) abil ning teeb vajadusel teatavaid üksusepõhiseid kohandusi.

MAKSUD

Tulumaks

Jooksva ja eelnevate aastate maksuvara ja -kohustisi mõõdetakse summas, mis eeldatavasti nõutakse maksuhaldurilt tagasi või makstakse maksuhaldurile. Maksumäärad ja maksuseadused, mida kasutatakse summa arvutamiseks, on kas täielikult jõustatud või

sisuliselt jõustatud aruandekuupäevaks riikides, kus Grupp tegutseb ja teenib maksustatavat tulu. Tulumaks, mis on seotud otseselt omakapitalis kajastatud kirjetega või muu koondkasumiga, kajastatakse vastavalt omakapitalis või muus koondkasumis, mitte kasumiaruandes.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaks esitatakse varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja nende bilansilise maksumuse vaheliste ajutiste erinevuste kohta aruandekuupäeva seisuga.

Edasilükkunud tulumaksu kohustisi kajastatakse kõigi maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud:

- Kui edasilükkunud tulumaksu kohustis tuleneb firmaväärtuse, vara või kohustise esmasest kajastamisest tehingus, mis ei ole äriühendus ja mis tehingu ajal ei mõjuta raamatupidamislikku kasumit ega maksustatavat kasumit või kahjumit.
- Seoses maksustatavate ajutiste erinevustega, mis on seotud investeeringutega tütarettevõttesse, kus on võimalik kontrollida ajutiste erinevuste ajastust ja on tõenäoline, et ajutised erinevused lähitulevikus ei muutu.

Ettevõtte tulumaks Eestis

Tulumaksuga maksustatakse erisoodustused, kingitused, annetused, külalistega võõrustamisega seotud kulud, dividendid ja ettevõtlusega mitteseotud kulud. Eestis ei ole erinevusi edasilükkunud tulumaksuga kaasnevate varade maksustamisbaaside ja bilansilise jääkväärtuse vahel, välja arvatud ajutised erinevused teatavatest investeeringutest sidus- ja tütarettevõtetesse ning ühisettevõtetesse. Kuna emaettevõtte kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat, saab ta kontrollida ka selle investeeringuga seotud ajutiste erinevuste ajastust. Seega, kui emaettevõtte on otsustanud sellist kasumit lähitulevikus mitte jaotada, ei kajasta emaettevõtte edasilükkunud tulumaksu kohustist. Kui emaettevõtte on otsustanud dividendide väljamaksmise, kajastatakse

Edasilükkunud tulumaksu varade bilansiline väärtus vaadatakse igal aruandekuupäeval läbi ja seda vähendatakse vastavalt tasemele, mis on eelmainitud erinevuste katmiseks piisav.

Kajastamata edasilükkunud tulumaksu varasid hinnatakse igal aruandekuupäeval uuesti ja kajastatakse sel määral, mil on tõenäoline, et tulevane maksustatav kasum võimaldab edasilükkunud tulumaksu vara tagasi saada.

Edasilükkunud tulumaksu vara ja kohustisi mõõdetakse maksumäärade alusel, mida eeldatavasti kohaldatakse aastal, mil vara realiseeritakse või kohustis arveldatakse, võttes aluseks maksumäärad (ja maksuseadused), mis on kehtestatud või sisuliselt jõustatud.

edasilükkunud tulumaksu kohustist nende väljamaksete ulatuses.

Dividend on väljamakse, mis tehakse Grupi aktsionäride vastava otsuse alusel aruandeperioodi puhaskasumist või jaotamata kasumist vastavalt dividendi saaja osalusele Grupis. Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotatud kasumit netodividendidena väljamakstud summalt määraga 20/80. Dividendide maksimisest tulenev ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide deklareerimise perioodi kasumiaruandes, sõltumata tegelikust väljamakse päevast. Tasumisele kuuluva tulumaksu maksimumsumma, mis tuleneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisest, on avaldatud finantsaruannete lisas 19.

Alates 1. jaanuarist 2018 peavad Eesti krediidiuasutused maksma ettevõtte tulumaksu eelmises kvartalis teenitud kasumilt. Muudatus on kehtinud alates 1. jaanuarist 2018, kuid esimene makse arvutati ja deklareeriti 2018. aasta teises kvartalis teenitud kasumilt. Vastav tulumaksumäär on 14%. Kasumi jaotamisel ja sellega seotud tulumaksukohustise arvutamisel võib krediidiuasutus arvesse võtta juba tehtud väljamakset. Maksustatakse ainult kasumiga ettevõtteid.

Ettevõtte tulumaks Lätis

Juriidilistelt isikutelt ei ole alates 1. jaanuarist 2018 nõutud tulumaksu tasumist jaotamata kasumilt vastavalt Läti Vabariigi tulumaksu seaduses kehtestatud muudatustele. Ettevõtte tulumaksu makstakse jaotatud kasumilt ja muudelt kasumieraldistelt.

Sellest tulenevalt mõõdetakse jooksva ja edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustisi jaotamata kasumi suhtes kohaldatava

Alates 2019. aastast saab dividendimaksetele kohaldada ka maksumäära 14/86. Soodusmäära võib rakendada dividendimaksetele summas, mis ei üle kolme eelneva majandusaasta keskmist dividendide väljamakset, mida maksustati maksumääraga 20/80. Kolme eelneva aasta keskmise dividendi väljamakse arvutamisel oli 2018. aasta esimene aasta, mida tuleb arvesse võtta.

maksumäära alusel. Alates 1. jaanuarist 2018 on kasumieraldiste suhtes kohaldatud maksumäära 20 protsenti nende brutosummast ehk 20/80 netokulust.

Dividendidelt arvestatud tulumaksu kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruandes kuluna vastavate dividendide deklareerimisel, muude kajastatud aruandeperioodi kirjade puhul kulude tekkimise ajal.

ERALDISED JA MUUD TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED

Eraldisi kajastatakse juhul, kui Grupil on varasemate sündmuste tõttu tekkinud (juriidiline või faktiline) kohustis ja on tõenäoline, et kohustise täitmine toob endaga kaasa ressursside väljavoolu ning kohustise suurust saab usaldusväärselt hinnata.

Kui raha ajaväärtuse mõju on oluline, diskonteerib Grupp eraldisega seotud eeldatavad maksueelsed rahavood väljamaksete nüüdisväärtuse summas, kasutades diskontomäärana sarnaste kohustiste turuintressimäära. Mistahes eraldistega seotud kulud esitatakse kasumiaruandes muudes tegevuskuludes netoväärtuses.

Grupp tegutseb regulatiivses ja õiguslikus keskkonnas, mille tegevusele on omane kõrgem kohtuvaidluste risk. Selle tulemusena on Grupp seotud erinevate kohtu-, vahekohtu- ja regulatiivsete uurimiste ning menetlustega nii

Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides, mis tekivad Grupi tavapärase äritegevuse käigus.

Kui Grupp saab usaldusväärselt mõõta majandusliku kasu väljavoolu konkreetse juhtumi puhul ja peab sellist väljavoolu tõenäoliseks, kajastab Grupp juhtumi suhtes eraldise. Kui väljavool on tõenäoline, kuid selle suuruse kohta ei ole võimalik usaldusväärset hinnangut anda, avalikustatakse tingimuslik kohustus.

Kui Grupp on siiski arvamisel, et nende hinnangute avalikustamine iga üksiku juhtumi puhul eraldi kahjustaks nende tulemusi, ei avalikusta Grupp oma finantsaruannetes üksikasjalikke juhtumipõhiseid näitajaid.

Võttes arvesse subjektiivsust ja ebakindlust kahju tõenäosuse ja suuruse kindlaksmääramisel, võtab Grupp arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas õigusnõustamise sisu, kaasuse staatust ning sarnaste juhtumite ajaloolisi tõendusmaterjale.

RESERVID

Kohustuslik reserv

Eesti äriseadustiku § 336 (3) kohaselt tuleb igal majandusaastal reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist (§ 336 (2)).

Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks (§ 337 (1)) või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid (§ 337 (2)).

DIVIDENDID LIHTAKTSIATELT

Lihtaktsiatelt saadud dividende kajastatakse kohustisena ja arvatakse omakapitalist maha, kui Grupi aktsionärid on nende jaotamise heaks kiitnud. Aruandeperioodi jooksul otsuseväliselt välja makstud dividendid arvatakse omakapitalist

maha ja deklareeritakse kohe peale väljamakset. Aruandekuupäeva järgselt kinnitatud aruandeperioodi dividendid avalikustatakse aruandekuupäevajärgse sündmusena.

SEOTUD OSAPOOLED

Kontserni raamatupidamise aruandes loetakse kontserniga seotud osapoolteks isikuid, keda on

loetletud krediitiasutuste seaduse § 84 lõigetes (1)–(3).

VARADE JA KOHUSTISTE TASAARVESTAMINE

Finantsvarasid ja -kohustisi ei saldeerita omavahel bilansis, v.a juhul kui Grupil on juriidiline õigus varade ja kohustiste tasaarveldamiseks ning on tõenäoline, et ta seda õigust kasutab. Finantsvarad ja finantskohustised esitatakse

konsolideeritud finantsseisundi aruandes üldjuhul brutosummana, välja arvatud juhul, kui IFRS tasaarvelduskriteeriumid on täidetud. Jooksva aruandeperioodil ei teinud Grupp finantsvarade ja -kohustiste tasaarvestust.

Lisa 1

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja

arvatud järgnevad uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2020:

IFRS standardite kontseptuaalne raamistik

2018. aasta 29. märtsil andis IASB välja finantsaruandluse muudetud kontseptuaalse raamistiku, millega pannakse paika finantsaruandluse ja standardite kehtestamise üldised põhimõtted ning antakse juhiseid aruannete koostajatele ühetaoliste arvestusmeetodite väljatöötamiseks ning nõuandeid ka teistele standardite mõistmiseks ja tõlgendamiseks. Kontseptuaalse raamistikuga koos andis IASB välja ka eraldi lisadokumendi „IFRS-ides esinevate kontseptuaalse raamistiku viidete parandused“, milles on toodud ära muudatused asjakohastes standardites, et

uuendada neis esinevaid viiteid finantsaruandluse muudetud kontseptuaalsele raamistikule.

Selle eesmärk on olla muudetud kontseptuaalsele raamistikule üleminekul abiks ettevõtetele, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks olukordades, kus ükski IFRS konkreetse tehingu kajastamist ei reguleeri.

Aruannete koostajate puhul, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks, kohaldatakse uut raamistikku 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IFRS 3: Äriühendused (muudatused)

IASB andis välja IFRS 3 muudatused, millega täpsustatakse „äritegevuse“ definitsiooni, et lahendada probleeme, mis on tekkinud ettevõtete olukordades, kus neil on vaja teha kindlaks, kas omandatud on äritegevus või vararühm. Muudatusi kohaldatakse äriühendustele ja varadele, mille omandamise kuupäev on 1.

jaanuaril 2020 või hiljem algaval aruandeperioodil, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine.

Käesoleva standardi muudatused Grupi finantsaruannetele mõju ei avaldanud, kuna 2020. aastal äriühendusi ei toimunud.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste „oluline“ definitsioon)

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega täpsustatakse mõiste „oluline“ definitsiooni ning selle kasutamist. Uue definitsiooni kohaselt loetakse informatsioon oluliseks, kui võib põhjendatult eeldada, et selle väljajätmine, väärkajastamine või varjamine võiks mõjutada otsuseid, mida üldotstarbeliste

finantsaruannete esmased kasutajad konkreetse aruandva ettevõtte finantsaruannetes sisalduva finantsteabe alusel teevad. Samuti on täiendatud definitsiooniga kaasnevaid selgitusi. Muudatustega tagatakse ka see, et mõistet kasutatakse kõigis IFRS-ides samas tähenduses.

Nende muudatuste vastuvõtmine ei mõjutanud Grupi konsolideeritud finantsaruandeid.

Viitintressimäärade (IBOR) reform – IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 (muudatused)

2019. aasta septembris võttis IASB vastu muudatused standardites IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7, millega lõpetas esimese etapi oma tööst, et tegeleda IBOR-reformi mõjudega finantsaruandlusele. Avaldatud muudatused adresseerivad teemasid, mis mõjutavad finantsaruandlust intressimäära asendamisele eelneval perioodil, ning käsitlevad reformi mõju teatud IFRS 9 ja IAS 39 riskimaandamisarvestuse

nõuetele, mis eeldavad tulevikku suunatud analüüsi. Muudatustega võimaldatakse kasutada ajutisi vabastusi kõigi riskimaandamissuhete kajastamisel, mida viitintressimäärade reform otseselt mõjutab, võimaldades riskimaandamisarvestuse jätkumist seniste põhimõtete alusel kuni ebakindluse lõpu ja tänase viitintressimäära asendamiseni alternatiivse riskivaba intressimääraga. Muudetud on ka

standardit IFRS 7, kuhu lisandus täiendavaid nõudeid intressimäärade reformist tuleneva ebakindluse avalikustamise osas. Muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Teises etapis tegeletakse küsimustega, mis võivad mõjutada finantsaruandlust, kui tänane

viitintressimäär asendatakse riskivaba intressimääraga (RFR).

Nende muudatuste vastuvõtmine ei ole oluliselt mõjutanud Grupi konsolideeritud finantsaruandeid.

VASTUVÕETUD, KUID MITTE VEEL JÕUSTUNUD EGA ENNETÄHTAEGSELT RAKENDATUD STANDARDID

IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel

Muudatuses käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tütarettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mitte kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse

tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi käesolevatele finantsaruannetele ega ka tulevastele aruannetele peale jõustumist.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks)

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. COVID-19 pandeemia tõttu on IASB lükanud standardi jõustumise kuupäeva aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2023, et anda ettevõtetele rohkem aega kohustiste liigitamisel kaasnevate muudatuste rakendamiseks. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustised, mille maksetähtpäev ei ole kindel, tuleb liigitada finantsseisundi aruandes lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustiste esitusviisi finantsseisundi aruandes ega muuda

eksisteerivaid nõudeid, mis puudutavad vara, kohustise, tulu või kulu mõõtmist, kajastamise aega või avalikustatavat infot. Muudatustega selgitatakse ka, kuidas liigitada võlainstrumente, mida ettevõtte võib arveldada emiteerides omakapitaliinstrumente. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhatuse hinnangul ei loeta muudatusi oluliseks, kuna Grupp esitab finantsseisundi aruandes varasid ja kohustisi likviidsuse järjekorras (va need lisad, milles on varad ja kohustised nende tähtaegade järgi klassifitseeritud lühi- või pikaajalisteks).

IFRS 3 „Äriühendused“, IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ ja IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused ning iga-aastased parandused ajavahemikuks 2018–2020)

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IASB on andnud välja IFRS-ide väikesemahulised muudatused:

- IFRS 3 „Äriühendused“ muudatustega uuendatakse standardis olevat viidet finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule ilma, et muudetaks äriühenduste kajastamise nõudeid.

- IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatustega keelatakse ettevõttel sellise müügitulu mahaarvamine materiaalse põhivara soetusmaksumusest, mis saadakse toodetud toodete müümisest perioodil, kui ettevõtte tegeleb veel vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimisega. Sellise müügitulu ja seotud kulud peab ettevõtte kajastama kasumiaruandes.

- IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatustega täpsustatakse, milliseid lepingu täitmisega seotud kulusid peab ettevõtte lepingu kahjulikkuse hindamisel arvesse võtma.
- Iga-aastaste parandustega ajavahemikuks 2018–2020 tehakse väiksemaid muudatusi standardites IFRS 1 „Rahvusvaheliste

finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“, IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IAS 41 „Põllumajandus“ ning IFRS 16 „Rendiarvestus“ näidetes.

EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

IFRS 16 „Rendiarvestus“ muudatus: COVID-19-st tingitud rendisoodustused

Muudatus kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. juunil 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine, sh finantsaruannete puhul, mis polnud 2020. aasta 28. mai seisuga veel kinnitatud. IASB muutis standardit, et võimaldada rentnikel loobuda IFRS 16 nõuete rakendamisest rendilepingute muutmise kajastamisel seoses otseselt COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustega. Muudatusega lubatakse rentnikel kajastada COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustest tulenevat rendimaksete muutust nii, nagu nad teeks seda IFRS 16 kohaselt siis, kui tegemist ei oleks rendilepingu muudatusega, kuid seda vaid juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- Rendimaksete muutuse tulemusel on renditasu sisuliselt sama või väiksem kui vahetult enne muutust.

- Rendimaksete vähendamine mõjutab ainult makseid, mis kuulusid algselt tasumisele hiljemalt 30. juunil 2021.
- Rendilepingu muudes tingimustes olulisi muudatusi ei tehta.

2021. aasta veebruaris tegi IASB ametliku ettepaneku pikendada rendisoodustuste kehtivust aasta võrra, st lubada soodustuste rakendamist rendimaksetele, mis kuulusid algselt tasumisele hiljemalt 30. juunil 2022 (mitte 30. juunil 2021, nagu varem). Muudatus kohaldatakse 1. aprillil 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine.

Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

Viitintressimäärade (IBOR) reformi teine etapp – IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused

2020. aasta augustis võttis IASB vastu IBOR-reformist tulenevad muudatused standardites IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, viies lõpule oma IBOR-reformi mõjude adresseerimisele suunatud tegevused. Muudatustega nähakse ette ajutised vabastused selleks, et tulla toime mõjuga finantsaruandlusele, mis tekib IBOR-i asendamisest alternatiivse, peaaegu riskivaba intressimääraga (RFR). Täpsemalt lubatakse kasutada finantsvarade- ja kohustistega seotud lepingupõhiste rahavoogude arvutamise aluse muutumise kajastamisel lihtsustust, mille kohaselt võib korrigeerida sisemist intressimäära intressi turumäära muutumisega samas ulatuses. Samuti lubatakse muudatustega lihtsustusi riskimaandamissuhete lõpetamise kajastamisel, sh ei pea RFR-instrumendi riskikomponendi maandamise instrumendina määratlemisel ajutiselt täitma

selgelt eristatavuse nõuet. IFRS 4 muudatustega võimaldatakse endiselt IAS 39-t rakendavatel kindlustusandjatel kasutada samu ajutisi vabastusi, mis kehtestati IFRS 9 muudatustega.

Muudetud on ka IFRS 7-t, et aidata finantsaruannete kasutajatel mõista viitintressimäärade reformi mõju ettevõtte finantsinstrumendidele ja riskijuhtimisstrateegiale. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Rakendamine toimub küll tagasiulatuvalt, kuid varasemaid perioode korrigeerima ei pea.

Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestuspõhimõtete avalikustamine)

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhiseid selle kohta, kuidas otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. IAS 1 muudatustega asendatakse nõue avalikustada 'peamised' arvestuspõhimõtted nõudega avalikustada 'olulisemad' arvestuspõhimõtted.

Rakendusjuhendisse on lisatud ka täpsemad suunised ja näited, mis peaksid aitama otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'arvestushinnang' definitatsioon)

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb

hinnangu ebakindlus. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Juhatuse hinnangul ei avalda nimetatud muudatused olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

Lisa 2

Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt eelduste, hinnangute ja otsuste tegemist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste mahtu ning kaasnevat avalikustamist, samuti tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib põhjustada tulemusi, mis nõuavad olulist korrigeerimist varade või kohustiste bilansilises maksumuses tulevastel perioodidel.

Juhtkonnapoolsed hinnangud toetuvad mineviku kogemustele ning nende parimatele teadmistele, mida loetakse antud olukorras mõistlikuks. Tulevikku vaatavad hinnangud saavad baseeruda teadaolevatele ja asetleidnud sündmustele ning

nende tagajärgedele. Juhtkond vaatab selliseid otsuseid järjepidevalt üle ja uuendab, kui esineb indikatsioone hinnangute muutmiseks.

Hinnangud puudutavad sealhulgas finants-instrumentide õiglast väärtust, langenud väärtusega laenude allahindlusi, materiaalse ja immateriaalse varade väärtuse langust, eraldi ning tingimuslike varade ja kohustiste kajastamist. Olemasolevad asjaolud ja eeldused tulevaste arengute kohta võivad muutuda Grupist sõltumatute asjaolude tõttu ning kajastuvad vastavates eeldustes, kui need ilmnevad. Allpool on koondatud kirjed, millel on kõige olulisem mõju juhtkonnapoolsetele hinnangutele käesolevas aruandes.

FINANTSVARADE KREDIIDIKAHJUD

Eeldatav krediidikahju mudel lähtub "kolmeastmelisest" klassifikatsioonist, mis põhineb finantsinstrumentide krediitkvaliteedi muutustel alates nende esmasest kajastamisest. Grupp jälgib pidevalt kõiki varasid, mille suhtes kehtib eeldatava krediidikahju mudel. Selleks, et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide suhtes kohaldatakse 12-kuulise oodatava krediitikahju või kogu eluea krediitikahju mudelit, hindab Grupp, kas krediidirisk on pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Grupp rakendab vara krediidiriski olulise kasvu tuvastamisel ka sekundaarset kvalitatiivset meetodit, näiteks restruktureerides lepingu. Teatud juhtudel võib Grupp hinnata krediidiriski märkimisväärselt suurenenuks, kui see on vastab maksejõuetuse kontseptsioonile. Kui lepinguliste maksete tähtaeg ületab 30 päeva, siis sõltumata krediitkvaliteedi muutusest, loetakse krediidirisk pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenuks.

Sarnaste varade kollektiivsel krediitikahjude hindamisel rakendab Grupp samu põhimõtteid, et hinnata, kas krediidirisk on esmasest

kajastamisest alates märkimisväärselt suurenenud.

Krediitikahju mudelites tugineb Grupp majandusliku sisendina laiaulatuslikule tulevikku suunatud teabele, nagu töötus, tööjõu tootlikkus ja ühikukulu ning palgakasv.

Krediitikahjude arvutamiseks kasutatud sisendid ja mudelid ei pruugi alati kajastada kõiki turunäitajaid finantsaruannete koostamise kuupäeva seisuga. Selle kajastamiseks tehakse aeg-ajalt kvalitatiivseid kohandusi või eraldi ajutiste kohandustena, kui erinevused on märkimisväärselt olulised.

Tulevikku suunatud korrigeerimine viiakse läbi, võrreldes prognoositavaid majandussisendite muutusi ühe aasta jooksul alates aruandekuupäevast, viimaste võimalike kasvu ja määrade muutustega. Kontsern vaatab regulaarselt krediitikahju mudeleid üle ning kohendab vajadusel.

Grupi poliitika on olnud oma mudelite korrapärane läbivaatamine tegeliku kahjumi kogemuse kontekstis ja vajaduse korral kohandamine. Vt lisasid 3.11, 3.12 ja 11.

TEGEVUSE JÄTKUVUS

Grupi juhtkond on andnud hinnangu Grupi tegevuse jätkuvusele ning on seisukohal, et äritegevuse jätkamiseks lähema 12 kuu jooksul on ressursid piisavad. Lisaks ei ole juhtkond teadlik olulistest ebakindlustest, mis võiksid tekitada

kahtlusi Grupi suutlikkuses tegevust jätkata. Seetõttu koostatakse finantsaruanded tegevuse jätkuvusest lähtudes.

Koroonapandeemiaga kaasnevaid asjaolusid on selgitatud käesoleva aruande lisas 23.

ERALDISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED

Grupp tegutseb regulatiivses ja õiguslikus keskkonnas, millele on omane kõrge kohtuvaidluste risk. Selle tulemusena on Grupp seotud erinevate kohtuvaidluste, vahekohtute ja regulatiivsete uurimiste ning menetlustega nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides, mis tekivad Grupi tavapärase äritegevuse käigus. Kui Grupp saab konkreetse juhtumi korral usaldusväärselt mõõta majandusliku kahju suurust ja peab sellise kahju tekkimist tõenäoliseks, kajastab Grupp eraldise sellise juhtumi suhtes. Kui kahju tõenäosust peetakse pigem tõenäoliseks, kuid ei suuda seda usaldusväärselt mõõta, avalikustatakse tingimuslik kohustus nimetatud sündmuse suhtes.

Kui Grupp on seisukohal, et nende hinnangute avalikustamine üksikjuhtumite kaupa kahjustaks

äritegevust, ei avalikusta Grupp oma finantsaruannetes üksikasjalikku, juhtumipõhist informatsiooni. Arvestades kahjude tõenäosuse ja suuruse määramise subjektiivsust ja ebakindlust, võtab Grupp arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas õigusnõustamist, staatust ning sarnaste juhtumite ajaloolisi tõendusmaterjale. Nende hinnangute kohta järelduste tegemiseks on vaja olulist otsustust.

Olulisi kohtuvaidlusi, millega võiks tõenäoliselt kaasneda märkimisväärne ja mõõdetav majanduslik kahju aruandekuupäeva seisuga ei tuvastatud. Aruandekuupäeva seisuga on Grupp tuvastanud klientide kasutamata limiitidest tulenevaid võimalikke kohustisi, mille realiseerumine on tõenäoline, kuid mille suurust ei ole võimalik täpselt mõõta. Vt lisasid 3.14 ja 20.

IMMATERIAALSE VARA KAPITALISEERIMINE

Kulude kapitaliseerimiseks Grupi uue tuumsüsteemi ning muude IT-süsteemide väljatöötamise protsessis kasutatakse teatud eeldusi. IT-töötajate palgakulude kapitaliseerimine põhineb töötajate töögraafikute ja arendusega seotud töötajad pühendavad kuni 100% oma ajast uue funktsionaalsuse väljatöötamisele. Seetõttu kapitaliseeritakse

immateriaalse varana kuni 100% kõnesolevate arendajate töötasudest. Kui vara on kasutusvalmis, määratakse sellele kasulik eluiga ja hinnatakse, kas vara väärtus on koheselt langenud (juhul, kui vara kasutus lõpeb peagi). Viimasel juhul vähendatakse vara väärtust vastavalt vara tegelikule kasutusele ning allahindlus kajastatakse koondkasumiaruandes kuluna. Vt lisa 16.

RENDILEPINGUTE TINGIMUSTE MÄÄRATLEMINE JA LÕPETAMISE TINGIMUSED (GRUPP KUI RENDILEVÕTJA)

Grupp määrab rendiperioodiks rendilepingu katkestamatu tähtaja koos kõigi perioodidega, mis on hõlmatud rendilepingu pikendamise optiooniga, kui selle teostamine on mõistlikult kindel, või perioodidega, mida hõlmab rendilepingu lõpetamise võimalus, kui on üsna kindel, et seda ei kasutata. Grupil on mitu rendilepingut, mis sisaldavad pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Grupp hindab, kas on mõistlikult kindel rendi pikendamise või lõpetamise võimaluse kasutamine.

See tähendab, et võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, mis loovad majandusliku stiimuli selle pikendamiseks või lõpetamiseks. Peale rendiperioodi alguskuupäeva hindab Grupp uuesti, kui leiab aset oluline sündmus või muutuvad asjaolud, mis võivad mõjutada tema võimet lepingut pikendada või lõpetada, nt rendilepingu oluliste parendustega seotud muudatused või renditud varaga seotud muud kohandamised.

Vt lisa 15.

Lisa 3

Riskijuhtimine

LISA 3.1 ÜLDINE INFORMATSIOON

Riskijuhtimine seisneb protsessides, mida rakendatakse selleks, et tagada, et kõik olulised riskid ja nendega seotud riskikontsentratsioonid tuvastatakse ning et neid mõõdetakse, piiratakse, kontrollitakse, maandatakse ja neist antakse aru õigeaegselt ja igakülgelt.

Riskijuhtimise raamistiku eesmärk on tagada, et alati, kui Grupp võtab mõistliku tulu teenimiseks mõistlikke riske või alati, kui riskitakse kapitaliga, tehakse seda objektiivsel, dokumentidega tõendataval ja läbipaistval viisil, millest kõik töötajad kõigis tegevustes aru saavad ja lähtuvad. Kõiki olulise riski liike juhitakse Grupis kehtestatud riskijuhtimis- ja kommunikatsiooniprotsesside kaudu, kus vastutus on selgelt määratletud.

Peamised riskikategooriad, mille Grupp on oma tegevuses tuvastanud, on krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, äririskid ja kapitaliga seotud riskid. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl *internal capital adequacy assessment process*, ICAAP) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl *internal liquidity adequacy assessment process*, ILAAP) osana hindab Grupp riske pidevalt ümber ning ajakohastab vastavalt peamiste riskikategooriate loendit.

Riskide juhtimisel on Grupi peamiseks põhimõtteks finantstugevuse, piisava kapitaliseerituse ja tugeva likviidsuspositsiooni säilitamine. Grupi riskipositsioon on hästi hajutatud ja tasakaalustatud, liigset riskivõtmist ja -kontsentratsiooni välditakse.

Grupp hoiab alati tugevat ja üsna konservatiivset kapitaliseerituse ja kapitali adekvaatsuse taset, säilitab kapitali taseme, millest piisab riskide katmiseks, ning tagab ICAAPi ja järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga (ingl *supervisory review and evaluation process*, SREP) ette nähtud kapitalinõuete ja sise-eeskirjadega määratud kapitali sihttaseme nõuete täitmise.

Tugev riskikultuur on Grupi üks peamisi prioriteete. Riskikultuur hõlmab organisatsiooni ühiseid vaateid, väärtusi ja veendumusi ning samuti iga töötaja individuaalset suhtumist riski, riskialaseid teadmisi ja arusaamu ning riskikultuuri mõtestamist. Riskikultuur kätkeb

käitumist riskide võtmisel (nt konservatiivne, ratsionaalne, agressiivne), eeskirjadest kinnipidamist ja kontsernisisesed käitumismalle negatiivsete tagajärgede korral (õppimise vs süüdistamise kultuur). Riskikultuur on ühiste väärtuste ning riski- ja tulujuhtimise põhimõtete kogum.

Grupi riskijuhtimine lähtub Grupi määratletud riskivalmidusest. Grupp võtab ainult selliseid riske, mis ei ületa tema riskivõimet, ning tagab, et riskide võtmist eeldavad tegevused jäävad alati riskivõime piiresse. Kapitalist peab alati piisama kõikide riskide katmiseks ning see peab ületama koguriskipositsiooni. Grupp ei tohi riski võtta, kui tema kapitalist ei piisa selle riski realiseerumisest tõusvate tulevaste kahjude katmiseks või kui risk võib kahjustada konservatiivset likviidsuspositsiooni.

Maksimaalne risk ja riski liigid, mida Grupp on valmis oma riskivõime piires võtma oma strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, on kindlaks määratud nõukogu poolt heaks kiidetud riskivalmiduse dokumendis. See dokument on Grupi riskijuhtimise aluseks, millest peavad lähtuma kõik tegevused ja äriotsused. Grupp võtab riske ainult oma riskivõime ja kindlaks määratud riskivalmiduse näitajate piires.

Grupi põhitegevus on tarbijate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimine. Ülekaalukalt suurim risk Grupi riskiprofiilis on laenuportfelli krediidirisk, mille puhul aktsepteeritakse keskmisest kõrgemat riskitaset.

Siiski hoidub Grupp põhjendamatult suure krediidiriski võtmisest, maandades ülemäärast riski hajutatud laenuportfelli, väikese keskmise laenusumma, keskmisest kõrgema intressimäära ning laenuportfelli kvaliteedi pideva jälgimise abil.

Kõigis muudes riskikategooriates on Grupi riskivalmidus üsna konservatiivne, jäädes alla keskmise, ning riske võib võtta üksnes põhitegevuste toetuseks. Avatust muudele riskidele sellisel määral, et mis tahes üksiku riskipositsiooni kõikumine võiks tõsiselt kahjustada Grupi üldist riskipositsiooni, välditakse, maandatakse või kontrollitakse nõuetekohaselt.

Riskide juhtimise eest vastutavate üksuste kindlaksmääramiseks kasutab Grupp nn kolme kaitseliini mudelit. Esimese kaitseliini moodustavad äriüksused, kes võtavad riske ning vastutavad otseselt ja pidevalt nende igapäevase juhtimise eest. Sel eesmärgil peavad äriüksustel olema kehtestatud vajalikud protsessid ja kontrollimeetmed, mis aitavad tagada, et riskid tuvastatakse, et neid analüüsitakse, mõõdetakse, jälgitakse ja juhitakse, neist antakse aru ja need ei ületa riskivalmidust, ning et äritegevus on kooskõlas regulatiivsete nõuete ja sise-eeskirjadega.

Teise kaitseliini moodustavad sõltumatu riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioone täitvad üksused. Riskijuhtimise üksus toetab tugeva riskijuhtimise raamistiku rakendamist

kogu Grupis ning vastutab riskide täiendava tuvastamise, jälgimise, analüüsimise, mõõtmise, juhtimise ja aruandluse eest ning kujundab tervikliku lähenemise kõigile riskidele nii majandusüksuste kui ka konsolideeritud tasandil.

Vastavuskontrolli üksus teeb järelevalvet õigus- ja regulatiivsete nõuete ning sise-eeskirjade täitmise üle, nõustab juhatust ja vajadusel töötajaid vastavuskontrolli küsimustes ning kehtestab eeskirjad ja protsessid vastavusriskide juhtimiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks. Kolmas kaitseliin – sõltumatu siseauditi üksus – teeb riskipõhiseid ja üldauditeid ning vaatab läbi Grupi juhtimise korraldust ning kontsernisisesed protsessid ja mehhanismid, et tagada nende usaldusväärsus, tõhusus ja järjekindel rakendamine.

LISA 3.2 OMAVAHENDID

Grupp raporteerib Holm Bank AS kapitalinõuete täitmist ainult konsolideerimata tasemel. Konsolideeritud aruandlus toimub emaettevõtte, OÜ Koduliising, tasemel.

Nii Holm Bank AS kui ka tema konsolideeritud andmed emaettevõtte tasandil on kogu perioodi jooksul olnud kooskõlas kehtestatud kapitalinõuetega.

NOTE 3.3 KAPITALI JUHTIMINE

ICAAPi kapitalinõude hindamiseks võrdleb Grupp agregeeritud riske omavahenditega, et hinnata kapitali adekvaatsust.

Grupi kapitalijuhtimise põhielemendid on:

- kapitalinõuete regulaarne ja järjepidev hindamine;
 - võimalike tulevaste kapitalinõuete pidev hindamine ("kapitali planeerimine");
 - kapitali planeerimine ja jaotamine;
 - SREPi kapitalinõuete pidev järelevalve;
 - sisemise kapitalipuhvri järjepidev monitoorimine.
- Kui sisemise kapitali adekvaatsus agregeeritud riskide puhul on suurem kui regulatiivne kapital, hoiab Grupp kapitali vähemalt sisemise kapitali-adekvaatsuse tasemel.

Kui ICAAPi/ILAAPi kapitali adekvaatsus agregeeritud riskide puhul on madalam kui regulatiivsed kapitalinõuded, hoiab Grupp kapitali vähemalt regulatiivsete kapitalinõuete tasemel. ICAAP/ILAAPi osana analüüsib Grupp iga olulise riski ulatust, mida on võimalik kapitali abil maandada, ning muid meetmeid, mida tuleks riskijuhtimise osana rakendada.

Grupp on vastavuses Eesti krediidiasutuste seaduse § 35 lõikega 2 ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 artiklis 26 lõikes 1 punktides a – e viidatud algkapitali nõudega.

LISA 3.4 KREDIIDIRISK

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei suuda või ei soovi täita oma lepingulisi kohustisi. Krediidiriski alaliikidena on Grupp tuvastanud maariski, välisvaluutas laenu andmise riski ja kontsentratsiooniriski. Krediidirisk tuleneb Grupi otsesest laenugevusest ning makseteenustest,

likviidsuse juhtimisest ja investeerimistegevusest, kus vastaspooltel on Grupi vastu tagasimakse- või muid kohustisi.

Laenuportfelli krediidirisk on Grupi riskiprofiilis kõige suurem risk ning mõjutab

koguriskipositsiooni kõige enam. Grupp aktsepteerib teadlikult laenuportfellis mõõdukat, keskmisest kõrgemat krediidiriski.

Laenupoliitikast tulenevalt on Grupi kliendibaas kõrgema krediidiriski tasemega, mistõttu on ka makseviivituse määr kõrgem. Suuremat riski tasakaalustatakse kõrgemate intressimääradega. Siiski püüab Grupp vältida laenuportfellis põhjendamatult suuri riske. Grupi riskivalmidus lähtub krediidiriski kategoorias eesmärgist vältida liigset riskitaset ning maandada riske järgmiste meetmetega:

- riski ja tulu optimaalne tasakaal;
- keskmisest kõrgemad intressimäärad;
- keskmisest lühemad lepinguperioodid;
- keskmisest märkimisväärselt väiksemad lepingusummad;
- hästi hajutatud laenuportfell, hoidumine riski kontsentratsioonist;
- keskmisest suurem viivislaenude ja laenukahjumite osakaal, mida võetakse piisavalt arvesse toodete hinnastamisel;
- piisavad ja konservatiivsed allahindlused;
- pidev kontroll finantsseisundi aruande väliste varade üle;
- kontrollitud krediidiriski võtmine ja riskiprofiil;
- laenuportfelli range piiramine ja pidev järelevalve selle kvaliteedi üle.

Laenuportfelli riskivalmiduse määratlemisel on keske tähtsusega vastutustundlik laenuandmine. Muudest finantsseisundi aruandes kajastatud ja kajastamata varadest (nt investeringud, põhivarad jne) tulenev krediidirisk: Grupi eesmärk on hoida muudest varadest tuleneva krediidiriski

osakaal minimaalne ning riskivalmidus on määratletud üsna konservatiivselt.

Vastaspolee krediidirisk, mis tuleneb Grupi põhitegevuste toetamiseks vajalikest makseteenustest ning likviidsete varade omamise ja juhtimisega seotud rahaturutehingutest (peamiselt riskipositsioonid krediidiasutuste suhtes): makseteenuseid ei käsitata Grupi põhitegevusena (v.a Grupi põhitegevusi toetavad teenused).

Riigirisk on riski erivorm, mida Grupp ei saa otseselt mõjutada, kuid mis võib krediidikvaliteeti tõsiselt kahjustada.

Riigiriski maandamiseks jälgib ja hindab Grupp pidevalt majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi arenguid ning üldist makromajanduslikku olukorda ja muudatusi regulatiivses keskkonnas. Aruandekuupäeva seisuga on Grupi sihtturud Eesti, Läti ja Rootsi.

Välisvaluutas laenu andmise risk tuleneb laenude väljastamisest, mille puhul baasvaluuta ei ole euro. Üldreeglina väljastatakse kõik laenud eurodes. Aruandekuupäeva seisuga on kõik Eestis ja Lätis väljastatud laenud eurodes, Rootsis SEK-des.

Grupi kontsentratsiooniriski strateegia näeb ette vältida märkimisväärselt mõju ühe vastaspolee makseviivitusest hästi hajutatud laenuportfelli abil, kus enamik ühe kliendi või omavahel seotud klientide kontsentratsioonidest ei ületa laenuportfelli 0,1%. Suuri ühe vastaspoleega seotud riskipositsioone tuleb laenuportfellis vältida või nõuetekohaselt maandada.

LISA 3.5 MAKSIMAALNE KREDIIDIRISKILE AVATUD POSITSIOON

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	31.12.2020	31.12.2019
Raha ja rahalähendid	10	13 151	7 797
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	57 233	44 575
Krediitkaartide garantiideposiidid	12	666	341
Finantsvarad kokku		71 050	52 714
Bilansiväliste kirjetega seotud krediidiriski positsioonid	20	15 120	15 930
Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon kokku		86 170	68 644

LISA 3.6 KREDIIDIRISKI MÕÕTMINE

Järelmaksud

Grupp pakub järelmaksutooteid koostööpartnerite kaudu nii kauplustes kui ka e-poodides.

Järelmaks võimaldab tasuda ostetud kaupade ja teenuste eest vastavalt kokkulepitud

maksegraafikule. Grupi ja kliendi vahelises lepingus on fikseeritud laenusumma, mille Grupp tasub kaupmehele kliendi poolt valitud kaupade/teenuste eest. Klient tasub lepingu alusel

kaupade/teenuste maksumuse Grupile. Maksimaalne laenusumma on 10 tuhat eurot ja lepinguperiood 60 kuud.

Krediitkaardid

Järelmaksukaardi puhul saab klient personaalse järelmaksu limiidi, mille ulatuses saab ta kaardiga tasuda kõigis kaardimaksevõimalusega tava- ja e-poodides üle maailma. teha makseid kõikides kauplustes ja e-poodides kaardimaksevõimalustega üle maailma. Maksevahendiks on kliendile väljastatud füüsiline krediitkaart, mis on registreeritud VISA kaubamärgi all. Rootsis on pakutakse virtuaalse krediitkaardi teenust.

Järelmaksukaart võimaldab tasuda ostetud kaupade ja teenuste eest kokkulepitud maksegraafiku alusel.

Grupp pakub Eestis ja Lätis 15-päevast intressivaba perioodi. Kaardil ei ole kuutasu. Maksimaalne krediidilimiit on 5 000 eurot ja maksimaalne järelmaksu periood on Eestis tähtajatu, Lätis 60 kuud ja Rootsis 36 kuud.

Väikelaenud

Väikelaenu puhul ei seata piiranguid konkreetsele ostule, ostukohale ega laenu sihtotstarbele. Laenusumma kantakse pärast laenulepingu

jõustumist kliendi arvelduskontole. Laenulimiit on kuni 25 tuhat eurot ja maksimaalne tagasimakseperiood 96 kuud.

Liisingud

Liising võimaldab ostetud kauba või vara eest tasuda kokkulepitud maksegraafiku alusel. Grupp pakub liisingut ainult meie äriklientidele. Grupp omandab müüjalt kliendi poolt välja valitud vara ja rendib selle kliendile kokkulepitud perioodi

jooksul. Maksimaalne rendisumma on 250 tuhat eurot ja maksimaalne rendiperiood kuni 60 kuud. Rendiperioodi lõppedes on müüjal kohustus vara tagasi osta või kliendil võimalus vara välja osta.

Ärilaenud

Ärilaenude pakutakse paindlikku ja personaalset finantseerimisvõimalust meie väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Ärilaenu saab kasutada kas vajalike varude täiendamiseks, erinevateks investeeringuteks või muuks

äritegevuse arendamiseks. Tagatistena aktsepteerib Grupp eraisikute käendusi ja hüpoteeke. Pakume laene kuni 250 tuhat eurot kuni 60 kuuks.

LISA 3.7 REITINGUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	Krediidi- asutus	Kokku 31.12.2020
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	3 048	3 048
A- to A+		Standard & Poor's	2 513	2 513
Baa1		Moody's	7 590	7 590
Kokku	10		13 151	13 151
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	Krediidi- asutus	Kokku 31.12.2019
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	1 499	1 499
A- to A+		Standard & Poor's	5 881	5 881
Baa1		Moody's	418	418
Kokku	10		7 798	7 798

Tabelis on näidatud Grupi vahendid reitinguagentuuride Standard & Poor's ja Moody's

antud reitingute järgi, seejuures on keskpank reitinguta.

LISA 3.8 VARADE JA KOHUSTISTE JAOTUS GEOGRAAFILISE PIIRKONNA JÄRGI

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	Eesti	Läti	Rootsi	Jaaksamaa	Austria	Kokku
Raha ja rahalahendid	10	11 817	1 334	0	0	0	13 151
Krediitkaartide garantiideposiidid	12	666	0	0	0	0	666
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	47 910	7 914	1 409	0	0	57 233
Finantsvarad kokku		60 394	9 248	1 409	0	0	71 050
Klientide hoiused	17	20 157	0	0	31 916	3 731	55 804
Laenud seotud osapooltelt	17	50	0	0	0	0	50
Muud finantskohustised	18	403	120	0	0	0	523
Finantskohustised kokku		20 609	120	0	31 916	3 731	56 377

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	Eesti	Läti	Rootsi	Jaaksamaa	Austria	Kokku
Raha ja rahalahendid	10	7 402	395	0	0	0	7 797
Krediitkaartide garantiideposiidid	12	341	0	0	0	0	341
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	40 505	4 071	0	0	0	44 576
Finantsvarad kokku		48 248	4 467	0	0	0	52 715
Klientide hoiused	17	23 638	0	0	10 660	1 105	35 404
Laenud seotud osapooltelt	17	300	0	0	0	0	300
Muud finantskohustised	18	870	110	0	0	0	980
Finantskohustised kokku		24 808	110	0	10 660	1 105	36 684

LISA 3.9 BRUTOLAENUDE JAOTUS TEGEVUSALA JÄRGI

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2020	%	31.12.2019	%
Eraisikud		54 085	90,98%	41 142	88,95%
Hulgi- ja jaekaubandus		1 316	2,21%	1 152	2,49%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus		501	0,84%	518	1,12%
Töötlev tööstus		457	0,77%	488	1,06%
Veondus ja laondus		609	1,02%	467	1,01%
Haldustegevused		409	0,69%	388	0,84%
Majutus ja toitlustus		262	0,44%	381	0,82%
Ehitus		567	0,95%	371	0,80%
Põllumajandus		501	0,84%	366	0,79%
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne		203	0,34%	255	0,55%
Muud teenindavad tegevused		139	0,23%	213	0,46%
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus		44	0,07%	112	0,24%
Kunst ja meelelahutus		55	0,09%	91	0,20%
Info ja side		172	0,29%	89	0,19%
Kinnisvaraalane tegevus		74	0,12%	79	0,17%
Muud tegevusalad		52	0,09%	139	0,30%
Kokku	11	59 446	100%	46 251	100%

LISA 3.10 MAKROMAJANDUSLIKUD EELDUSED

Eeldatavate krediidikahjude arvutusteks seisuga 31. detsember 2020 on kasutatud kõige olulisemaid eeldusi aruandeperioodi lõpus (vt tabelid allpool). Kõigi portfelli suhtes on

rakendatud nii baasstsenaariumi kui ka positiivset ja negatiivset stsenaariumi. Grupp kasutab nii eraisikute kui ka ettevõtete puhul sarnaseid makromajanduslikke eeldusi.

	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Üldised makromajanduslikud näitajad	2021E	2021E	2021E
Palgakasv, %	2,10%	1,50%	3,50%
Töötuse määr, %	8,50%	11,90%	7,80%
Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu (muutus), %	-1,60%	-1,70%	1,50%
31.12.2020	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusstsenaariumidele määratud kaalud	55,00%	40,00%	5,00%

LISA 3.11 SENSITIIVSUSANALÜÜS

Allpool on näidatud mõju krediidikahjudele seisuga 31. detsember 2020, mis kaasneks juhul, kui vaadeldavad sisendid muutuksid vastaval määral võrreldes Grupi tegelikult kasutatud

makromajanduslike eeldustega (nt prognoositud töötuse määra suurenemise mõju eeldatavatele krediidi-kahjudele baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi korral):

31.12.2020

tuhandetes eurodes

	Suurenemise mõju	Vähendamise mõju
Töötuse määr +1%/-1%	5	-1
Tööjõu ühikukulu +1%/-1%	-1	4
Palgakasv +5%/-5%	-6	9

Grupp on läbi viinud stressitestid stsenaariumite korral, mis põhinevad eeldusel, et makseviivituse tõenäosus (ingl *probability of default*, PD) ja makseviivitusest tingitud kahjum (ingl *loss given default*, LGD) suurenevad mõlemad 1%.

Stressitesti mõju proviseeritud krediidikahjudele on esitatud järgmises tabelis. Tabel sisaldab ka kogumipõhise allahindlusega hõlmatud laene, mille laenujääk on oluline ja millel on potentsiaalne mõju.

2020

tuhandetes eurodes

Mõju proviseeritud krediidikahjudele

LGD 1% kasv	10
LGD 1% langus	-8
PD 1% kasv	17
PD 1% langus	-16

LISA 3.12 LAENUDE KVALITEET TOODETE JA FAASIDE LÖIKES

Järelmaksud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2020				
Valge	4 470	219	13	4 701
Roheline	7 901	245	29	8 174
Kollane	871	542	25	1 438
Punane	0	616	107	723
Must	0	28	921	948
Bruto raamatupidamislik väärtus	13 241	1 650	1 095	15 986
Provisjoneeritud krediidikahjud	-31	-66	-383	-481
Neto raamatupidamislik väärtus	13 210	1 584	712	15 505

Järelmaksud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2019				
Valge	2 251	25	0	2 276
Roheline	3 975	8	0	3 983
Kollane	9 043	20	0	9 063
Punane	0	1 189	0	1 189
Must	0	0	1 100	1 100
Bruto raamatupidamislik väärtus	15 269	1 242	1 100	17 611
Provisjoneeritud krediidikahjud	-60	-112	-484	-656
Neto raamatupidamislik väärtus	15 209	1 130	616	16 955

Krediitkaardid	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2020				
Valge	1 122	2	0	1 124
Roheline	13 006	590	18	13 615
Kollane	1 862	231	11	2 104
Punane	0	859	65	924
Must	0	8	677	685
Bruto raamatupidamislik väärtus	15 991	1 690	772	18 452
Provisjoneeritud krediidikahjud	-185	-198	-338	-721
Neto raamatupidamislik väärtus	15 806	1 491	434	17 731

Krediitkaardid	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2019				
Valge	18	0	0	18
Roheline	12 502	8	0	12 510
Kollane	605	0	0	605
Punane	0	1 164	0	1 164
Must	0	0	697	697
Bruto raamatupidamislik väärtus	13 125	1 172	697	14 994
Provisjoneeritud krediitkahjud	-116	-192	-358	-665
Neto raamatupidamislik väärtus	13 010	981	340	14 330

Väikelaenud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2020				
Valge	1 703	142	4	1 849
Roheline	11 541	561	24	12 127
Kollane	1 637	1 132	53	2 822
Punane	0	1 199	116	1 316
Must	0	67	1 601	1 668
Bruto raamatupidamislik väärtus	14 882	3 102	1 798	19 781
Provisjoneeritud krediitkahjud	-70	-176	-623	-869
Neto raamatupidamislik väärtus	14 812	2 926	1 174	18 912

Väikelaenud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2019				
Valge	453	2	0	455
Roheline	5 733	8	0	5 741
Kollane	1 210	4	0	1 214
Punane	0	968	0	968
Must	0	0	348	348
Bruto raamatupidamislik väärtus	7 396	982	348	8 726
Provisjoneeritud krediitkahjud	-39	-88	-131	-258
Neto raamatupidamislik väärtus	7 358	894	217	8 469

Ärilaenud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2020				
Valge	75	10	0	85
Roheline	1 886	165	0	2 051
Kollane	95	150	0	245
Punane	0	170	7	178
Must	0	0	140	140
Bruto raamatupidamislik väärtus	2 056	496	147	2 700
Provisjoneeritud krediidikahjud	-11	-48	-70	-129
Neto raamatupidamislik väärtus	2 045	448	77	2 571

Ärilaenud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2019				
Valge	0	0	0	0
Roheline	1 906	0	0	1 906
Kollane	0	0	0	0
Punane	0	31	0	31
Must	0	0	24	24
Bruto raamatupidamislik väärtus	1 906	31	24	1 961
Provisjoneeritud krediidikahjud	-4	-3	-9	-16
Neto raamatupidamislik väärtus	1 902	28	15	1 945

Liisingud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2020				
Valge	512	40	0	552
Roheline	883	127	0	1 010
Kollane	168	214	9	390
Punane	0	432	10	441
Must	0	0	133	133
Bruto raamatupidamislik väärtus	1 563	813	151	2 527
Provisjoneeritud krediidikahjud	-1	-3	-8	-13
Neto raamatupidamislik väärtus	1 562	809	143	2 514

Liisingud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12 kuu oodatav kahju	Lepingu- perioodi kahju	Lepingu- perioodi kahju	Kokku
31.12.2019				
Valge	1 006	3	0	1 009
Roheline	1 089	14	0	1 103
Kollane	307	23	0	330
Punane	0	322	0	322
Must	0	0	190	190
Bruto raamatupidamislik väärtus	2 402	362	190	2 954
Provisjoneeritud krediitkahjud	-6	-10	-63	-79
Neto raamatupidamislik väärtus	2 396	352	128	2 876

LISA 3.13 TAGATISTE KVALITEET JA VÄÄRTUS

31.12.2020	Lisa	Bruto raamatu- pidamislik väärtus	Krediidi- kahjud	Neto raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglane väärtus
<i>tuhandetes eurodes</i>					
<i>Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad</i>					
Ärilaenu		5 361	-146	5 215	3 722
sh liising		2 527	-14	2 514	2 664
sh ärilaenu		2 700	-129	2 571	1 058
sh järelmaksud		132	-3	129	0
sh väikelaenu		2	0	2	0
Eralaenu		54 085	-2 067	52 018	0
sh järelmaksud		15 854	-478	15 376	0
sh krediitkaardid		18 452	-721	17 731	0
sh väikelaenu		19 779	-868	18 911	0
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad kokku	11	59 446	-2 213	57 233	3 722

31.12.2019	Lisa	Bruto raamatu- pidamislik väärtus	Krediidi- kahjud	Neto raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglane väärtus
<i>tuhandetes eurodes</i>					
<i>Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad</i>					
Ärilaenud		5 109	-107	5 003	3 088
sh liising		2 955	-79	2 876	3 088
sh ärilaenud		1 961	-16	1 945	0
sh järelmaksud		191	-12	180	0
sh väikelaenud		2	0	2	0
Eralaenud		41 140	-1 568	39 572	0
sh järelmaksud		17 420	-645	16 775	0
sh krediitkaardid		14 995	-665	14 330	0
sh väikelaenud		8 725	-258	8 467	0
Nõrgenenud krediitkvaliteediga varad kokku	11	46 249	-1 675	44 575	3 088

Ülaltoodud tabelis on näidatud nõrgenenud krediitkvaliteediga varad ning nendega seotud tagatised võimalike kahjumite vähendamiseks. Laenutoodete puhul, nagu järelmaks, krediitkaart, väikelaen ja ärilaen, või ka kliendi

krediitkõlblikkuse suurendamiseks küsib Grupp klientidelt lisagarantiisid.

Tagatise õiglane väärtus on arvesse võetud krediitkahjusid vähendava tegurina.

Laenude jagunemine tagatise lõikes 31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Järel- maksud	Krediit- kaardid	Väike- laenud	Liisingud	Ärilaenud	Kokku
Muud	0	0	0	2 527	0	2 527
Kinnisvaraga tagatud laenud	0	0	0	0	362	362
Tagamata laenud	15 986	18 452	19 781	0	2 338	56 557
Kokku	15 986	18 452	19 781	2 527	2 700	59 446

Laenude jagunemine tagatise lõikes 31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Järel- maksud	Krediit- kaardid	Väike- laenud	Liisingud	Ärilaenud	Kokku
Muud	0	0	0	2 955	0	2 955
Tagamata laenud	17 611	14 995	8 727	0	1 961	43 294
Kokku	17 611	14 995	8 727	2 955	1 961	46 249

Ülaltoodud tabelis on esitatud informatsioon laenude ja ettemaksete tagatiste kohta tagatise liigi ning raamatupidamisliku väärtuse või õiglase väärtuse alusel, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Grupp ei käsitla klientidelt nõutud lisagarantiid tagatisena, vaid likviidsuse suurendamisena. Sellised laenud on näidatud eespool olevas tabelis tagatiseta laenudena ning seetõttu neid ümber ei hinnata.

LISA 3.14 KASUTAMATA LIMITIDE KREDIIDIKAHJUD

Grupp moodustab krediidikahjude eraldisi kasutamata krediitkaartide limitide tarbeks koos laenuportfelli krediidikahjudega. Eeldatakse, et 30 päeva jooksul võib kasutusele võtta ligikaudu 20% (31.12.2019: 20%) kasutamata krediitkaardi limiidist. Eraldise arvutamiseks kasutatud bilansiväline riskipositsioon oli 3 024 tuhat eurot (31.12.2019: 3 186 tuhat eurot) ja eraldise summa

38 tuhat eurot krediidikahjude kogusummast (31.12.2019: 24 tuhat eurot).

Grupp on liigitanud kõik bilansivälised kohustised 1. faasi, kuna kõik kliendid, kellel on võlg üle 3 päeva, suletakse automaatselt ja kasutamata limiit ei ole enam kättesaadav.

Vt ka lisa 20.

LISA 3.15 TURURISK

Tururisk tuleneb turuhindade ja -kursside (sh intressimäärad, krediitimarginaalid, aktsiahinnad, valuutakursid ja kaubahinnad) ebasoodsatest muutustest, nende korrelatsioonist ja volatiilsusest. Tururiski alaliikidena on Grupp tuvastanud valuutariski, kauplemisportfelli riski (positsioonirisk), aktsiariski ja kauplemisportfelli välise intressiriski (ingl *interest rate risk in banking book*, IRRBB). Grupp ei võta kaubariski.

Tururisk võib tuleneda Grupi tegevusest finantsturgudel (kui Grupp seal tegutseb) ning enamikust Grupi toodetest: laenud, hoiused, kauplemisportfell jne. Valdavalt tuleneb tururisk Grupi põhitegevusaladest, tururiski võtmine ei ole Grupi põhitegevus.

Üldisest strateegiast lähtuvalt on tururiski strateegia konservatiivne. Eelistatakse tegevusi, mis on Grupi põhitegevuste toetamiseks vajalikud. Spekulatiivsetest tururiski positsioonidest hoidutakse. Grupil ei ole kauplemisportfelli riski. Kauplemisportfelli väline intressirisk tekib loomuliku äritegevuse käigus (peamiselt klientide laenude ja hoiuste tähtaegade erinevuse tõttu). Kauplemisportfelli positsioonide võtmine ei ole Grupi põhitegevus. Grupi riskivalmidus rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenugevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks riskivalmiduse dokumendis.

LISA 3.16 VALUUTARISK

Valuutarisk on risk, et hetke- või forward-hindade muutus ja valuutakursside volatiilsus võib põhjustada kahju. Grupi strateegia on konservatiivne. Valuutariski juhtimise eesmärk on minimeerida valuutade avatud netopositsioone, et Grupp ei oleks valuutakursi kõikumiste suhtes liiga tundlik ning potentsiaalne risk kasumile oleks minimaalne. Spekulatiivsetest positsioonidest hoidutakse ning avatud positsioonid vajadusel maandatakse. Grupp ei paku klientidele

valuutateenuseid ega aktsepteeri ühtki muud valuutaga kauplemise viisi.

Aruandekuupäeva seisuga on enamik Grupi varadest ja kohustistest nomineeritud eurodes. Rootsi laenuportfell on nomineeritud Rootsi kroonides (SEK), kuid esitatud eurodes, ümardades väärtused lähima tuhande euroni. Kvantitatiivselt ei kandnud Rootsi portfelli aruandekuupäeva seisuga märkimisväärset riski.

LISA 3.17 KAUPLEMISPORTFELLI POSITSIOONIRISK

Kauplemisportfelli positsioonirisk on risk, et tulevased ebasoodsad intressimäärad võivad portfelli turuväärtust või tulusust mõjutada. Kauplemisportfelli positsiooniriskid jagunevad üld- ja spetsiifilisteks riskideks. Üldrisk viitab võimalikule kahjule, mida põhjustavad üldised turukõikumised, spetsiifiline risk tuleneb vara emitendiga seotud teguritest. Kauplemisportfelli positsioonide võtmine ei ole Grupi põhitegevus.

Grupi riskivalmidus rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenugevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks riskivalmiduse dokumendis. Grupi riskivalmidus on alla keskmise. Grupp ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega paku klientidele kauplemisteenuseid. Aruandekuupäeva seisuga ei olnud Grupil olulisi kauplemisportfelli positsiooniriske.

LISA 3.18 INTRESSIRISK

Kauplemisportfelli väline intressirisk (IRRBB) on praegune või tulevane risk, et kauplemisportfelli väliste varade ja kohustiste intressimäärade ebasoodne muutus võib avaldada negatiivset mõju Grupi kasumile ja omavahenditele. See on Grupi jaoks oluline risk. Struktuurse intressiriski peamisteks allikateks on ebasoodsad muutused laenude ja/või hoiuste intressimäärades. Intressiriski juhtimine on tihedalt seotud krediidi- ja likviidsusriski juhtimisega ning seda vaadeldakse ka laenuportfelli krediidiriski ja rahastamisriski juhtimise osana. Grupi IRRBB strateegia eesmärk on hoida lühiajalises perspektiivis (järgmised 12–24 kuud) tasakaalustatud positsiooni ja pikemas perspektiivis kontrollitud avatud positsiooni, mida tehakse intressitundlike varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegade aktiivse juhtimise abil.

Avatud pikaajaline IRRBB risk omakapitali majandusliku väärtuse suhtes jääb alla 5% omavahenditest. Grupi riskivalmidus IRRBB riski suhtes on tihedalt seotud krediidiriski ja likviidsusriski valmidusega ja lähtub nendest.

31. detsember 2020 on Grupi IRRBB risk madal ning intressimäära suhtes tundlikud varad ja kohustised on kumulatiivselt hästi tasakaalustatud nii omakapitali majandusliku väärtuse potentsiaalse muutuse kui ka eeldatava netointressitulu seisukohast.

Järgmises tabelis on näidatud intressikandvate varade ja kohustuste struktuur nõuete ja kohustuste põhisummade intressimäärade ümberhindamise tähtaja järgi:

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Vahe- summa	Intressi- nõuded	Provisjo- neeritud krediidi- kahjud	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele	10	13 151	0	0	0	13 151	0	0	13 151
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	6 492	11 162	39 688	614	57 956	1 490	-2 213	57 233
Kokku		19 644	11 162	39 688	614	71 107	1 490	-2 213	70 384
Finantskohustised									
Klientide hoiused	17	6 577	14 803	33 924	0	55 304	500	0	55 805
Laenud seotud osapooltelt	17	50	0	0	0	50	0	0	50
Rendikohustised	15	37	112	745	330	1 224	0	0	1 224
Kokku		6 664	14 915	34 669	330	56 578	500	0	57 079
Intressitundlike varade ja kohustiste vahe		12 980	-3 753	5 019	284	14 529			
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustiste vahe		12 980	9 227	14 246	14 529				

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Vahe- summa	Intressi- nõuded	Provisjo- neeritud krediidi- kahjud	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele	10	7 797	0	0	0	7 797	0	0	7 797
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	7 544	10 209	13 680	13 797	45 230	1 021	-1 675	44 575
Kokku		15 341	10 209	13 680	13 797	53 027	1 021	-1 675	52 372
Finantskohustised									
Klientide hoiused	17	4 225	17 944	12 987	0	35 156	247	0	35 404
Laenud seotud osapooltelt	17	0	300	0	0	300	0	0	300
Rendikohustised	15	40	107	108	0	255	0	0	255
Kokku		4 265	18 351	13 095	0	35 711	247	0	35 959
Intressitundlike varade ja kohustiste vahe		11 076	-8 142	585	13 797	17 316			
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustiste vahe		11 076	2 934	3 519	17 316				

LISA 3.19 LIKVIIDSUSRISK

Likviidsusrisk on risk, et Grupp ei suuda märkimisväärseid kulusid kandmata oma kohustusi õigeaegselt ja täielikult täita. Rahastamisrisk on risk, et Grupp ei suuda igapäevast äritegevust või finantsseisundit negatiivselt mõjutamata hankida vajalikke ressursse.

Likviidsusriski juhtimise eesmärk on tagada, et Grupp suudaks õigeaegselt ja täielikult täita oma kohustusi ning likviidsuskriisi korral võimalikult kaua vastu pidada. Grupi eesmärk on hoida piisavat likviidsust, mis võimaldaks tal mis tahes ajal oma kohustusi täita. Likviidsuse juhtimise peamine eesmärk on maksimeerida väärtust aktsionäridele ning toetada Grupi põhitegevust ettevaatava ja hästi toimiva varade ja kohustuste juhtimise teel ning minimeerides likviidsus- ja rahastamisriske konservatiivse likviidsusjuhtimise abil. Kasumiootused ei tohi viia likviidsusnõuete eiramiseni. Likviidsuse juhtimine aitab suurendada Grupi kasumlikkust, kuid tuleb teha selgelt vahet likviidsusvajaduste ja kasumieesmärkide vahel. Grupp ei käsita likviidsusreservi juhtimist kasumikeskusena.

Likviidsusrisk on Grupi riskiprofilis üks kõige olulisemaid riske. Grupi likviidsusriski strateegia

näeb ette madalat ja konservatiivset likviidsusriski profiili ja piisava suurusega likviidsusreserve. Grupp hoidub märkimisväärsete likviidsusriskide võtmisest ja hoiab üsna suuri likviidsusreserve. Tugev likviidsus- ja rahastamispositsioon on üks Grupi peamisi eesmärke.

Grupi likviidsusriski valmiduse olulised tegurid on:

- konservatiivsed ja väga likviidsed likviidsusreservid;
- optimaalne likviidsusreservide struktuur finantsseisundi aruandes, mis tagab, et vähem likviidsed varad on tasakaalus stabiilse rahastamisega;
- vajaliku toimetulekuperioodi hoidmine, mis tagab, et Grupil on piisavalt likviidsust ka tõsisel stressiolukorras;
- kriisiolukorra planeerimine, mille käigus määratletakse tegevused ja abinõud juhuks, kui Grupil tekib stressiolukorras likviidsuse puudujääk;
- regulaarsed stressitestid, mis aitavad tagada likviidsusreservide piisavuse.

Mis tahes muu riski puhul tuleb vältida riskivalmiduse sellist sihttasest, mis võib tõsiselt kahjustada Grupi likviidsuspositsiooni. Grupi likviidsusriski valmidus põhineb ettevaatusel –

eelistatakse turvalisi lahendusi ja hoitakse pigem suuremaid likviidsusreserve.

Grupi rahastamisriski valmidus lähtub peamiselt eesmärgist tagada laenutegevuse piisav ja stabiilne rahastamine. Vähemolulisem eesmärk on optimeerida kaasatud võõrkapitali kulusid, suurust ja koosseisu, ent kulusäästu ja kulukonkurentsivõime suurendamisel ei tohi kunagi eirata stabiilse ja konservatiivse rahastamise nõudeid. Grupi rahastamisriski valmiduse olulised tegurid:

- peamiseks rahastamisallikaks jaehoiused;
- rahastamise tasakaalustatud tähtaja-struktuur;
- väga hästi hajutatud rahastamisportfell;
- hoidumine kontsentratsioonist klientide, tähtaegade jne lõikes;
- rahastamisallikate hajutamine riikide ja kanalite lõikes;

- paindlik ja atraktiivne rahastamisstrateegia, hinnastamine turu keskmisest kõrgemal tasemel;
- rahastamis- ja laenuportfellide tasakaalustatud kasv.

Likviidsusriski juhtimise põhimõtted, raamistik ja vastutus peavad tagama piisava võimekuse likviidsus- ja rahastamisriski hindamiseks ja juhtimiseks kooskõlas Grupi ja konsolideeritud ettevõtete üldise riskijuhtimise raamistikuga, mis on kindlaks määratud nõukogu kehtestatud likviidsusriski poliitikaga.

Järgmistes tabelites on näidatud finantsvarade ja -kohustiste (v.a tuletisinstrumendid) jaotus tähtaegade ja tulevaste lepinguliste diskonteerimata rahavoogude lõikes ning eraldi veerus on esitatud varade ja kohustiste raamatupidamislik väärtus.

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusriski juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Nõuded pankadele	10	13 151	0	0	0	0	13 151	13 151
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	9 297	15 772	30 214	17 429	72 712	57 233
Muud finantsvarad	12	0	666	0	0	0	666	666
Likviidsusriski juhtimiseks hoitavad varad kokku		13 151	9 963	15 772	30 214	17 429	86 530	71 050
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused	17	808	7 633	13 520	35 179	0	57 141	55 805
Laenud seotud osapooltelt	17	50	0	0	0	0	50	50
Rendikohustised	15	0	37	112	745	351	1 245	1 224
Muud finantskohustised	18	0	523	0	0	0	523	523
Tingimuslikud kohustised	20	3 024	0	0	0	12 096	15 120	0
Kohustised kokku		3 882	8 193	13 632	35 924	12 447	74 078	57 602
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		9 270	1 770	2 140	-5 710	4 982	12 451	13 449
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		9 270	11 040	13 180	7 470	12 452		

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Nõuded pankadele	10	7 797	0	0	0	0	7 797	7 797
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	8 153	13 620	18 021	13 816	53 610	44 575
Muud finantsvarad	12	0	341	0	0	0	341	341
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad kokku		7 797	8 494	13 620	18 021	13 816	61 748	52 713
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused	17	481	3 774	18 309	13 689	0	36 254	35 404
Laenud seotud osapooltelt	17	0	0	300	0	0	300	300
Rendikohustised	15	0	40	107	116	0	263	255
Muud finantskohustised	18	0	980	0	0	0	980	980
Tingimuslikud kohustised	20	3 186	0	0	0	12 744	15 930	0
Kohustised kokku		3 667	4 794	18 716	13 805	12 744	53 726	36 939
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		4 130	3 700	-5 096	4 216	1 072	8 022	15 774
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		4 130	7 830	2 734	6 950	8 022		

Kooskõlas õigusaktide, riskivalmiduse dokumendi ja likviidsusrisi poliitikaga säilitab Grupp alati piisaval hulgal likviidsusreserve (likviidsuspuhver) eesmärgiga tagada suutlikkus täita oma kohustusi likviidsuskriisi korral. Likviidsusreservid võimaldavad Grupil jätkata tavapärasest äritegevust vähemalt toimetulekuperioodil (nii äritegevust kohandades kui ka kohandamata).

Likviidsuspuhvri suuruse ja koosseisu määramisel võetakse arvesse likviidsusrisi stressitestide tulemusi. Üldnõuded likviidsuspuhvri suuruse ja koosseisu kohta on esitatud likviidsusrisi poliitikas.

Grupi likviidsuse ja rahastamise juhtimine ja kontroll toimub kolmel tasandil. Esimene tasand (finantsjuht) kannab esmast vastutust likviidsus- ja rahastamisriskide tuvastamise, juhtimise, jälgimise ja riskialase aruandluse eest kogu Grupis. Teine tasand (riskijuhtimise üksus) vastutab riskijuhtimise põhimõtete ja raamistiku rakendamise eest ning tagab sõltumatu järelevalve, aruandluse, hindamise ja kontrolli. Kolmas on siseauditi tasand.

Likviidsus- ja rahastamisrisi juhitakse keskselt Grupi tasandil. Järgmises tabelis on esitatud varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks:

tuhandetes eurodes

Lisa

31.12.2020**31.12.2019****Käibevarad**

Raha ja nõuded keskpangale

10

3 048

1 499

Nõuded krediitiasutustele

10

10 103

6 299

Laenud ja ettemaksed klientidele

11

16 931

17 098

Muud varad

12

2 132

902

Käibevarad kokku**32 215****25 797****Põhivarad**

Laenud ja ettemaksed klientidele

11

40 301

27 477

Kinnisvarainvesteeringud

13

1 008

1 053

Materiaalsed põhivarad

14

682

674

Kasutusõigusega seotud varad

15

1 200

237

Immateriaalsed põhivarad

16

2 300

857

Põhivarad kokku**45 492****30 298****Varad kokku****77 707****56 095****Kohustised****Lühiajalised kohustised**

Klientide hoised

17

21 804

22 416

Saadud laenud

17

50

300

Rendikohustised

15

149

147

Muud kohustised

18

1 147

1 722

Lühiajalised kohustised kokku**23 150****24 585****Pikaajalised kohustised**

Klientide hoised

17

34 001

12 988

Rendikohustised

15

1 075

108

Pikaajalised kohustised kokku**35 076****13 096****Kohustised kokku****58 227****37 681**

LISA 3.20 FINANTSVARADE JA FINANTSKOHUSTISTE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Finantsinstrumentide õiglane väärtus on hind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustisi teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus mõõtmispäeval turutingimustes (st väljumishinnas), sõltumata, kas see hind on otseselt tuvastatav või hinnanguline, kasutades selleks hindamistehnikat.

Allpool on toodud finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramiseks kasutatud meetodikad ja eeldused, mida ei kajastata ja ei mõõdetata õiglasel väärtuses Grupi finantsaruannetes.

Need õiglasel väärtused on arvutatud ainult avalikustamise eesmärgil. Meetodikad ja eeldused on seotud ainult tabelites olevate instrumentidega ja võivad seetõttu erineda viidatud lisades rakendatud tehnikatest ja eeldustest.

Lühiajaliste tähtaegadega (alla kolme kuu) finantsvarade ja -kohustiste raamatupidamislik väärtus, millest on maha arvatud väärtuse langused, on nende õiglase väärtuse mõistlik ligikaudne peegeldus. Selliste instrumentide hulka kuuluvad: sularaha ja saldod keskpankades, nõuded krediitiasutustele, nõudmiseni hoiused, tähtajalised hoiused. Sellised summad on klassifitseeritud esimese taseme alla, kuna nende finantsseisundi aruande saldosi ei ole korrigeeritud. Esimese taseme varade ja kohustiste all kajastab Grupp raha ja rahalähendeid.

Teise taseme varasid ja kohustisi Grupil ei ole, kuna seisuga 31.12.2020 ja 31.12.2019 ei olnud Grupil tuletisinstrumente ega aktiivselt kaubeldavat vara. Nende instrumentide õiglasi väärtusi hinnatakse diskonteeritud rahavoogude mudeli põhjal, mis põhineb lepingulistel rahavoogudel, kasutades tegelikke või hinnangulisi tootlusi ja diskonteerides neid tootlustega, mis sisaldavad vastaspoolte krediidiriski.

Kolmanda taseme finantsinstrumendid on vähem likviidsed ning nende õiglase väärtuse hindamiseks vajab Grupp olulisi mittejälgitavaid sisendeid. Nende varade õiglast väärtust ei saa kindlaks määrata lihtsasti jälgitavate sisendite või näitajate, näiteks turuhindade abil. Selle asemel arvutatakse need hinnanguliselt riskiga korrigeeritud väärtuste vahemike, nt matemaatiliste (krediidikahju) mudelite ja subjektiivsete eelduste alusel.

Laenude ja nõuete õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude mudelitega, mis sisaldavad teatud eeldusi krediidiriski, valuutariski, makseviivituse tõenäosuse ja kahjude hinnangute osas. Kui asjakohane, tuletatakse suur- ja väikeettevõtete krediidirisk turul jälgitavate andmete põhjal, milleks on krediidiriski muutused või võrdlustehingud. Kui selline teave pole aga kättesaadav, kasutab Grupp ajaloolist kogemust ning muud teavet, mida kasutatakse kollektiivsete väärtuse languse mudelites. Tarbijalaenude ja hüpoteekportfellide õiglasel väärtused arvutatakse portfelli põhise lähenemisviisi abil, rühmitades laenud sarnaste tunnuste alusel võimalikult suures ulatuses homogeensetesse rühmadesse. Seejärel arvutab ja ekstrapoleerib Grupp õiglase väärtuse kogu portfelli, kasutades diskonteeritud rahavoogude mudeleid, mis sisaldavad intressimäära hinnanguid, võttes arvesse laenude kõiki olulisi eeldusi. Krediidiriski korrigeeritakse kollektiivse väärtuse languse mudeli alusel, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosust ja tekkivat krediidikahju.

Bilansiväliste positsioonide hinnanguline õiglane väärtus põhineb sarnaste instrumentide turuhindadel või diskonteeritud rahavoogude mudelitel, nagu eespool selgitatud, mis hõlmavad krediidiriski elementi diskontofaktori kaudu.

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglane väärtus	Raamatu- pidamislik väärtus	Erinevus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Raha ja nõuded keskpangale	10	3 048	0	0	3 048	3 048	0
Nõuded krediitiasutustele	10	10 103	0	0	10 103	10 103	0
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	0	57 233	57 233	57 233	0
Muud finantsvarad	12	0	0	666	666	666	0
Finantsvarad korrigeeritudsoetusmaksumuses kokku		13 151	0	57 899	71 050	71 050	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused	17	0	0	55 805	55 805	55 805	0
Laenud seotud osapooltelt	17	0	0	50	50	50	0
Muud finantskohustused	18	0	0	523	523	523	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	56 378	56 378	56 378	0

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Õiglane väärtus	Raamatu- pidamislik väärtus	Erinevus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Raha ja nõuded keskpangale	10	1 499	0	0	1 499	1 499	0
Nõuded krediitiasutustele	10	6 299	0	0	6 299	6 299	0
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	0	44 575	44 575	44 575	0
Muud finantsvarad	12	0	0	341	341	341	0
Finantsvarad korrigeeritudsoetusmaksumuses kokku		7 797	0	44 916	52 713	52 713	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused	17	0	0	35 404	35 404	35 404	0
Laenud seotud osapooltelt	17	0	0	300	300	300	0
Muud finantskohustused	18	0	0	980	980	980	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	36 684	36 684	36 684	0

LISA 3.21 OPERATSIOONIRISK

Operatsioonirisk on risk saada kahju sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebapiisavuse või mittetoimimise või väliste sündmuste tõttu. Operatsioonirisk hõlmab vastavus- ja õigusriski, ent ei hõlma strateegilist ja maineriski.

Õigusrisk on risk, et Grupp ei järgi õigusaktide, lepingute, heade tavade ja eetikanormide nõudeid või tõlgendab neid väärtalt. Õigusrisk võib kaasneda kõigi eespool kirjeldatud riskitüüpidega, kuna Grupi vastu võidakse esitada nõue või alatatada menetlus lepinguliste või muude õiguslike kohustuste tõttu.

Vastavusrisk on risk, et suutmatus täielikult täita kohaldatavate seaduste, regulatsioonide ja siseeeskirjade nõudeid ning klientide, töötajate ja muude osapoolte ees võetud kohustusi võib põhjustada kahju Grupi ärimudelile, mainele ja finantsseisundile.

Operatsioonirisk käib äriga alati kaasas. Kõiki operatsiooniriske kõrvaldada ei ole võimalik ja see ei tasuks end ära. Seepärast on väiksemad kahjud tegevuse normaalne osa. Grupi operatsiooniriski valmidus on määratletud eesmärgina hoida operatsiooniriski ja potentsiaalset kahju minimaalsel ja mõistlikul tasemel, pidades silmas strateegilisi eesmärke ja majandusliku tõhususe põhimõtet.

Grupi eesmärk on tagada, et operatsioonirisk oleks kontrolli all ja hästi juhitud.

Pettuste ja kuritegevuse ärahoidmine ja sellekohane järelevalve on Grupi operatsiooniriski valmiduse tähtis osa. Grupp peab suutma kiiresti tuvastada kahjud, mis on põhjustatud organisatsioonisisestest ja -välisest pettusest ja kuritegevusest, sh küberkuritegevusest, ning rakendama vajalikke meetmeid.

Grupi riskivalmiduse lahutamatu osa on lepingupartnerite usaldusväärsus ja kvaliteet, nende korrektsus ülesannete täitmisel ning nende suutlikkus järgida tarbijakrediidilepingute sõlmimisel asjaomaseid õigusnorme ja äristandardeid.

Grupi operatsiooniriski profiili eesmärkide hulgas on väga tähtsal kohal rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine. Grupil peab olema rahapesu tuvastamiseks ja ennetamiseks vajalik võimekus ja selge organisatsioonistruktuur ning piisavalt vahendeid, mis võimaldavad selleks vajalikke meetmeid rakendada.

Talitluspidevuse risk on risk saada kahju tavapärase äritegevuse katkemisest. See hõlmab katkestusi nii Grupi taristus kui ka Grupi ettevõtteid (sh kolmandatest isikutest teenusepakkujaid) ja ühiskonda toetavas taristus (sh avalikus taristus nagu elekter, side jne).

Vastavad üksused kehtestavad talitluspidevuse kavade kõigi tuvastatud kriitiliste protsesside ja neid protsesse toetavate IT-süsteemide jaoks.

Kooskõlas krediitiasutuste finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi raamistiku ning finantskriisi ennetamise ja lahendamise seadusega on kehtestatud Grupi tasandil taastekava, mida on täiendatud suuniste ja tehniliste standarditega. Taastekavas kirjeldatakse meetmeid, mida Grupp raskustesse sattudes rakendab finantsseisundi taastamiseks ning mis aitavad tagada kriitiliste finantsteenuste jätkuvuse.

Grupi selge eesmärk on hoiduda sedalaadi riskide võtmisest ning minimeerida nende mis tahes majanduslikku, regulatiivset või mainekahju Grupile. Grupp ei tegele tahtlikult ühegi tegevusega, millega kaasneks õigusaktides või muus regulatsioonis sätestatud nõuete rikkumine.

Grupp on kindlaks määranud operatsiooniriski juhtimise põhimõtted, raamistiku ja vastutuse, et tagada operatsiooniriski piisava hindamise ja juhtimise suutlikkus Holm Bank AS-i kontsernis. Operatsiooniriski juhtimine on Grupi üldjuhtimise ja riskijuhtimise raamistikus tähtsal kohal.

Grupi operatsiooniriski juhtimise üldnõuded on järgmised:

- kõik olulised operatsiooniriski valdkonnad tuleb tuvastada ning neid tuleb hinnata, jälgida ja juhtida tõhusalt ja järjekindlalt;
- tuleb rakendada asjakohaseid ja usaldusväärseid riskijuhtimise meetmeid, mis toetavad operatsiooniriskide analüüsi ja nende kohta otsuste tegemist;
- iga töötaja kannab nii isiklikus kui ka tööalases tegevuses esmast vastutust oma tegevusvaldkonnas esinevate operatsiooniriskide juhtimise ja kontrollimise eest;
- sisekontrollisüsteem peab andma piisava kindluse, et Grupi tegevus on tõhus ja tulemuslik, varad on kaitstud ja aruanded usaldusväärsed.

Operatsiooniriski juhtimise eesmärk on liikuda kaitsemeetmetelt ennetavale riskianalüüsile ning kahju ärahoidmisele.

Vastutus ning riskidest teatamise ja juhtkonna teavitamise nõuded on fikseeritud operatsiooniriski kategooriate, valdkondade ja tegevuste ning samuti riikide ja kaitseliinide järgi nõukogu poolt kehtestatud operatsiooniriski poliitikas.

LISA 3.22 ÄRIRISKID

Grupisisese määratluse kohaselt hõlmab äririsk maineriski ja strateegilist riski.

Mainerisk on risk, et Grupi maine kahjustumine võib praegu või tulevikus mõjutada Grupi kasumit, omavahendeid või likviidsust.

Strateegiline risk on risk, et äri- ja konkurentsikeskkond, regulatsioonide mõju Grupi tegevustele ja ärieesmärkide saavutamisele, ebapiisav strateegia või strateegia ebapiisav elluviimine, muutused klientide ootustes või uute tehnoloogiate ebapiisav rakendamine võib põhjustada kahjumit või tulusid oluliselt vähendada.

Mainerisk ja strateegiline risk on ärimudeli olulised osad ning neid analüüsitakse osana strateegilisest planeerimisest ja tegevuse kavandamisest. Grupi maineriski juhtimise strateegia eesmärk on vältida maineriske ja olukordi, mis võivad mainet kahjustada ja sellega

tuua kaasa tulude vähenemise või usalduse kaotamise.

Strateegilise riski strateegia on riski kontrollimine ja vähendamine, rakendades piisavat ja majanduskeskkonna hetkeolukorraga sobivat strateegiat, mis tugineb põhjalikule planeerimisprotsessile, ning reageerimine piisavalt ja õigeaegselt muutustele. Grupi strateegilise riski alane eesmärk riskiprofiilis on olla avatud ja valmis, kaaludes kõiki võimalusi, tegutsedes ennetavalt ning otsuste tegemisel lähtuda sellest, et risk ja oodatavad tulud oleksid tasakaalus.

Grupi riskivalmiduse dokumendi kohaselt hoidub Grupp maineriskist ning juhendub eesmärgist minimeerida maineriski põhjustatud majanduslikku, regulatiivset või mainekahju. Grupp väldib olukordi, mis võivad põhjustada mainekahju. Strateegilist ja maineriski juhib juhatus, lähtudes nõukogu heaks kiidetud strateegilistest kavadest.

Lisa 4

Investeeringud tütaretevõttesse

Grupil tütaretevõtte Holm Bank Latvia SIA (varasema nimega SIA "Best Lizings") on käesolevas aruandes konsolideeritud koos emaettevõtte näitajatega. 2019. aasta septembri lõpus omandas Holm Bank AS 51,07% osaluse Läti äriüksuses SIA "Best Lizings" soetusmaksumuses 2 898 tuhat eurot. Esimene sissemakse summas 1 000 tuhat eurot tehti 26. septembril 2019 ja 29. oktoobril 2019 maksti täiendavalt 1 898 tuhat eurot. SIA "Best Lizings" oli Holm Bank AS-iga ühise kontrolli alla kuuluv ettevõtte. Seetõttu kajastati soetust ühise kontrolli all olevate ettevõtete äriühendusena.

Tehingu eesmärk oli laiendada Grupi tegevust välisriikidele ja omandada enamusosalus Läti turul pikalt tegutsevas ettevõttes. Tütaretevõtte

on Lätis tegutsev krediidiandja alates 2008. aastast, mis pakub oma koostööpartnerite kaudu krediiti Läti ettevõtetele ja eratarbijatele. Omandamisel kajastas Holm Bank AS 1 119 tuhande euro suuruse vahe makstud soetusmaksumuse ja omandatud netovara raamatupidamisliku väärtuse vahel otse omakapitalis (konsolideeritud jaotamata kasumis).

Aruande avalikustamise hetkeks on Pank omandanud ka ülejäänud vähemusosaluse nimetatud Läti tütaretevõttes ja on nüüd ainuaktsionär.

Seisuga 31.12.2020 ja 31.12.2019 ei olnud Grupis sidusettevõtteid.

ÄRITEGEVUS LÄTI TÜTARETEVÕTTES 2020. AASTAL

Holm Bank Latvia SIA on erakapitalil põhinev osaühing, mis tegutseb Lätis. Ettevõtte täidab oma ärieesmärke tarbijakrediidi valdkonnas.

2020. aasta oktoobris sai SIA Best Lizings-ist Holm Bank Latvia SIA. Uue veebilehe www.holmbank.lv käivitamine toimus koos uue teenusega – Holmi krediitkaardiga. Uus toode - autolaen võeti Lätis kasutusele juba enne 2020. aastat. Novembris

reklaamiti avalikult kaubamärgi Läti turule jõudmist läbi pressiürituste ja pressiteadete nii Lätis kui ka Eestis.

2020. aasta oktoobris lahkus ettevõtte eelmine ärijuht Baiba Tētina. Holm Bank Latvia SIA uueks juhatuse liikmeks nimetati Arne Veske.



Vaatamata mõjule, mida kogu Grupp kirjeldas finantstulemuste osas, jõudis Lätis 2020. aasta portfelli kasv aasta lõpuks vaid 63%-ni eelarvelisest müügitulust. Lisaks halvenes laenude

krediidikvaliteet aasta teises pooles kiiresti, mis oli selge märk COVID-19 pandeemia mõjust. Praegu on tütaretevõtte jätkusuutlikkus makromajandusliku keskkonna võimalike muutuste

raames hea. Juhtkond on teinud portfelli kvaliteedi osas kaalutletud ja operatiivseid otsuseid, realiseerides olulise osa halvenevast portfelist varases staadiumis. Viivislaenude osakaal kogu brutoportfelist oli tasemel 6,6%, sh väikelaenudel 7,2% ja järeelmaksudel 4,6%, krediitkaardi portfellis ei olnud aasta lõpuks viivislaene.

Kuigi finantstulemused ei olnud eeskujulikud, olid need kooskõlas finantsprognoosiga ja Grupi strateegiaga.

Tütarettevõtte saab emaettevõttelt maksimaalset finantstuge.

Jooksev kapital, likviidsuspositsioon ja võime katta riske, millele Holm Bank Latvia SIA võib olla avatud, on vastuvõetaval tasemel ning juhtkond kinnitab tütarettevõtte jätkusuutlikkust järgmise 12 kuu jooksul.

Holm Bank Latvia SIA

tuhandetes eurodes

	2020	2019	IV kv 2019
Intressitulud tegeliku intressimäära meetodil	1 943	977	217
Neto intressitulud	1 694	957	216
Neto teenustasukulud	-576	-211	-68
Neto tegevustulud	1 203	818	148
Muud tulud	85	71	5
Tegevuskulud	-1 298	-494	-222
Krediidikahjud	-289	-895	-881
Kahjum enne tulumaksu	-385	-571	-949
Tulumaksukulu	-27	-21	-13
Aruandeperioodi kahjum	-412	-592	-962
Aruandeperioodil koondkahjum	-412	-592	-962
Emaettevõtte omaniku osa aruandeperioodi koondkahjumist	-208	-491	-491
Mittekontrolliva osaluse osa aruandeperioodi koondkahjumist	7 914	2 259	2 259
Käibevarad aruandeperioodi lõpus	3 160	2 050	2 050
Põhivarad aruandeperioodi lõpus	6 604	952	952
Lühiajalised kohustised aruandeperioodi lõpus	4 906	455	455
Pikaajalised kohustised aruandeperioodi lõpus	2 747	24	24
Keskmised varad	6 383	3 818	3 818
Keskmine omakapital	2 317	2 820	2 820
Koguvarad aruandeperioodi lõpus	9 764	3 002	3 002
Finantssuhtarvud:			
EBITDA, tuhandetes eurodes	-114	-535	
ROA %	-6,4%	-15,5%	
ROE %	-17,8%	-21,0%	
CIR %	107,9%	60,4%	
Laenude ja varade suhe %	81,1%	75,3%	
Keskmine töötajate arv	29	10	

*Varade tootlus (ROA) = puhaskasum / keskmised varad * 100*

*Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum / keskmine omakapital * 100*

*Kulude ja tulude suhe (CIR) = tegevuskulud kokku / puhas tegevustulu * 100*

*Laenude ja varade suhe = netolaenud / koguvara * 100*

Lisa 5

Muudatused arvestuspõhimõtetes ja esitusviisis

Grupi juhtkond on otsustanud muuta äritegevuse rahavoogude arvestuspõhimõtteid. Varasemalt kajastati äritegevuse rahavooge kaudsel meetodil, nüüd on see asendatud otsemeetodiga. Saadud

laenudega seotud rahavood on klassifitseeritud finantseerimistegevuse all. Muudatuste kogumõju rahavoogudele oli 0.

Kasum/kahjum enne tulumaksu	-94	94	0
Korrigeerimised, sh:	-5 402	5 402	0
Intressitulud	-10 137	10 137	0
Intressikulud	1 302	-1 302	0
Allahindlused	2 199	-2 199	0
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	240	-240	0
Muud korrigeerimised	994	-994	0
Kohustuslik reserv keskpangas	-140	140	0
Klientidele antud laenude muutus	-14 591	14 591	0
Muude varade muutus	-82	82	0
Laekumised klientide hoiustest	35 156	-35 156	0
Muude kohustuste muutus	527	-527	0
Saadud intressid	9 805	1 717	11 522
Saadud laenud	4 450	-4 450	0
Saadud laenude tagasimaksed	-17 150	17 150	0
Makstud intressid	-946	-53	-999
Tasutus teenustasud	0	-171	-171
Laekunud teenustasud	0	7	7
Väljastatud laenud	0	-49 684	-49 684
Laenude põhiosa tagasimaksed	0	41 804	41 804
Limiidikontodega seotud muutused	0	-5 074	-5 074
Laekunud hoiused	0	38 667	38 667
Hoiuste põhiosa tagasimaksed	0	-3 504	-3 504
Keskpanga kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	0	-1 500	-1 500
Saadud laenud	0	3 750	3 750
Saadud laenude põhiosa tagasimaksed	0	-18 117	-18 117
Seotud osapooltelt saadud laenud	0	700	700
Seotud osapooltelt saadud laenude põhiosa tagasimaksed	0	-400	-400
Tasutud ettemaksed	0	-252	-252
Laekunud ettemaksed	0	133	133
Tasutud tarnijatele	0	-4 782	-4 782
Laekunud müügi- ja muud nõuded	0	83	83
Laekunud bilansivälised nõuded	0	335	335
Tasutud palgad	0	-1 538	-1 538
Tasutud maksud, va ettevõtte tulumaks	0	-786	-786
Tasutud ettevõtte tulumaks	0	-147	-147
Kokku rahavood äritegevusest	6 131	3 916	10 047
Kasutusõigustest tulenevate kohustiste põhiosa tagasimaksed	-88	-9	-97
Tasutud dividendid	-307	7	-300
Dividendidelt makstud tulumaks	-97	97	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-492	95	-397
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	23	32	55
Raha ja selle lähendite muutus	7 635	-1 392	6 243
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	7658	-1359	6 299

2020.aastal on koondkasumiaruandes ümberliigitatud kulusid, kajastades erisoodustustega seotud kulud ning muud personalikulud, tulenevalt kulude iseloomust, personalikulude alla. See võimaldab saada paremat ülevaadet perioodi jooksul töötajaskonnale makstud tasude ning soodustuste kogumahust. Muudatuse mõju oli 194 tuhat eurot. Võrreldavuse eesmärgil on muudetud ka eelneva perioodi kulude esitusviisi.

Grupp on otsustanud detailsemalt avalikustada muud tegevuskulud ja on seetõttu muutnud eelmise perioodi andmeid. Juriidilise nõustamisega seotud kulud summas 105 tuhat eurot liigitatakse konsultatsioonikulude alla. Väheväärtuslike varade või lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud kajastatakse avalikustamisnõuete tõttu bürookuludest eraldi. Väikevahenditega seotud kulud summas 19 tuhat eurot liigitati halduskulude alla. Vt ka lisa 8.

<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	Muudetud	2019 (korrigeeritud)
Personalikulud	-2 528	-194	-2 722
<i>Erisoodustused</i>	0	-95	-95
<i>Muud personalikulud</i>	0	-99	-99
Administratiiv- ja halduskulud	-3 179	194	-2 985
<i>Konsultatsioonikulud</i>	-240	-105	-345
<i>Bürookulud</i>	-240	52	-188
<i>Tegevuskulud</i>	-126	-18	-144
<i>Väheväärtuslike varade või lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud</i>	0	-33	-33
<i>Muud halduskulud</i>	-120	-19	-139
<i>Muud tegevuskulud</i>	-218	218	0
<i>Muud tööjõukulud</i>	-99	99	0

Lisa 6

Neto intressitulud

Intressitulud

tuhandetes eurodes

Intressitulu sisemise intressimäära meetodil

	2020	2019
Järelmaksud	5 720	4 724
Krediitkaardid	4 395	3 598
Väikelaenud	2 869	999
Liisingud	328	349
Ärilaenud	356	84
Nõuded krediitiasutustele	3	0
Muud laenud	494	384
Kokku	14 166	10 137

Intressikulu sisemise intressimäära meetodil

	2020	2019
Klientide hoiused	-733	-293
Saadud laenud	-210	-1 006
Intressikulud rendilepingutest	-3	-3
Raha ja nõuded keskpangale	-1	-1
Kokku	-947	-1 303

Neto intressitulud **13 219** **8 834**

Intressitulud laenudelt kliendi asukoha järgi

	2020	2019
Eesti	12 165	9 920
Rootsi	58	0
Läti	1 943	217
Kokku	14 166	10 137

Lisa 7

Neto teenustasud

Teenustasutulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Muud teenustasutulud	5	0
Teenustasutulud kokku	5	0

Teenustasukulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Finantsvahendusteenused	-1 127	-731
Kaartidega seotud kulud	-301	-197
Tehingutasud	-61	-67
Muud teenustasukulud	-71	-49
Teenustasukulud kokku	-1 560	-1 044

Neto teenustasukulud

-1 555 -1 044

Grupp kajastab teenustasutulude koosseisus 2% hüvitist, mida nõutakse klientidelt lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral. Teenustasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatava finantsinstrumendi sisemise intressimäära arvutamisel, nt laenu

väljastamise tasud, kajastatakse instrumendi eeldatava järelejäänud tähtaja jooksul sisemise intressimäära meetodil ja need esitatakse neto intressitulu koosseisus.

Teenustasutulu tekkimisega otseselt seotud kulud kajastatakse teenustasukulude all.

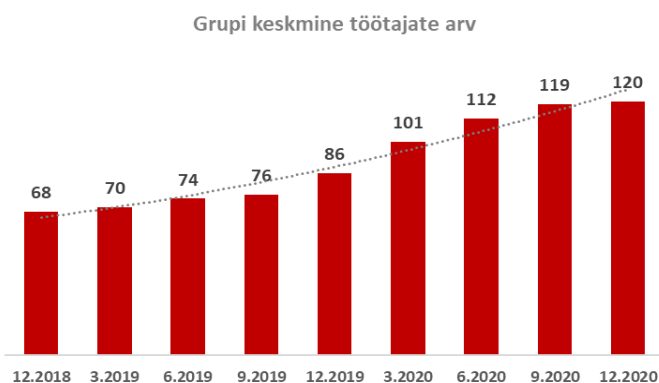
Lisa 8

Tegevuskulud

Tegevuskulud <i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Palgad ja preemiad	-2 946	-1 898
Sotsiaalmaks ja muud maksud	-947	-630
Erisoodustused	-114	-95
Muud personalikulud	-104	-99
Personalikulud	-4 112	-2 722
IT kulud	-1 535	-1 117
Turunduskulud	-1 129	-778
Konsultatsioonikulud	-399	-345
Bürookulud	-57	-188
Väheväärtuslike varade või lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud	-80	-33
Transpordi- ja sidekulud	-97	-135
Muud halduskulud	-209	-139
Infopäringud	-168	-106
Muud tegevuskulud	-347	-144
Mitmesugused tegevuskulud	-4 020	-2 985
Muud äriikulud	-61	-144
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-383	-240
Muud kulud	-445	-383
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus	11	-2 366
		-2 199
Tegevuskulud kokku	-10 943	-8 289

Keskmine töötajate arv Grupis oli 2020.aastal 120 (2019: 86). Tegevuskulusid puudutavad

muudatused aruande esitusviisis on täpsemalt kirjeldatud lisa 5.



Lisa 9

Tulumaks

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
<i>Tulumaksukulud</i>		
Ettevõtte tulumaksu avansiline makse (14%)	-189	-46
Ettevõtte tulumaksu avansiline makse (20%)	-27	-13
Dividendidelt makstud tulumaks	-3	-63
Tulumaksukulu kokku	-219	-122

Tulumaksuga maksustamine baseerub järgmistel maksumääradel: Eestis rakendatakse 14% ja Lätis 20%. Rootsis ei ole maksukohustust veel tekkinud. Aruandeperioodil ja sellele eelnenud perioodil ei ole tekkinud ajutisi erinevusi seoses maksu-tagastustega. Edasilükkunud tulumaksukohustisi ei ole samuti tekkinud, kuna tütarettevõtte lõpetas

aruandeperioodi kahjumiga ning kasumi jaotust ei ole planeeritud.

Grupp opereerib jurisdiktsioonides, kus Covid-19 pandeemia ajal ei ole võimaldatud tulumaksu-soodustusi ega muid hinnaalandeid. Maksumääradega vastavusse viimine ei ole avaldanud olulist mõju Grupi finantsnäitajatele.

Lisa 10

Nõuded keskpangale ja krediitiasutustele

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Nõudmiseni ja alla 3kuulise tähtajaga hoiused *	10 103	6 299
Kohustuslik reserv keskpangas	438	140
Nõudmiseni hoius keskpangas	2 610	1 359
Raha ja rahalähendid kokku	13 151	7 797

* raha ja rahalähendid rahavoogude aruandes

Nõudeid keskpangale, mille tähtaeg rohkem kui kolme kuu pärast, ei arvestata rahavoogude aruandes raha ja rahalähendite hulka. Kohustusliku reservinõue seisuga 31.12.2020 ja 31.12.2019 (Holm Bank AS sai Euroopa

Keskpangalt tegevusloa 02.04.2019) oli 1% kõigist kaasatud finantsressurssidest (klientide hoiused ja saadud laenud). Kohustusliku reservi nõuet tuleb täita kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt heaks kiidetud välismaistes väärtpaberites.

Lisa 11

Laenud ja ettemaksed klientidele

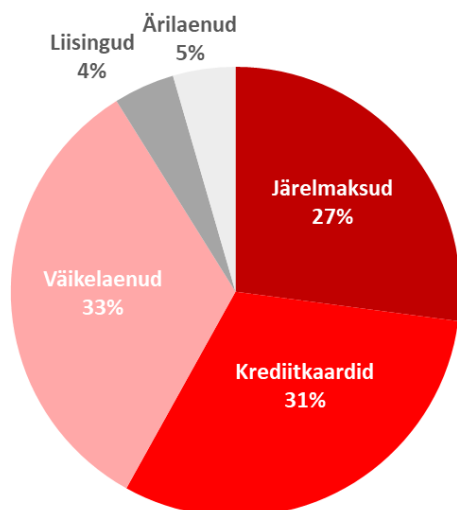
11.1 JAOTUS KLIENDI TÜÜBI JA TOODETE KAUPA

tuhandetes eurode

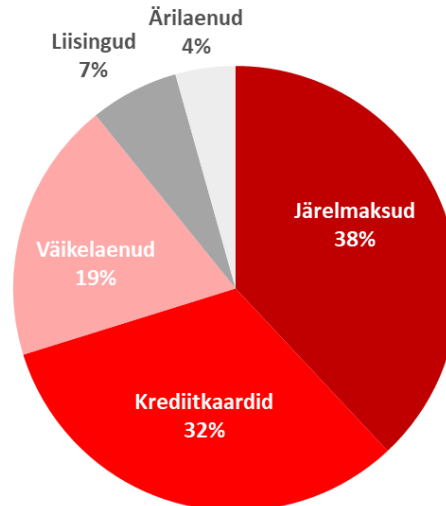
31.12.2020 31.12.2019

Ärilaenud	5 178	5 014
sh liisingud	2 527	2 955
sh ärilaenud	2 700	1 961
sh järelmaksud	132	191
sh väikelaenud	2	2
provisjoneeritud krediitkahjud	-183	-95
Eralaenud	52 055	39 562
sh järelmaksud	15 854	17 422
sh krediitkaardid	18 452	14 995
sh väikelaenud	19 779	8 726
provisjoneeritud krediitkahjud	-2 030	-1 581
Kogu netolaenuportfell	57 233	44 576

Jaotus toodete lõikes 31.12.2020



Jaotus toodete lõikes 31.12.2019



11.2 JAOTUS RIIKIDE JA KOMPONENTIDE KAUPA

<i>tuhandetes eurodes</i>		31.12.2020	31.12.2019
Põhiosa nõuded		57 956	45 230
	Eesti	48 562	41 063
	Läti	7 929	4 167
	Rootsi	1 464	0
Provisjoneeritud krediitkahjud põhiosa nõuetele		-2 184	-1 512
	Eesti	-1 858	-1 367
	Läti	-238	-145
	Rootsi	-89	0
Intressinõuded		1 490	1 021
	Eesti	1 228	941
	Läti	224	80
	Rootsi	37	0
Provisjoneeritud krediitkahjud intressinõuetele		-29	-163
	Eesti	-22	-133
	Läti	-2	-30
	Rootsi	-4	0
Brutolaenuportfell kokku		59 446	46 251
Netolaenuportfell kokku		57 233	44 576
	Eesti	47 910	40 505
	Läti	7 914	4 071
	Rootsi	1 409	0
<i>sh provisjoneeritud krediitkahjud</i>		-2 213	-1 675

11.3 KLIENTIDELE ANTUD LAENUDE VÄÄRTUSE LANGUS

<i>tuhandetes eurodes</i>		2020	2019
	Aruandeperioodi alguses	-1 675	-936
Moodustatud provisjonid	Faas 1	-470	-974
Moodustatud provisjonid	Faas 2	-576	-231
Moodustatud provisjonid	Faas 3	-2 816	-1 148
Bilansist välja kantud	Faas 3	1 765	1 460
Müüdnud	Faas 2	62	0
Müüdnud	Faas 3	1	0
Portfelli taastumine	Faas 1	540	154
Portfelli taastumine	Faas 2	484	0
Portfelli taastumine	Faas 3	472	0
	Aruandeperioodi lõpus	-2 213	-1 675
Provisjoneeritud krediitkahjude netomuutus		-2 366	-2 199
Laekunud bilansivälised nõuded muude tegevustulude koosseisus		447	335

11.4 KREDIIDIKVALITEET TOODETE KAUPA

tuhandetes eurodes

31.12.2020 31.12.2019

Järelmaksud		15 505	16 954
	Faas 1	13 210	15 208
	Faas 2	1 583	1 129
	Faas 3	711	617
Krediitkaardid		17 731	14 330
	Faas 1	15 806	13 009
	Faas 2	1 491	981
	Faas 3	434	340
Väikelaenud		18 912	8 469
	Faas 1	14 811	7 358
	Faas 2	2 926	894
	Faas 3	1 175	217
Ärilaenud		2 570	1 946
	Faas 1	2 045	1 903
	Faas 2	448	28
	Faas 3	77	15
Liisingud		2 515	2 876
	Faas 1	1 562	2 397
	Faas 2	809	353
	Faas 3	144	126
Kokku		57 233	44 575

11.5 KREDIIDIKVALITEET FAASIDE KAUPA

tuhandetes eurodes

31.12.2020 31.12.2019

	Faas 1	47 435	39 875
	Faas 2	7 257	3 385
	Faas 3	2 541	1 315
Kokku		57 233	44 575

11.6 KREDIIDIKVALITEET KOMPONENTIDE KAUPA

<i>tuhandetes eurodes</i>		31.12.2020	31.12.2019
Põhiosa nõuded		57 956	45 238
	Faas 1	46 744	39 531
	Faas 2	7 459	3 657
	Faas 3	3 754	2 050
Intressinõuded		1 490	1 012
	Faas 1	1 007	569
	Faas 2	272	133
	Faas 3	211	310
Provisjoneeritud krediidikahjud		-2 213	-1 675
	Faas 1	-298	-225
	Faas 2	-492	-405
	Faas 3	-1 424	-1 045
Kokku		57 233	44 575

11.7 KREDIIDIKAHJUMITE KATTEKS MOODUSTATUD ALLAHINDLUS

<i>tuhandetes eurodes</i>		2020	2019
Laenud ja ettemaksed klientidele			
	Faas 1	-73	-225
	Faas 2	-87	-405
	Faas 3	-2 206	-1 569
Krediidikahjude netomuutus		-2 366	-2 199

11.8 VÕÖRANDAMISTEHINGUD

<i>tuhandetes eurodes</i>		2020	2019
Nõuete brutoväärtus müügihetkel		341	0
Provisjoneeritud krediidikahjud		-63	0
Nõuete netoväärtus		278	0
Tehingu hind kokku		218	0
Netokahjum nõuete võõrandamisest		-60	0

Grupp on kandnud üle kõik riskid ja hüved ning ei ole säilitanud seotust ega kontrolli müüdud varade üle.

Lisa 12

Muud varad

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Finantsvarad		
Krediitkaartide garantiideposiidid	666	341
Finantsvarad kokku	666	341
Mittefinantsvarad		
Tagatisdeposiidid	219	219
Lühiajalised ettemaksed	1 002	340
Muud nõuded	244	2
Mittefinantsvarad kokku	1 465	561
Kokku	2 131	902

Lühiajalised ettemaksed hõlmavad ettemakseid kindlustuse, ja ajakirjandusväljaannete eest ning maksevahendusteenuse eest. Ettemaksed

laekuvad või neid kasutatakse eeldatavasti 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.

Lisa 13

Kinnisvarainvesteeringud

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	1 177	1 123
Soetused	0	54
Aruandeperioodi lõpus	1 177	1 177
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-125	-80
Amortisatsioonikulu	-45	-45
Aruandeperioodi lõpus	-169	-125
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	1 053	1 043
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	1 008	1 052

Aruandeperioodi renditulu oli 112 tuhat eurot (2019. aastal: 59 tuhat eurot), kinnisvarainvesteeringutega seotud otsekulusid tehti ebaolulises

mahus. Investeeringute kaetav väärtus ületab varade raamatupidamislikku jääkväärtust.

Lisa 14

Materiaalne põhivara

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Maa ja ehitised		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	668	668
Soetused	0	0
Aruandeperioodi lõpus	668	668
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-57	-33
Amortisatsioonikulu	-24	-24
Aruandeperioodi lõpus	-80	-57
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	612	635
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	588	611
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Seadmed ja inventar		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	112	60
Soetused	9	35
Müügid ja mahakandmised (soetusmaksumuses)	-79	0
Lisandumised äriühenduste kaudu	0	17
Aruandeperioodi lõpus	42	112
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	-50	-33
Müügid ja mahakandmised (kulum)	79	0
Amortisatsioonikulu	-42	-17
Aruandeperioodi lõpus	-13	-50
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	62	26
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	29	62
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Autod		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Aruandeperioodi alguses	0	0
Soetused	4	0
Ümberliigitamised	150	0
Aruandeperioodi lõpus	154	0
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeperioodi alguses	0	0
Amortisatsioonikulu	-10	0
Ümberliigitamised	-79	0
Aruandeperioodi lõpus	-89	0
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	0	0
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	65	0
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus kokku	682	674

Kinnisvara ja seadmete õiglased väärtused võivad erineda nende bilansilisest jääkmaksumusest ebaolulises osas.

Seisuga 31.12.2020 oli täielikult amortiseerunud varasid kasutuses soetusmaksumuses 34 tuhat eurot (31.12.2019: 30 tuhat eurot).

Lisa 15

Vara kasutusõigused ja rendikohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020			31.12.2019		
	<i>büroo- pinnad</i>	<i>autod</i>	Kokku	<i>büroo- pinnad</i>	<i>autod</i>	Kokku
Rendile võetud varad						
<i>Soetusmaksumuses</i>						
Aruandeperioodi alguses	204	92	296	0	0	0
Algsaldode korrigeerimine IFRS 16 rakendamise tõttu	0	0	0	0	77	77
Korrigeeritud algsaldo aruandeperioodi alguses	204	92	296	0	77	77
Soetused	1 077	35	1 112	204	15	219
Aruandeperioodi lõpus	1 281	127	1 408	204	92	296
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>						
Aruandeperioodi alguses	-40	-19	-59	0	0	0
Amortisatsioonikulu	-113	-37	-150	-40	-19	-59
Aruandeperioodi lõpus	-153	-56	-209	-40	-19	-59
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	164	73	237	0	77	77
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	1 128	72	1 200	164	73	237

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020			31.12.2019		
	<i>büroo- pinnad</i>	<i>autod</i>	Kokku	<i>büroo- pinnad</i>	<i>autod</i>	Kokku
Rendikohustised						
<i>Lühiajalised</i>						
Aruandeperioodi alguses	92	25	117	0	0	0
Algsaldode korrigeerimine IFRS 16 rakendamise tõttu	0	0	0	0	81	81
Korrigeeritud algsaldo aruandeperioodi alguses	92	25	117	0	81	81
Soetused	1 077	19	1 096	202	0	202
Arvestatud intressid	3	0	3	1	2	3
Tagasimaksed	-111	-19	-130	-39	-58	-97
Ümberliigitamine ja periodiseerimine	-935	-6	-941	-72	0	-72
Aruandeperioodi lõpus	126	19	145	92	25	117
<i>Pikaajalised</i>						
Aruandeperioodi alguses	72	66	138	0	0	0
Algsaldode korrigeerimine IFRS 16 rakendamise tõttu	0	0	0	0	66	66
Korrigeeritud algsaldo aruandeperioodi alguses	72	66	138	0	66	66
Ümberliigitamine ja periodiseerimine	935	6	941	72	0	72
Aruandeperioodi lõpus	1 007	72	1 079	72	66	138
Rendikohustised aruandeperioodi alguses	164	91	255	0	147	147
Rendikohustised aruandeperioodi lõpus	1 133	91	1 224	164	91	255

Lisa 16

Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes

31.12.2020 31.12.2019

Soetusmaksumuses

Aruandeperioodi alguses	1 038	673
Soetused	1 557	364
Lisandumised äriühenduste kaudu	0	1
Aruandeperioodi lõpus	2 595	1 038

Kulum ja väärtuse langus

Aruandeperioodi alguses	-182	-87
Amortisatsioonikulu	-113	-95
Aruandeperioodi lõpus	-294	-182
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi alguses	857	586
Bilansiline jääkmaksumus aruandeperioodi lõpus	2 300	856

Grupp on seisuga 31.12.2020 immateriaalse põhivarana kapitaliseerinud uude tuumsüsteemi 981 tuhat eurot (31.12.2019: 0 tuhat eurot), andmeaita 394 tuhat eurot (31.12.2019: 0 eurot) ning virtuaalkaardi platvormi 182 tuhat eurot (31.12.2019: 214 tuhat eurot). Varasem tuum-

süsteem, mida arendati 2019.aastal (summas 149 tuhat eurot) ning virtuaalkaardi platvorm on võetud kasutusse 5-10 aastaks. Täielikult amortiseerunud immateriaalseid varasid kasutuses ei ole.

Lisa 17

Klientidelt saadud laenud ja hoiused

17.1 JAOTUS KLIENDI TÜÜBI LÕIKES

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Finants-vahendajad	Kokku
Nõudmiseni hoiused	808	0	0	808
Tähtajalised hoiused	52 894	1 602	0	54 496
Laenud seotud osapooltelt	0	50	0	50
Intressikohustis	481	19	0	500
Kokku	54 183	1 671	0	55 854

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Finants-vahendajad	Kokku
Nõudmiseni hoiused	481	0	0	481
Tähtajalised hoiused	33 728	749	199	34 676
Laenud seotud osapooltelt	0	300	0	300
Intressikohustis	243	3	1	247
Kokku	34 452	1 052	200	35 704

17.2 JAOTUS RIIKIDE LÕIKES

31.12.2020

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eesti	Saksamaa	Austria	Kokku
Nõudmiseni hoiused	808	0	0	808
Tähtajalised hoiused*	19 349	31 916	3 731	54 996
Laenud seotud osapooltelt	50	0	0	50
Kokku	20 207	31 916	3 731	55 854

31.12.2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	Eesti	Saksamaa	Austria	Kokku
Nõudmiseni hoiused	481	0	0	481
Tähtajalised hoiused*	23 157	10 660	1 105	34 922
Laenud seotud osapooltelt	300	0	0	300
Kokku	23 938	10 660	1 105	35 704

*Ülaltoodud tähtajaliste hoiuste summas sisaldavad nii põhiosa kui intressikohustist

Lisa 18

Muud kohustised

*tuhandetes eurodes***31.12.2020 31.12.2019****Finantskohustised**

Võlad partnerite ees	451	883
Muud lühiajalised finantskohustised	72	97
Finantskohustised kokku	523	980

Mittefinantskohustised

Maksukohustised	242	81
Võlad töötajatele	267	165
Dividendivõlad	0	348
Muud lühiajalised kohustised	116	148
Mittefinantskohustised kokku	625	742

Kokku**1 147 1 722**

Võlad töötajatele sisaldavad ka aruandeperiood puhkusekohustist. Võla suurenemise põhjuseks on töötajate arvu kasv viimase aasta jooksul.

Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ning on seetõttu kajastatud lühiajaliste kohustistena.

Lisa 19

Omakapital

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktsiate arv, tk	Aktsia-kapital	Ülekurss	Statutory reserve
Aktsiakapital ja reservkapital 31.12.2020	50 000	50	14 471	5
Aktsiakapital ja reservkapital 31.12.2019	50 000	50	14 471	5

Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. Aktsia nimiväärtus on 1 euro ja seisuga 31.12.2020 aktsiate arv 50 tuhat (31.12.2019: 50 tuhat).

Aruandeperioodil kasumieraldisi ei tehtud (2019: 300 tuhat eurot). Holm Bank AS maksis aktsionärile eelmistel perioodidel väljakuulutatud dividende summas 345 tuhat eurot (2019: 300 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2020 moodustas Grupi jaotamata kasum 3 919 tuhat eurot (31.12.2019: 2 649 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2020 on võimalik maksta

netodividende maksimaalselt summas 3 138 tuhat eurot (31.12.2019: 2 134 tuhat eurot).

Kolmandiku ulatuses aastatel 2018–2020 väljamakstud netodividendide summast rakenduks madalam maksumäär 14/86 ning ülejäänud netoväljamaksed maksustatakse endiselt maksumääraga 20/80.

Sellel seotud tulumaksukulu oleks 780 tuhat eurot (31.12.2019: 516 tuhat eurot).

Lisa 20

Tingimuslikud varad ja kohustised

KASUTAMATA LIMIIDID KATKESTAMATUTEST LEPINGUTEST

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Lepingutest tulenev tingimuslik kohustis	15 120	15 930

Limiiditoodete kasutusse võtmata osa kajastatakse bilansivälise kohustisena. Vt ka lisa 3.14.

Maksuhalduril on õigus kontrollida Grupi maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul

maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv.

Maksuhaldur ei ole aastatel 2019–2020 Grupis maksuauditit läbi viinud.

Lisa 21

Tehingud ja saldod seotud osapooltega

Seotud osapoolte hulka loetakse Grupi emaettevõtet Koduliising OÜ ja selle ainuaktsionäri (tegelikku kasusaajat), Grupi tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning nende lähikondseid. Samuti äriühinguid, mis on tegeliku kasusaaja kontrolli all või mille üle ta omab olulist mõju. 2020. aastal maksti Grupi tegev- ja kõrgemale juhtkonnale tasusid kokku 467 tuhande euro eest (2019: 537 tuhat eurot). Summa sisaldab kõiki kaasnevaid makse.

Tehingud		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Intressitulud antud laenudelt	0	2
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	2
Intressikulud saadud laenudelt	0	182
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	182
Müügid	0	15
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	15
Ostud	270	371
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	246	366
Emaettevõte	12	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	12	5
Antud laenud	3	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	3	0
Antud laenude tagasimaksed, sh intresside maksed	0	213
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	0	213
Saadud laenud	0	300
Mittekontrolliv osalus	0	300
Saadud laenude tagasimaksed, sh intresside maksed	260	1 368
Mittekontrolliv osalus	260	1 368
Saldod		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded	2	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2	0
Laenukohustised	50	300
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	50	300
Muud kohustised	6	10
Tegev- ja kõrgem juhtkond (sealhulgas lõplik kontrolliv osapool)	5	10
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1	0

Lisa 22

Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded

Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse kohaselt avalikustatakse konsolideerimisgrupi emaettevõtte raamatupidamise põhjaruanded konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades. Grupi emaettevõtte raamatupidamise põhjaruanded ei moodusta standardis IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ määratletud konsolideerimata raamatupidamise aruannet.

Emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise põhjaruannete koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutati konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeering tüarettevõttesse, mida kajastatakse emaettevõtte raamatupidamise põhjaruannetes soetusmaksumuses.

KOONDKASUMI ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Intressitulud sisemise intressimäära meetodil	12 380	9 920
Intressikulud sisemise intressimäära meetodil	-937	-1 301
Neto intressitulud	11 443	8 619
Teenustasutulud	6	0
Teenustasukulud	-1 013	-976
Neto teenustasukulud	-1 007	-976
Muud tegevustulud	477	385
Neto tegevustulud	10 912	8 028
Personalikulud	-3 483	-2 619
Administratiiv- ja halduskulud	-3 372	-2 893
Muud tegevuskulud	-57	-120
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-362	-237
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteksmoodustatud allahindlus	-2 284	-1 304
Tegevuskulud kokku	-9 558	-7 173
Kasum/kahjum enne tulumaksu	1 354	855
Tulumaks	-192	-109
Aruandeperioodi kasum/kahjum	1 163	746
<i>Muu kooondkasum/-kahjum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Aruandeperioodi koondkasum/kahjum	1 163	746

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Varad			
Raha ja nõuded keskpangale		3 048	1 499
Nõuded krediitiasutustele		8 769	5 903
Nõuded klientidele		114	2
Laenud ja ettemaksed klientidele		56 476	40 505
Muud varad		1 513	2 415
Investeeringud tütarettevõtetesse	4	2 898	2 898
Kinnisvarainvesteeringud		1 008	1 053
Materiaalsed põhivarad		643	724
Kasutusõigusega seotud varad		1 179	164
Immateriaalsed põhivarad		2 300	856
Varad kokku		77 949	56 019
Kohustised			
Klientide hoiused		55 808	35 404
Kasutusõigusega seotud kohustised		1 201	238
Muud kohustised		993	1 593
Kohustised kokku		58 002	37 235
Omakapital			
Aksiakapital	19	50	50
Ülekurss	19	14 471	14 471
Kohustuslik reservkapital		5	5
Jaotamata kasum		5 421	4 259
Omakapital kokku		19 947	18 784
Kohustised ja omakapital kokku		77 949	56 019

RAHAVOOGUDE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	2020	2019
Tasutud intressid	-572	-976
Kasutusõigustest tulenenud intressimaksed	-3	-3
Laekunud intressid	12 076	10 382
Tasutus teenustasud	-170	-171
Laekunud teenustasud	0	1
Väljastatud laenud	-46 243	-46 025
Laenude põhiosa tagasimaksed	37 946	37 256
Seotud osapooltele väljastatud laenud	-7 373	0
Limiidikontodega seotud muutused	-1 550	-1 500
Laekunud hoiused	35 078	38 667
Hoiuste põhiosa tagasimaksed	-14 924	-3 504
Keskpanga kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	-1 673	-5 074
Saadud laenud	0	3 750
Saadud laenude põhiosa tagasimaksed	0	-16 750
Seotud osapooltelt saadud laenud	0	400
Seotud osapooltelt saadud laenude põhiosa tagasimaksed	0	-400
Tasutud ettemaksed	-108	-210
Laekunud ettemaksed	206	133
Tasutud tarnijatele	-5 328	-4 234
Laekunud müügi- ja muud nõuded	185	83
Laekunud bilansivälised nõuded	362	321
Tasutud palgad	-1 911	-1 439
Tasutud maksud, va ettevõtte tulumaks	-1 504	-755
Tasutud ettevõtte tulumaks	-178	-139
Kokku rahavood äritegevusest	4 315	9 814
Tasutud põhivarade soetamisel	-985	-648
Netorahavood tütarettevõtete soetamisel	0	-2 898
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-985	-3 546
Kasutusõigustest tulenevate kohustiste põhiosa tagasimaksed	-121	-88
Tasutud dividendid	-345	-300
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-466	-388
Rahavood kokku	2 865	5 880
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	5 903	23
Raha ja selle lähendite muutus	2 865	5 880
Valuutakursi muutuse mõju raha saldole	1	0
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	8 769	5 904
Raha ja rahalähendid:	31.12.2020	31.12.2019
Sularaha	0	0
Piiranguteta arvelduskontod	8 769	5 903

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktsiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2019	50	14 471	5	3 813	18 339
Aruandeperioodi kasum/kahjum	0	0	0	745	745
Muud koondkasum/-kahjum	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum	0	0	0	745	745
Dividendide väljakuulutamise	0	0	0	-300	-300
Saldo seisuga 31.12.2019	50	14 471	5	4 258	18 785
Saldo seisuga 01.01.2020	50	14 471	5	4 258	18 785
Aruandeperioodi kasum/kahjum	0	0	0	1 163	1 163
Muud koondkasum/-kahjum	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi koondkasum/-kahjum	0	0	0	1 163	1 163
Saldo seisuga 31.12.2020	50	14 471	5	5 421	19 947
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital			Lisa	31.12.2020	31.12.2019
<i>Investeeringud tütarettevõtetesse</i>			4	-2 898	-2 898
<i>Investeeringute bilansiline väärtus kapitaliosaluse meetodil</i>				2 515	2 408
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital perioodi lõpus				19 563	18 295

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital erineb emaettevõtte omanikele kuuluvast konsolideeritud omakapitalist korrigeeritud

ostumeetodi rakendamise tõttu tütarettevõtte omandamisel.

Lisa 23

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

COVID-19 pandeemia ning liikumispiirangute mõju ja meetmed 2021. aastal

Covid-19 pandeemiaga arenenud sündmused mõjutasid majandust märkimisväärselt, sest majanduse ebakindluse süvenemine sundis erakliente kogunenud sääste kasutusele võtma ja ettevõtted olid sunnitud investeerimisotsuseid edasi lükkama või veelgi hullem, piirama äritegevust. Kuna ebakindlus muutis tulevase töökeskkonna väljavaateid, vähenes oluliselt ka laenuraha kaasamine teise kvartali alguses. See omakorda tõi kaasa müügimahtude vähenemise kõigis tooteklassides.

Esimese poolaasta lõpus oli võimalik selgemalt näha ja hinnata koroonakriisi tõsisemaid tagajärgi ning selle mõju nii eraisikutele kui ka ettevõtetele. Muutustest olid suuremal või vähemal määral mõjutatud enamik majandussektoreid. Muutunud keskkonna ja eriolukorra tõttu võtsime krediidiotsuste tegemisel arvesse muutunud mõjutegureid ning lähtusime ka konkreetsetest väljavaadetest erinevates tööstusharudes. Halvenevas majandusolukorras jäid Grupi klientide maksekäitumine ja portfelli krediidi-kvaliteet siiski vastuvõetavale tasemele.

Grupp tegi muudatusi tegevusprotsessides, et jälgida laenuportfelli dünaamikat ja kvaliteeti. Suuremat tähelepanu pöörduti portfelli krediidi- ja likviidsusrisiki juhtimisele ning võeti kasutusele täiendav aruandlus, et hinnata ja analüüsida iganädalasi muudatusi juhtkonna tasandil.

Grupi finantsprognoose kohandati seoses otsusega lükata piiriülene tegevus Rootsis edasi 2020. aasta augustini. Analüüsisime võimalikke muutusi ka Eesti ja Läti tegevuse finantsprognoosides. ICAAPi ja ILAAPi protsessi osana tegime täiendavaid stressiteste. Tulevikus jälgime pidevalt muutusi majandusolukorras ja kohandame vajaduse korral finantsprognoose.

Selleks, et tagada nii äri- kui ka eraklientide jätkusuutlik teenindamine, oleme muutunud majanduskeskkonda arvestades võtnud vastu paindliku maksepuhkuste strateegia. Pärast kliendi valmisoleku ja finantsvõimekuse hindamist võla teenindamise võtmes ning ajutise iseloomuga makseraskuste tuvastamist, oleme andnud ajapikendust tavaliselt 2-4 kuud. Sellest tulenevalt ei ole me tuvastanud olulist maksekäitumise halvenemist.

Juhtkonna hinnangul võivad COVID-19 pandeemiast tingitud võimalikud muutused makromajanduslikus keskkonnas avaldada tulemuslikkusele negatiivset mõju. Kuna praegu puuduvad piisavad ja usaldusväärsed andmed võimaliku teise kriisi kogumõju tulemuste prognoosimiseks, keskendutakse analüüsis võimalikele puudustele ja vastupidisele stressitestile seoses jätkusuutlikkusega.

Analüüsi tulemusena on juhtkond seisukohal, et Grupi praegust kapitali- ja likviidsuspositsiooni ning võimet katta riske, millega Grupp võib 12 kuu jooksul kokku puutuda, sealhulgas ebakindlust COVID-19 pandeemia mõjude suhtes, on endiselt raske ennustada.

Hetkel on raske hinnata teise lainega kaasnevaid majanduslanguse ja liikumispiirangute mõjusid ning nende mõju strateegiale ning see toob tõenäoliselt lähema 12 kuu jooksul kaasa muudatusi Grupi strateegias.

Kuid Grupi jätkusuutlikkus COVID-19 pandeemiast tingitud makromajandusliku keskkonna võimalike mõjude suhtes on hea ning Grupi kapitalisatsioon ja likviidsusnäitajad konservatiivsel tasemel.

Alates aastaaruande avalikustamise kuupäevast ei ole Grupi krediitlikvaliteedis ega likviidsuspositsioonides olulisi kõrvalekaldeid. Laenuportfelli makseviivituse määrad ei ole oluliselt ei muutunud.

Grupi suutlikkus kaasata uut rahastust on piisaval tasemel, rahastamiskavad on lõpule viidud vastavalt esialgsetele plaanidele. Grupp on konservatiivselt suurendanud likviidsusreserve.

Pikaajaliste hoiuste osakaal avalikustamiskuupäeva seisuga suurenes eelmise aasta avalikustamiskuupäevaga võrreldes 24,2% (60,9% hoiuste tähtaeg on üle 1 aasta). Suurenenud likviidsusreservid on piisavad, et katta võimalikke lühiajalisi muutusi rahastamises. Grupi krediitlikahjumite katmise võime on väga hea ning Grupi kapitalisatsioon on heal ja konservatiivsel tasemel.



Vaatamata COVID-19 pandeemiast tulenevale ebakindlusele, hindab juhatus järgneva 12 kuu

jooksul võimalike riskidega toimetulekuks Grupi praegust kapitali- ja likviidsuspositsiooni heaks.

Kasumi jaotamise ettepanek

Grupp lõpetas aruandeperioodi konsolideeritud jaotamata kasumiga 3 919 tuhat eurot.

Holm Banki juhatus on teinud aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku kasumit mitte jaotada.

digitaalselt allkirjastatud

Rauno Klettenberg
Juhatuse esimees

digitaalselt allkirjastatud

Kristi Luite
Juhatuse liige



Juhatuse liikmete allkirjad

Käesolev aastaaruanne koosneb tegevus-
aruandest, finantsaruannetest, kasumi jaotamise
ettepanekust ja sõltumatu audiitori aruandest.

Holm Bank AS juhatus kinnitab 2020.aasta
konsolideeritud majandusaasta aruande.



Rauno Klettenberg
Juhatuse esimees



Kristi Luite
Juhatuse liige

Tallinn, 13. aprill 2021

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Holm Bank AS aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud Holm Bank AS ja tema tütarettevõtte (edaspidi: kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2020 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (sh sõltumatuse standardid) (Eesti) ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust. Järgnevalt on kirjeldatud põhjalikumalt, kuidas konkreetseid asjaolusid auditi kontekstis käsitleti.

Oleme täitnud kõik meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“ kirjeldatud kohustused, k.a alltoodud asjaolude käsitlemisel. Seega teostasime auditi käigus ka auditiprotseduurid vastuseks meie hinnangu kohaselt leitud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande olulise väärkajastamise riskidele. Meie poolt teostatud auditiprotseduuride, sh alltoodud asjaolude käsitlemiseks teostatud protseduuride, tulemused on aluseks meie vandeauditori aruandele käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta.

Peamine auditi asjaolu

Klientidele antud laenude allahindlus

Nagu kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 11 „Laenud ja ettemaksud klientidele“, oli laenukoostise bilansiline väärtus 2020. aasta 31. detsembri seisuga 57 233 tuhat eurot ehk 75% kontserni varadest.

Kuidas konkreetset asjaolu auditi kontekstis käsitleti

Auditiprotseduuride käigus tegime muu hulgas järgmist:

- Tegime endale selgeks laenude väljastamise, kajastamise, jälgimise ja hindamisega seotud peamised kontrollimehhanismid ning testisime neid. Tutvusime kontserni laenude allahindamise põhimõtetega, mis baseeruvad IFRS 9 põhimõtetel, ning kaasasime oma sisemised IFRS 9 spetsialistid, hindamaks põhimõtete vastavust IFRS 9 nõuetele.

Laenude allahindlus on hinnanguline valdkond, kuna krediitkajude ulatuse kindlakstegemisel toetatakse sedavõrd suures ulatuses juhtkonna hinnangutele, mis sõltuvad kõnealuste laenude ja nõuetega seotud krediidiriskist. Selline hinnang on paratamatult subjektiivne, kuna toetub prognoosidele tulevaste makromajanduslike tingimuste kohta erinevate stsenaariumite korral ning krediidiriski hinnangule, mis põhineb varasemal kogemusel ja eeldustel ning tagatiste realiseerimisväärtuse ja nende realiseerimise ajastuse hindamisel.

Erinevate modelleerimismeetodite ja eelduste kasutamine eeldatava krediitkajude leidmisel võib anda tulemuseks väga erineva suurusega hinnangu allahindluse kohta. Kõnealused mudelid nõuavad juhtkonnalt oluliste hinnangute tegemist sobiva segmenteerimise, krediidiriskis oluliste muutuste tuvastamise ja tulevikku vaatavate sisendite kasutamise kohta ning täiendavate muutujate rakendamist, sealhulgas ka tulenevalt COVID-19 mõjust, et analüüsida ka neid asjaolusid, mida mudelitega katta ei õnnestu.

Kontsern rakendab krediitkajude arvutamiseks IFRS 9 kohast eeldatava krediitkajude mudelit. Kontserni allahindluse kajastamise põhimõtted on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas „Konsolideeritud finantsaruannete lisad“. Olulisemad raamatupidamislikud hinnangud ja otsused on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 2 „Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“.

Kuna eeldatava krediitkajude leidmine on sedavõrd keerukas ja hinnanguline, peame klientidele antud laenude allahindlust üheks auditi peamiseks asjaoluks.

- Hindasime kontsernis võimalikule väärtuse langusele viitavate asjaolude tuvastamiseks rakendatavat metodoloogiat ning juhtkonna poolt eeldatava krediitkajude leidmiseks kasutatavaid meetodeid, sh järelvalvet hinnangute andmise üle. Selle käigus tehti kindlaks tõenäosusega kaalutud makromajanduslikud stsenaariumid, faasidesse klassifitseerimise kriteeriumid ja krediidiriski parameetrite mudelid.
- Testisime allahindluse arvutamiseks kasutatavate valemite matemaatilist täpsust. Analüüsisime valitud näidete varal mudelite andmevoogu ning kontrollisime hinnanguliste parameetrite õigsust, viies need kokku algsete lähtedokumentidega, et kontrollida kontserni poolt esitatud elektroonilise informatsiooni paikapidavust.
- Kuna iga laen eraldi võetuna on sedavõrd väike, leitakse laenu eeldatava krediitkajude kontserni metodoloogia kohaselt kollektiivselt. Analüüsisime kontserni poolt kasutatud metodoloogiat, sisendeid ja eelduseid. Samuti kontrollisime eeldatava krediitkajude mudelites kasutatud sisendandmete täpsust ja täielikkust, võrreldes andmeid kontserni alussüsteemidega ning tehes eeldatava krediitkajude leidmiseks kasutatud arvutuskäigu uuesti läbi. Peamiste mudelis kasutatud eelduste puhul hindasime juhtkonna esitatud tõendite asjakohasust.
- Koostasime valimi laenudest ja mudeli väljundandmetest, mille puhul kordasime hindamiseks ekspertide abiga eeldatava krediitkajude arvutusi. Analüüsisime spetsialistide antud krediitihinnangutega seotud eeldatava krediitkajude korrigeerimisi, arvestades juhtkonna poolt eeldatava krediitkajude korrigeerimisel rakendatud eeldustega.
- Viisime läbi analüütilised protseduurid, mille käigus võrdlesime muu hulgas näiteks laenude allahindluse saldoid eelmise aastaga ja liikumist krediidiriski faaside vahel ning tegime allahindluste määra analüüsi. Lisaks sellele hindasime COVID-19 mõju krediitkajudele, sealhulgas ka selle mõju portfelli kvaliteedile ning tulevikku vaatavatele sisenditele.
- Samuti hindasime me konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades „Konsolideeritud finantsaruannete lisad“, 3 „Riskijuhtimine“, 11 „Laenud ja ettemaksed klientidele“ ning 2 „Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“ avalikustatud seotud informatsiooni täielikkust.

Intressitulu kajastamine

Nagu on kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas „Konsolideeritud finantsaruannete lisad“, kajastatakse intressitulu korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavatelt finantsinstrumentidelt sisemise intressimäära meetodil. 31. detsember 2020 lõppenud aruandeaastas kajastas kontsern konsolideeritud koondkasumiaruandes 14 166 tuhande euro väärtuses intressitulu klientidele antud laenudelt.

Sisemise intressimäära arvutamisel on võetud arvesse kõik agentidele makstud ja saadud tasud ning kontserni ja tema klientide vahel makstud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Intressitulu kajastamise korrektsus sõltub olulisel määral intressimäära kajastamise protsessi ülesehitusest.

Kõikide sisemise intressimäära lahutamatuteks osadeks olevate komponentide kindlakstegemine ja kajastamine on finantsteenuste sektoris teistest valdkondadest oluliselt keerulisem, kuna kliente on palju, nendega sõlmitud lepingute tingimused on erinevad ja neid võidakse aeg-ajalt muuta ning sisemise intressimäära arvutamisel tuleb arvestada paljude erinevate teenustasudega, sh ka kontserni tasandil tehtavate korrigeerimistega.

Seetõttu peetakse intressitulu kajastamist suhteliselt keerukaks. Eeltoodu tõttu peame intressitulu kajastamist üheks auditi peamiseks asjaoluks.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab juhatuse esimehe pöördumist, tegevuskeskkonna kirjeldust, tegevusaruannet, juhtimissüsteemi ülevaadet, tasustamispõhimõtete kirjeldust, finantstulemuste kokkuvõtet, ülevaadet kontserni tütarettevõttest 2020. aastal ja ülevaadet kontserni vastutusest ühiskonnas, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Auditiprotseduuride käigus tegime muu hulgas järgmist:

- Tegime endale selgeks peamised laenude väljastamise, sisemise intressimäära arvutamise ning laenude ja nendega seotud tulude raamatupidamises kajastamise protsessid. Tuvastasime nendega seotud kontrollimehhanismid, hindasime nende ülesehitust ja rakendamist ning testisime peamiseid kontrollimehhanisme.
- Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted intressitulu kajastamiseks on standardiga IFRS 9 kooskõlas, ning vaatasime üle sisemise intressimäära arvutused.
- Kontrollisime valikut klientidega sõlmitud laenulepingutest, arvutades välja intressitulu, sisemise intressimäära lahutamatuks osaks olevad teenustasud ja aruandeaasta lõpu seisuga järelejäänud põhiosamaksed ning võrreldes saadud tulemusi kontserni poolt kajastatud summadega. Samuti vaatasime üle kontrollitavate lepingute tingimused ja muudatused ning muud asjakohased andmed.
- Viisime läbi analüütilised protseduurid, mille käigus võrdlesime muu hulgas näiteks erinevate laenutoodete sisemisi intressimäärasid eelmise aasta ja turuintressimääradega.
- Samuti hindasime seda, kuivõrd täpselt on kontsernis intressitulu kajastamiseks kasutatavaid arvestuspõhimõtteid kirjeldatud ning kas intressitulu on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 6 „Neto intressitulud“ ka asjakohaselt avalikustatud.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglasel esitamisel eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist ilma pettusest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditi kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditi aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspeetuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditi aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditi aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Me vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Me esitame nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, ka avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust, ja seotud kaitsemehhanismide kohta, kui see on rakendatav.

Me määrame nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast kindlaks asjaolud, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige märkimisväärsamad ja on seega peamised auditi asjaolud. Me kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud avalikustada asjaolu kohta infot või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes infot esitada, sest põhjendatult võib eeldada, et selle kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles sellise info esitamise kasu avalikes huvides.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Muud vandeaudiitori aruande nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 537/2014

Audiitori ametisse nimetamine ja tunnustamine

Aastal 2017 valiti meid omanike otsusega kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi läbiviijaks. Omanike otsust nimetada meid kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi läbiviijaks on uuendatud igal aastal ning auditorteenuse katkematu osutamise koguperiood on olnud 5 aastat.

Vastavus nõukogule ja auditikomiteele esitatavale täiendavale aruandele

Meie käesolevas aruandes toodud arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artiklis 11 osutatud täiendava aruandega kontserni nõukogule ja auditikomiteele, mis on esitatud käesoleva aruandega samal kuupäeval.

Auditivälised teenused

Kinnitame, et meie teadaolevalt on kontsernile osutatud teenused kooskõlas asjakohaste seaduste ja regulatsioonidega ning nende näol ei ole tegemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1 osutatud auditiväliste teenustega.

Auditi käigus ei ole me osutanud ettevõttele ja tema tütarettevõtetele muid teenuseid peale raamatupidamise aastaaruande auditeerimise ja nende teenuste, mis on avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes.

Auditi juhtivaudiitor on Olesia Abramova ning täitevaudiitor Riina Alt, kes on ka allkirjastanud käesoleva sõltumatu vandeaudiitori aruande.

Tallinn, 13. aprill 2021



Olesia Abramova
Vandeaudiitori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58



Riina Alt
Vandeaudiitori number 618

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	0		Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6755055
E-posti aadress	info@liisi.ee
Veebilehe aadress	www.holmbank.ee